

Nr. 28 - September 1995

7e jaargang

Verschijnt 4x per jaar

Prijs per stuk Hfl 6,-

LIMBURGS SCHUTTERSTIJDSCRIFT

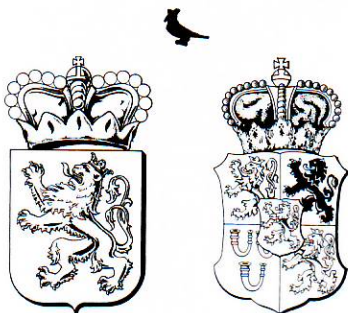

Brand

HET BIER WAAR LIMBURG TROTS OP IS.

Het 'Limburgs Schutterstijdschrift'

Het Limburgs Schutterstijdschrift is een uitgave door en onder auspiciën van de stichting Steun Aan het Schutters- en gildewezen in de beide Limburgen (S.A.S.).

Abonnementen

Het Limburgs Schutterstijdschrift verschijnt 4x per jaar.
 Abonnementsprijs Hfl 25,- / BF 480 per jaar bij vooruitbetaling.
 Losse nummers à Hfl 6,- / BF 115 excl. Hfl 3,- / BF 60 verzendkosten.

Bankrelaties

Nederland: Rabobank Heythuysen, rekeningnummer 12.22.15.125
 Postgironummer 2878343
 België: Gemeentekrediet van België Agentschap Kinrooi, rekeningnr. 068-2059877-12.

Redactie-adres en nieuw abonnement

Brouwerslaan 25
 6093 GG Heythuysen.

Druk

Drukkerij Limburgsche Post
 Heerstraat Noord 69, Beegden
 Postbus 5033, 6097 ZG Beegden.

Voorbehoud

Plaatsing van een artikel in dit tijdschrift houdt niet in, dat de inzichten van de schrijver worden gedeeld door de redactie.
 Bij overname van artikelen is bronvermelding vereist.

De redactie stelt het algemeen belang boven het persoonlijk belang en behoudt zich daarmee het recht voor om aangeboden teksten te wijzigen, in te korten of zelfs niet te plaatsen.

ISSN: 1382-0893.

BESTE SCHUTTERS-VRIENDEN,

Volgens mij kende het Oud-Limburgs Schuttersfeest dit jaar maar liefst twee winnaars. Allereerst was daar natuurlijk de winnende schutterij St. Laurentius uit Bocholt. Verder zou ik de Koninklijke Schutterij St. Sebastianus-Voerendaal en haar gehele organisatie van het OLS-1995 willen noemen als overwinnaar. Onmiddellijk na het behalen van de OLS-overwinning door Voelender in Stokkem was iedereen er van overtuigd dat het OLS-1995 een succes zou worden. En dat het OLS-1995 een succes is geworden heeft U zelf kunnen ervaren of kunnen lezen.

Op het moment dat U dit nummer van het Limburgs Schutterstijdschrift ontvangt, zal de Koninklijke Schutterij St. Sebastianus-Voerendaal haar laatste vergadering hebben gehad m.b.t. het OLS-1995. Dan zullen alle rekeningen zijn voldaan en alle werkgroepen ontbonden. Dat het algemene eindresultaat van dit OLS voor de Voerendaalse schutterij positief is, zal U niet verbazen. Inmiddels heeft men ook de draaiboeken en de materialen overgedragen aan schutterij St. Laurentius-Bocholt. Met deze plichtplegingen zal het OLS-1995 tot het verleden behoren. In de gedachten van de vele duizenden aanwezigen echter zal dit OLS nog lang aanwezig blijven als een goed georganiseerd OLS.

Dagblad De Limburger heeft het OLS-1995 vastgelegd in een prachtig boekwerk en op een speciale CD. Ons redactielid Jos Gerits heeft een belangrijk aandeel gehad in de totstandkoming van het boek. Een woord van dank is hier beslist op zijn plaats. Overigens kunt U het boekwerk en de CD kopen bij de kantoren van dagblad De Limburger en bij de stand van het Limburgs Schutterstijdschrift.

En alsof het niet op kan, kan ik U melden dat er binnenkort weer een 'Schutters-CD' ten doop gehouden zal worden. Wij houden U op de hoogte en ook deze CD zult U kunnen kopen bij onze stand.

Als redactie van het Limburgs Schutterstijdschrift wensen wij Schutterij St. Laurentius-Bocholt een goede voorbereiding en uitvoering van het OLS-1996 toe.

Nog vóóordat de vertrouwenscommissie gesprekken had kunnen voeren met de potentiële kandidaten voor de functie van secretaris van de OLS-Federatie, werden ongevraagd de namen van alle kandidaten binnen enkele schuttersbonden bekendgesteld door, nota bene, Federatiebestuursleden. Ook wist men al met zekerheid te melden wie de opvolger van Fried Schrijvers zou zijn.

Dit soort gedragingen van bestuursleden van de OLS-Federatie zijn, op zijn zachtst gezegd, laakbaar. De leden van de vertrouwenscommissie zullen zich niet laten beïnvloeden door deze 'bestuurlijke uitspraken'. Ik acht de commissie zeer goed in staat om zelf de meest geschikte kandidaat te kiezen. Hun advies zal aan de gehele OLS-vergadering op 21 oktober a.s. gegeven worden, die dan de uiteindelijke beslissing zal nemen.

Vanaf deze plaats wil ik nogmaals iedereen van harte bedanken voor de brieven, kaarten en andere geschenken die ik mocht ontvangen tijdens mijn verblijf als VN-waarnemer in Angola. Angola en haar bevolking lijden al ruim 20 jaar aan een interne oorlog. Vooral de ouderen en de kinderen zijn hiervan de dupe. Angola is een mooi land met een goede bevolking. Zij verdienen het daarom ruimschoots dat wij hen niet alleen met woorden maar ook met daden steunen.

Veel leesplezier toegewenst,

Wim Pijpers, Hoofdredacteur.

Het volgende nummer van het Limburgs Schutterstijdschrift zal in december verschijnen. Kopij en advertenties kunnen aangeleverd worden tot 1 november bij het redactie-adres.

Bij de voorpagina: Het OLS-1995 werd gewonnen door schutterij St. Laurentius-Bocholt. Op de voorpagina het winnend zestal van schutterij St. Laurentius-Bocholt v.l.n.r. Rik Ooms, Willy Kersten, Vital Weetjens, Guido Hollanders, Frans Arndts, Thieu Verslegers en parapluiehoudster Nicole Ketelbuters.

OLS VOERENDAAL: EEN GEWELDIGE HAPPENING

Het Oud Limburgs Schuttersfeest 1995, dat op 2 juli j.l. te Voerendaal werd gehouden, is een geweldige happening geworden. Een 45.000-koppige mensenmassa heeft zich opperbest vermaakt. Weliswaar werd een mountain-bike van de politie gestolen, verdwenen, zoals gewend, een aantal dienbladen met Brand-embleem en sneuvelden 5000 glazen, maar bleven vechtpartijen en andere ongeregeldeheden uit. Dus had ook de EHBO een rustig dagje. Slechts toen de organisatie rond de klok van half vijf door de voorraad hamburgers en andere etenswaren heen raakte, klonk enig gemor.

“De stuurgroep heeft in twee evaluatiesessies einde augustus met de diverse werkgroepen het geheel nogmaals de revue laten passeren”, zo merkt Jacob Gorissen op als voorzitter van de Koninklijke Schutterij St. Sebastianus-Voerendaal en eerste man in de stuurgroep. “Daarbij kwamen enkele tactische en technische tips boven tafel, waarvan we hopen dat die voor nakomende organisatoren van nut kunnen zijn”.

Personeel

“Misschien lag het aan het feit dat we de noodzakelijke sponsorgelden relatief gemakkelijk hebben weten binnen te halen, maar voor ons bleek de personele invulling van het feest uiteindelijk één van de belangrijkste aandachtspunten”, zo gaat Jacob verder. “We hadden ons ten doel gesteld om reeds rond Kerstmis zo’n 1.000 vrijwilligers te kunnen registreren. Het blijkt voor de verdere planning en voorbereiding namelijk van groot belang om dienaangaande zekerheid te hebben.

Uiteindelijk stonden aan het begin van het jaar echter slechts 350 personen op de lijst. Toen we nader onderzochten waaraan dat lag, bleek een goede structuur en een gedegen computerprogramma te ontbreken. Daardoor konden we onvoldoende slagvaardig opereren. Een computerdeskundige en schuttersvriend was vervolgens bereid in razend tempo een geheel nieuw programma te schrijven. Daarin konden we onze wensen en behoeften kwijt. Aldus kwam, zij het aan de late kant, schot in de zaak.

Gorissen: “organiseren van een OLS is geen kleinigheid.”

We bieden dit programma zowel aan schutterij St. Laurentius-Bocholt alsook aan het bestuur van de OLS-Federatie aan, opdat ook anderen hun voordeel ermee kunnen doen.”

Instructie

“Behalve dat we de nodige energie in het verzamelen van voldoende vrijwilligers hebben gestoken, vonden we het belangrijk deze mensen op een goede manier te instrueren. Het beeld van het feest wordt per slot van rekening voor een belangrijk deel bepaald door de wijze waarop de gasten door de medewerkers worden ontvangen en bediend. Vandaar dat we per werkeenheden voorlichting hebben gegeven over hetgeen wij van de vrijwilligers verwachtten. Achteraf moeten we stellen dat daar waar deze voorlichting om redenen minder diepgaand was dan gepland, dit tijdens het OLS tot uiting kwam. Ik zou dan ook elke organisator willen adviseren om in deze voorlichting veel tijd en energie te investeren.”

Stuurgroep

Behalve het bezetten van de vele posten tijdens het OLS, vormde tijdens de evaluatie de bezetting van de stuurgroep zelf ook een aandachtspunt, zo blijkt uit de woorden van Jacob Gorissen. “Het organise-

ren van een OLS is geen kleine opgave, daarover is iedereen het wel eens. Je kunt niet vanuit de losse pols te werk gaan. Je moet immers aan zo veel dingen denken, zo enorm veel zaken regelen en zo’n uiteenlopende karakters van medeorganisatoren managen, dat je sterk in de schoenen moet staan om daar heelhuids doorheen te rollen. In een aantal gevallen bleek gaande de rit dat voorzitters van de werkgroepen uiteindelijk toch niet over alle noodzakelijke kwaliteiten beschikten. Gelukkig onderkenden zij dat zelf ook. Per slot van rekening zijn we allen slechts goedwillende amateurs. We hebben toen een aantal experts van buiten aangevraagd en ‘duo-jobs’ gecreëerd. Zo werd bijvoorbeeld voorzitter van de werkgroep Financiën gekoppeld aan de directeur van de lokale Rabobank. Interessant daarbij is, dat tijdens de evaluatie duidelijk werd dat de leden van de schutterij het alleen niet hadden kunnen klaren, maar dat de externe deskundigen zonder de ondersteuning van schutters er ook veel moeite mee zouden hebben gehad. De schutterswereld kent blijkbaar toch geheel eigen wetten en spelregels. Die leer je alleen, wanneer je er zelf in zit.”

Een ander aandachtspunt tijdens de nabespreking bleek de grootte van de stuurgroep. “In principe hebben alle voorzitters van de afzonderlijke werkgroepen zitting in deze stuurgroep”, aldus Gorissen. “Daar is niets mis mee. Wel is gebleken dat je vragetekens kunt plaatsen bij het aantal werkgroepen. Zo zaten de commissies Terreinen en Materiaal bijvoorbeeld voortdurend in elkaars vaarwater. Die moet je dus samenvoegen tot twee sub-commissies, met één voorzitter.”

OLS-Federatie

En natuurlijk werd ook de rol van het bestuur van de OLS-Federatie geanalyseerd. “Allereerst wil ik opmerken, dat binnen de schutterswereld een bepaalde sfeer rondom de afvaardiging van de OLS-Federatie in de stuurgroep bestond. Achteraf moet ik concluderen, dat daardoor bij voorbaat een gespannen verhouding ontstond. Dat was ten dele onterecht. Ik merkte al eens dan ook dat ik milder werd in mijn oordeel en reactie.”

“Dat neemt echter niet weg dat je in een terugblik tot de conclusie kunt komen dat een aantal zaken aangaande de rol en functie van de OLS-Federatie anders kunnen. Zo zou de organisatie gebaat zijn met een afvaardiging van de OLS-Federatie die een duidelijk mandaat heeft. Tot op heden moet al te vaak worden teruggekoppeld alvorens besluiten kunnen worden genomen. Dat kost extra tijd en energie. Omdat de organisatie toch reeds een hectische en spannende business is, frustreert dat. Ook ware het wenselijk dat met name die leden uit het bestuur van de OLS-Federatie worden afgevaardigd, die in staat zijn om met de organisatie op een constructieve wijze mee te denken. In de persoon van Wim Hoenen hadden we wat dat betreft een hele goeie.”

Kaders

En Jacob vervolgt: “Je kunt je tevens de principiële vraag stellen hoe ver het bestuur van de OLS-Federatie kan en mag gaan in haar voorschriften aan de organisatie. Soms gaat men zo ver, dat tot in detail wordt bepaald waaraan je moet voldoen. Dat roept in een aantal gevallen extra werk en kosten op. Ik heb wat dat betreft reeds in kranteninterviews gerefereerd aan het programmaboekje. In de huidige vorm kost dat enorm veel geld, en dan heb ik het over duizenden guldens. Dat kan anders. Hetzelfde geldt voor de grote ten-

ten die zijn voorgeschreven. We hebben wat dat betreft gekozen voor een minimum aanpak. Dat wil zeggen dat het veilige tenten waren die er niet super de luxe uitzagen. Desalniettemin kosten die meer dan f 25.000,- per stuk. Wanneer je in plaats van één grote tent twee of drie kleine tenten neerzet, kun je hetzelfde aantal bezoekers onderbrengen tegen een fractie van de kosten. Zelfs de extra orkesten die je dan nodig hebt, vallen qua kosten in het niet bij de bedragen die je bespaart op de grote tenten.

Al met al zou je er dus over moeten nadenken of de taak van de OLS-Federatie niet beperkt moet zijn tot het stellen van algemene kaders en kwaliteitsnormen. De organisatie wil zelf immers ook een goed OLS-Feest scheppen. Je mag er dus van uitgaan dat de organisatie binnen dat raamwerk voor een optimale, werkbare oplossing zal kiezen.”

Veiligheid

“Overigens zou met die kleinere tenten ook de veiligheid zijn gediend”, zo gaat hij verder. “Toen het in de namiddag begon te regenen, zocht men massaal een goed onderkomen in deze tenten. Daardoor werd het zeer druk. Bovendien heerste er een zeer uitbundige sfeer. Je kunt en moet je afvragen wat er was gebeurd, wanneer bijvoorbeeld een van die grapjassen die boven op een bank stonden in de hoogte werden gehesen, naar beneden was gevallen. Of wanneer zelfs erger was gebeurd. De paniek die dan ontstaat, kun je nooit meer beheersen. Een griezelige gedachte.”

“Met betrekking tot de veiligheid wil ik ook het gedrag van een aantal schutters op het terrein van de materiaalwagens vermelden. Ik wil nog door de vingers zien dat ze tegen alle voorschriften in met complete campinguitrustingen komen opdagen. Toen echter vervolgens doodgemoedereerd de barbecue werd uitgepakt en gezellig een vuurtje gestookt, waren alle grenzen overschreden. Toen kwam de veiligheid direct in het geding”.

Parallele aanvoerroute

Tot slot wil Jacob de noodzaak voor een parallelle aanvoerroute onderstrepen. “Deze kan bij calamiteiten heel belangrijk zijn. Je hoeft dan niet direct de optocht te onderbreken. Echter ook voor een soepele aanvoer van goederen is een

parallelle route van groot belang, zo moesten we ervaren. Neem nou de leverancier van de snacks. Deze had anderhalf keer zo veel hamburgers, broodjes, frikandellen enzovoorts ingeslagen dan waarom wij hadden gevraagd. En toch bleek rond half vijf alles op. Dus had de leverancier ondertussen een nieuwe voorraad laten aanrukken. Deze konden we echter niet direct tot het terrein toelaten omdat we daarvoor de optocht hadden moeten onderbreken. dat was jammer voor ons, de leverancier en bovenal voor het hongerige publiek. Gelukkig konden de bezoekers nog terecht bij een van de vele frietkotten en harenbars op het feestterrein. Al met al zijn we dus niet ontevreden. Wanneer dat ook de mening is van de bezoekers, hebben wij ons doel bereikt.”

Jos Gerits, Spaubeek.

LIMBURGS SCHUTTERIJENMUSEUM

Op het moment dat U dit nummer van het Limburgs Schutterstijdschrift ontvangt, is de beheersgroep van het Limburgs SchutterijenMuseum al drukdoende om de gehele verzameling in te pakken en voor opslag gereed te maken. Op 1 oktober a.s. zal het Limburgs SchutterijenMuseum in Stramproy definitief haar deuren sluiten.

Zoals U reeds heeft kunnen lezen in een eerdere aflevering van het Limburgs Schutterstijdschrift en in de kranten, zal de gemeente Stramproy het komende jaar nieuwbouw gaan realiseren op en rond de plaats waar thans het Schutterijenmuseum gevestigd is.

Aangezien de stichting SAS zelf niet over financiële middelen beschikt om een eigen pand aan te kopen, is zij aangewezen op samenwerking met een ander museum of instantie. Momenteel worden de diverse opties bekeken.

Tot het moment dat de stichting SAS de beschikking krijgt over een nieuwe locatie voor het Limburgs SchutterijenMuseum of de samenwerking aangaat met een ander museum, zal de gehele collectie worden opgeslagen.

DREILÄNDERECK SCHUTTERSTREFFEN 1996

Het dertigste schutterstreffen van de "Schützengemeinschaft im Dreiländereck Ost-Belgien, Grenzraum Aachen en Zuid-Limburg" heeft in 1996 plaats te Schimmert op zondag 8 september bij Schuttersgezelschap St. Sebastiaan.

Het initiatief om de schutters uit de Belgische Ostkantons, Het Waalse land, het Duitse Eifelgebied en het zuidelijke deel van Nederlands-Limburg één keer per jaar samen te brengen werd in 1962 genomen te Aken door de Belg Leopold Denijs, de Duitser Hans Wilms en de toenmalige OLS-president Frans Haffmans uit Helden.

Het doel was en is nog steeds de samenwerking tussen de volkeren in dit grensgebied te verdiepen, oude vetes te slechten, vooroordeelen uit te bannen om eindelijk tot het besef te komen dat burenen in goede verstandhouding en vriendschap moeten leven (zie ook LS nummer 1 pag 10-11).

In dit grensland leven we nu al vijftig jaar zonder oorlog. Helaas was dit in vroegere tijden anders. Het land tussen Maas en Rijn was eeuwenlang het decor voor optrekken-de legers die dood en verderf brachten in West-Europa.

Het motto van de Bond zonder Naam "Verbeter de wereld, begin bij jezelf" doet nog steeds opgeld. Een betere wereld en een goed onderling begrip tussen de volkeren moet nog steeds in het klein en van onderen op beginnen. Vriendschap met burenen, in eigen vereniging, met

andere verenigingen, met mensen met een andere huidskleur en andere bevolkingsgroepen leidt tot solidariteit waardoor ruzies worden uitgebannen.

In de "Schützengemeinschaft im Dreiländereck" heeft altijd een goede verstandhouding bestaan tussen de Duitstalige- Franstalige- en Nederlandstalige Belgen onderling, samen met Duitsers en Nederlanders. Ze hebben zich goed verstaan. De twee betekenissen van het woordje "verstaan" komen nog beter tot hun recht, als in de omgang met elkaar gewoon "plat" wordt gesproken. Dan vallen de grenzen weg en komt men tot de ontdekking dat wij dezelfde mensen zijn met dezelfde aard, dezelfde taal en cultuur en met hetzelfde geloof.

Het dialect tussen Maas en Rijn wordt verstaan door alle bewoners van de Eifel en de Ardennen waarvan de uitlopers tot ver in Limburg reiken.

Zo mogen onze schutters er trots op zijn dat zij, naast vele andere uitwisselingen op uiteenlopende draagvlakken, ook een steen hebben bijgedragen aan een gebouw dat Verenigd Europa heet, een gebouw waarin de politieke leiders zich "verstaan".

Het Dreiländereck Schutterstreffen draagt een iets ander karakter als onze traditionele schuttersfeesten. De hoogste eer is het behalen van de titel "Internationale Schuttersko-

ning". Bij onze Duitse en Belgische vrienden staat de schietsport centraal, in Schimmert wordt echter ook grote aandacht geschonken aan de korpswedstrijden en individueel uittreden.

Noteer daarom de tweede zondag van september in 1996 in Uw Schuttersagenda. Een reis naar Schimmert betekent voor Uw schutterij een mooie afsluiting van het schuttersseizoen. U kunt verzekerd zijn van een "grenzeloos" fijne dag.

Het Schuttersgezelschap St. Sebastiaan-Schimmert.

WIJZIGINGEN

0230 I.v.m. overgang naar een andere schuttersbond nummer 0230 (St. Matthias-Posterholt) wijzigen in voorlopig nummer 0848.

0246 Nadat Wil Beunen het secretariaatswerkzaamheden van schutterij Wilhelmina 19 jaar heeft verzorgd, is thans het secretariaat gevestigd bij Frans Aben Postbus 58 6100 AB Echt of Herderstraat 15 6101 VK Pey-Echt. Tel. 04754-82368.

0510 Adres secretariaat St. Barbara-Reuver wijzigen in: Rijksweg Noord 83 5953 AC Reuver. Tel. 04704-4417 (R.J.I. Eijkelenberg).

0538 Adres secretariaat St. Urbanus-Belfeld wijzigen in: Vogelsweyde 5 5953 ME Reuver. Tel. 04704-6450

0000 Opnemen: Schutterij St. Gerardus-Heer p/a Concordiastraat 58A 6226 GE Maastricht-Heer Tel. 043-630227 (H.M.M. Darding).

Zoals wij reeds aangaven op de Schuttersagenda 1995, zullen alle Nederlandse telefoonaansluitingen op 10 oktober een nieuw nummer krijgen. Wij verzoeken de secretarissen van alle Nederlandse schutterijen ons bekend te stellen met het nieuwe telefoonnummer waaronder de schutterij te bereiken is. Indien er nog wijzigingen zijn in de adressen van de schutterijen, zo verzoeken wij U eveneens ons hiervan in kennis te stellen. Wij zijn van plan om in het volgende nummer van het Limburgse Schutterstijdschrift een volledig nieuwe lijst te publiceren van alle schuttersbonden, schutterijen en overige belangrijke telefoonnummers.

De redactie.

**HANDELS-
ONDERNEMING
J. STALS**
Breyvin 8, Stramproy

Wij bieden U

- ☆ **NIEUWE BUKSEN** kaliber 12 en 16
ook modellen met korte loop
en grendel met korte slag
Tevens alle soorten reparatie
- ☆ **KRUIT** diverse soorten
- ☆ **SABELS**
meer dan 15 verschillende modellen
- ☆ **BÖLKES**
2×2×2 – 1,5×1,5×1,5 – 1×1×1 cm
Bel vrijblijvend voor meer informatie
telefoon 04956-1677

**Schutterij St. Laurentius
van harte gefeliciteerd
met het behalen van de
OLS-overwinning.
Veel succes met de
voorbereiding en de
organisatie van het
OLS-1996.**

* * *

**7 en 8 oktober a.s.
OPEN DAG bij Jac Stals
in het Schutterslokaal
van schutterij
St. Catharina in
Stramproy.**

NIEUW VAANDEL VOOR ST. GEORGE- SIMPELVELD

Ronduit trots waren ze, de schutters van schutterij St. George-Simpelveld toen het damescomité hen een nieuw werkelijk prachtig vaandel aanbood. De afbeeldingen op dit vaandel zijn gebaseerd op een oude voorganger uit het einde van de vorige eeuw.

Op het oude vaandel stond dit ook. Deze adellijke familie is lang geleden uitgestorven en de baronnen De Loë is in haar rechten getreden. Derhalve werd zelfs de huidige baron De Loë te Mheer gevraagd of de Simpelveldse schutterij dit wapen zou mogen voeren. Hiervoor werd grif toestemming verleend.

En zo kon het gebeuren dat in de plechtige Hoogmis het vaandel aan de vaandeldrager werd overreikt en hierna werd ingezegend. Alvorens hierna aan de koffietafel deel te ne-

men werden alle personen in het zonnetje gezet, die een bijdrage hadden geleverd aan de totstandkoming van deze nieuwe mijlpaal. Dit belangrijke feit wordt ongetwijfeld met gouden letters bijgeschreven in de schuttersannalen van St. George-Simpelveld.

Luc Wolters, Simpelveld.

LDS-1995

Zoals bekend zal schutterij Oranje Nassau-Roermond op 24 september a.s. het 4e Limburgs Dames-Schuttersfeest organiseren.

Na de optocht en de officiële opening om 13.00 uur zullen maar liefst 160 dames-drietallen de buksen laten knallen op het schietterrein dat gelegen is bij hoeve Kloosterhof aan de Kloosterbaan. Deze dames zijn afkomstig van 55 schutterijen. Van de 55 schutterijen zijn er 13 afkomstig uit Belgisch-Limburg en 41 uit Nederlands-Limburg. Als speciale gast heeft schutterij Oranje Nassau een Duitse schutterij uitgenodigd om het LDS mee op te fleuren. Zoals wij reeds schreven telt het LDS elk jaar meer deelnemende dames en schutterijen. De deelname van dit jaar overtreft ook weer de cijfers van alle voorgaande LDS'en. Door de enorme groei van het LDS wordt de organiserende schutterij voor onverwachte financiële problemen geplaagd. Schutterij Oranje Nassau wil nadrukkelijk onderstrepen dat óók het organiseren van een LDS geen kleinigheidje is. Nog vóórdat het eerste schot gelost zal zijn op 24 september heeft de schutterij al Hfl 35.000 moeten neertellen om de organisatie van het 4e LDS te kunnen mogelijk te maken. Dankzij sponsoring kon een deel van het benodigde bedrag al zeker gesteld worden.

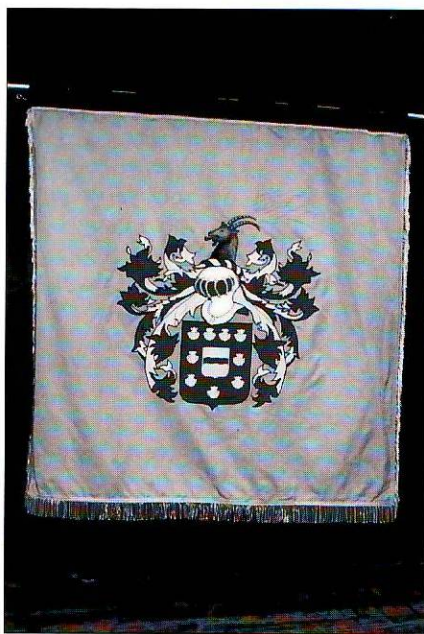
Inmiddels is ook het reglement voor het LDS aangepast. Zo is er o.a. bepaald dat de winnende schutterij niet mag deelnemen aan het volgende LDS. Verder is het prijzenpakket en de uitvoering van de medailles vastgesteld en is er een beeldje ontworpen dat het winnende dames-drietall mag behouden. Overigens houdt de organisatie zich aanbevolen voor een goede naam voor het beeldje.

Vanwege de grote te verwachten drukte zal de weg naar het feestterrein van 12.30 tot 15.00 uur afgesloten zijn voor auto's.

Onthulling van het vaandel in de kerk.

Bij de heroprichting bleken de bij de gemeente ingeleverde vlaggen spoorloos. Om zich voorlopig te kunnen behelpen werd een wapperend dundoek met computeropdruk in de optochten megedragen. Onderwijl maakte het damescomité zich door middel van de organisatie van kienwedstrijden sterk de benodigde gelden bijeen te krijgen. Zoveel namelijk dat serieus gedacht kon gaan worden over de aanschaf van een echt vaandel. 't Moest dan ook het beste van het beste worden. Uiteindelijk werd na een lange zoektocht, een mevrouw in Noord-Brabant gevonden, Joke Willigers, die naar een ontwerp aan de ene zijde patroonheilige St. George borduurde, die te paard de draak met een lans doorsteekt. Aan de andere zijde is een wapen geborduurd, het wapen van de familie Van Imstenrade.

Op de ene zijde van het vaandel het wapen Van Imstenrade.

LIMBURGSE SCHUTTERS STEUNEN LIMBURGSE JAGERS

Namens alle schutters van de Zuid-Limburgse SchuttersBond bood Wim Hoenen en Ger van Bun op zaterdag 19 augustus maar liefst 900 badhanddoeken aan voor de Limburgse Jagers die momenteel hun VN-taak verrichten in voormalig Joegoslavië.

Percentagegewijs was en is de Nederlandse provincie Limburg nog steeds de grootste 'leverancier' van beroepsmilitairen voor het Nederlandse leger. Zo gezien zou je dus mogen verwachten dat de Nederlandse overheid rekening zou houden met het behoud van de (militaire) werkgelegenheid in Limburg. Niets is echter minder waar; na de sluiting van de Roermondse Ernst Casimirkazerne in 1992 en enkele kleinere complexen, zijn nu de militaire complexen in Maastricht en Kerkrade aan de beurt. Over een paar jaar zal ook de Venlose Frederik Hendrikkazerne een andere bestemming krijgen. Wat zal resten is een fors afgeslankte (qua aantal) Koninklijke Militaire School in Weert.

In een vroegtijdig stadium onderkende Provinciaal Militair Commandant Limburg, Luitenant-Kolonel

Nico Vroom, deze 'slagaderlijke bloedingen' voor Limburg en vocht met alles wat kon stelpen. Daarbij wist hij zich gesteund door talloze Limburgers, het Provinciebestuur, Oud-Limburgse Jagers, het Limburgse Schutterswezen en vreemd genoeg ook de twee overstromingen in 1993 en 1995.

Als resultaten van deze 'levensreddende ingrepen' mogen genoemd worden het (voorlopige) behoud van de Hoofdwacht op de Vrijthof in Maastricht met daarin een eigen Limburgse garnizoenscommandant en de beëdigingsplechtigheden van het Regiment Limburgse Jagers.

Voor de Limburgse schutterijen was dit niet de eerste keer waarop de vriendschapsbanden tussen de schutterijen en de militairen weer eens aangehaald werden op de Vrijthof.

Na het onder het regimentsvaandel plaatsen van de Staf en de Stafcompagnie van de 41 Lichte Brigade uit Seedorf en een woord van de Regimentscommandant, was het woord aan Wim Hoenen namens de afvaardigingen van de Zuid-Limburgse schutterijen. Ook Wim Hoenen onderstreepte de vriendschapsbanden tussen de Limburgse schutterijen enerzijds en de Limburgse Jagers anderzijds, maar voegde er aan toe dat vriendschapsbanden ook in tact moeten blijven in moeilijker omstandighe-

den. Wim Hoenen: "Wij als Zuid-Limburgse schutters hebben daarom gemeend onze verbondenheid met de Limburgse Jagers heel nadrukkelijk tot uiting te brengen door hen iets 'tastbaars' aan te bieden." Samen met Ger van Bun overhandigde hij de eerste twee badhanddoeken aan Overste Vroom en aan plaatsvervangend bataljonscommandant majoor Nouwens. De overige badhanddoeken zijn inmiddels in Bosnië aangekomen.

Ter informatie: De kleur van de badhanddoeken is VN-blauw met daarop geborduurd het embleem van de Limburgse Jagers in de Regimentskleur (karmozijnrood).

UIT HET MARKETENT- STERMANDJE

Exotische gehakt met kaas

U heeft nodig:
800 gram gehakt
een ei
1/2 dl sojasaus
een teentje knoflook
peper
een theelepeltje kerrie
foelie
100 gram boter
zout
bloem
een ui
6 plakken kaas
3 tomaten
Palermo rijst

Maak het gehakt (half runds-, half varkensgehakt) aan met een ei en een halve deciliter sojasaus. Breng het op smaak met een uitgeknepen teentje knoflook, gemalen peper, een theelepeltje kerrie, foelie en zout.

Fruit een fijn gesnipperde ui tot de snippers gaan kleuren. Laat ze even afkoelen en doe ze dan bij het gehakt. Kneed alles goed door elkaar en vorm er platte schijven van. Haal deze door de bloem en bak ze aan. Laat ze daarna 15 minuten zachtjes doorbakken met gesloten deksel.

Schep de Palermo rijst in een vuurvaste schaal en leg daar het gehakt op.

Snij de tomaten in schijfjes, leg daar een plak kaas overheen. Schuif de schaal in de hete oven zodat de kaas kan glaceren en kleuren.

Bep Louwen.

Schuttershuwelijk in Slovenië opgeluisterd door St. Sebastianus Eys

Drukte alom. Talloze mensen met koffers en reistassen wachtten op de bus, die hen naar Slovenië zal brengen. Het zijn schutters van St. Sebastianus Eys met hun aanhang, waaronder het damessteuncomité. Doel van de reis is het huwelijk van hun medeschutter Maurice de la Rosette met Mihelina Kunej, uit het plaatsje Radece.

Even een sprong in de tijd. In 1990 raakte het echtpaar Kunej -de ouders van de latere bruid- bij toeval verzeild in de verkeersdrukte rondom het bondsschuttersfeest te Vaals. Het paar werd meegetorst de feestwei op door de Eyser schutters Wiel Olischlager en Jo Weerts (+). Zo goed en kwaad als het ging gaven zij tekst en uitleg wat zich bij dat schuttersfeest afspeelde en wat een schutterij überhaupt was. Toen de schutters vernamen dat de Kunej's afkomstig waren uit Slovenië (het noordelijkste afgescheiden -vredige- deel van ex-Joegoslavië) brachten zij hen in contact met mede-schutter Otto Janusch, van oorsprong eveneens Sloveniër. Een vriendschapsband tussen het echtpaar Kunej en drie families in Eys was geboren. Bij een later bezoek werd de dochter Mihelina mee uit stappen genomen,

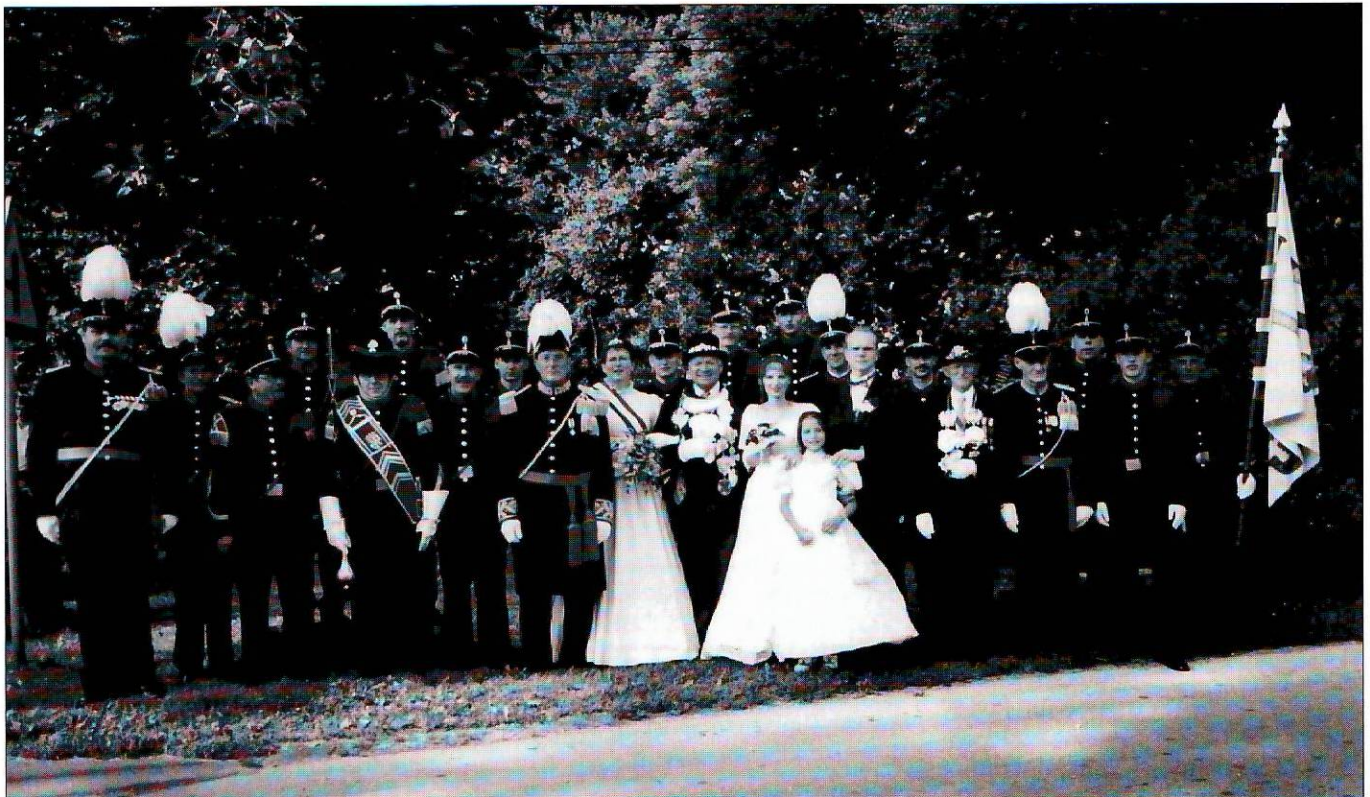
waar zij haar Maurice trof, die dus eveneens in de Eyser schutterij actief is. Aldus ontspoon zich een hechte liefdesrelatie. In april werd in de gemeente Wittem voor de wet getrouwd en op zaterdag 8 juli zou het kerkelijk huwelijk in Radece voltrokken worden.

Een huwelijk in Slovenië gaat met veel folklore gepaard. Twee dagen vantevoren moest bruidegom Maurice met een 100 kg. zwaar kruis op z'n schouders door het dorp trekken, heuvel op en heuvel af, telkens door burenen getrakteerd op vele glazen wijn en sjlibowitsch (schjnaps) ten teken dat hij bereid was het kruis van het huwelijk in goede en slechte tijden te zullen torsen.

De schutters uit Eys werden bij aankomst ingekwartierd in een hotel in Lasko, alwaar een grote bierbrouwerij gevestigd is. Op de huwelijksdag werd de bruid aan huis

Het bruidspaar Mihelina en Maurice de la Rosette-Kunej, omringd door een groot deel van schutterij St. Sebastianus, dat het huwelijk in Radece-Slovenië opluisterde. Links van het bruidspaar met bruidje staat het koningspaar en rechts de keizer. (Foto: J. van Well, Eys)

afgehaald. Een spandoek heette de Nederlandse gasten welkom. Traktaties op schjnaps en gezouten brood volgden. Amper vijf minuten later wisten de drie muzikanten reeds de kraker "Sjeng oan de geng" te spelen. Hierna werd naar de kerk getrokken. Echter volgens lokale traditie werd het nauwe straatje daarheen versperd door een aantal houthakkers die dwars over de weg een boomstam gingen zagen en een zeisonthaarder en andere vakwerklui. Conform het protocol dienden de bruidegom en zijn aanhang te bieden om langs te kunnen. De schutters -weliswaar niet voorzien van bielemannen- vroegen of ze behulpzaam konden zijn deze versperring uit de weg te ruimen, maar dit was iets dat het huwelijksgezelschap zelf moest oplossen. Er werd nog met de hoed rondgegaan en toen bleek de zaak geregeld. Met de schutterij voorop werd het bruidspaar naar de kerk begeleid, alwaar de pastoor hen welkom heette. De schutters stonden gedurende de mis in het middenpad. De mis was vrijwel geheel in het Sloveens, met enig Duits, maar de momenten van de consecratie en de eigenlijke trouwplechtigheid waren duidelijk te volgen.

Naast een lokaal koortje zorgden de schutters Miel van Loo en Tom Lahaye respectievelijk voor het "Ave Maria" en een solo op klaroen. Na afloop van de mis vormde de schutterij een erehaag.

Vervolgens werd getrokken naar het hotel waar die avond gevierd zou worden. Aldaar gearriveerd werd de nevenstaande groepsfoto gemaakt en hierna werd aangeschoven voor een overvloedige maaltijd. Bij een Sloveense bruiloft is het gebruik dat kennissen of familieleden na de mis tot middernacht pogingen doen om de bruid te ontvoeren om bij de bruidegom een losgeld af te dwingen. Maurice vroeg derhalve de schuttersleden een oogje in het zeil te houden. Met name commandant Jack Duckers nam deze taak als een ereplicht op zich. Vluchtauto's stonden klaar en diverse ooms en neven van de bruid waren alert op elke gelegenheid die zich zou voordoen om haar te schaken. Onderwijl werden overvloedig schalen met eten aangevoerd, er werd gedanst en gedronken.

De schutters van Eys waren het roerend eens hierover; het was een magnifiek feest.

Luc Wolters.

**"DE OUWE
LIMBURGER"
een verrassend
veelzijdig boek.**

Dezelfde veelzijdigheid die door de provinciale VVV wordt aangevoerd om onze provincie in den lande aan de man te brengen, kenmerkt ook het boek dat door de Limburger zeer snel na afloop van het OLS te Voerendaal, op de markt is gebracht.

De samenstellers, Jos Gerits, Wim Göbbels en Frans Laeven, zijn erin geslaagd om in 80 pagina's een goed beeld te geven van het OLS en zijn achtergronden. Niet alleen geven veel foto's een goede indruk van de sfeer die heerst op het OLS, deze sfeer-impressies worden nog versterkt door de bijgeleverde maxi-single, met specifieke "schuttersmuziek" en reportage-flitsen van Omroep Limburg. Een uniek stukje op de CD is ook het artikeltje dat handelt over Jos Daniëls. Alf Poell geeft hierin aan over goede achtergrondkennis over het Lim-

burgse Schutterswezen te beschikken. In de teksten wordt uitgebreid ingegaan op de belangrijkste aspecten van het schutterswezen, waarbij naar mijn mening vaak te weinig aandacht is voor aparte informatie over specifieke Voerendaalse bijzonderheden. Dit laatste wil ik graag nader toelichten.

Het geproduceerde boek geeft samen met het programmaboekje van Voerendaal zo'n prachtig beeld van het OLS, dat de gedachte bij mij opkomt dat het een goede zaak zou zijn om een dergelijk boek van ieder OLS te maken. Voorwaarde zou dan wel zijn dat in de teksten meer specifieke informatie zou worden gegeven over de organiserende schutterij en de betreffende plaats of dorp. Om in schutterstermen te spreken: met het maken van dit boek hebben de samenstellers op het gebied van tekst in een keer hun hele kruut verschoten. Kijkend naar mogelijkheden in de toekomst had men wellicht beter wat gedoecerder te werk kunnen gaan en een gedeelte van het kruut droog kunnen houden voor gelijksoortige werken in de komende jaren.

Door de overzichtelijke lay-out, die consequent wordt doorgevoerd, is het een prettig kijk- en leesboek geworden, waarbij het in kleuren uit-

gevoerde katern voor een goed accent zorgt.

Hoewel men in snelheid de radio, "het laatste nieuws het eerst op de radio", niet heeft kunnen verslaan, heeft de Limburger toch een bijzondere prestatie geleverd met het zo snel op de markt brengen van dit boek. Dat deze snelheid soms ten koste is gegaan van de nauwkeurigheid in de onderschriften, is in het bijzonder jammer voor de betreffende schutters, die onder een vreemd vaandel worden geplaatst. Met een aantal kleine aanpassingen in het concept zou een dergelijke productie kunnen uitgroeien tot een jaarlijkse terugkerende uitgave, die jaarlijks, samen met het programmaboekje, een perfecte documentatie vormt van het hoogtepunt van het schuttersseizoen: het OLS. Als besluit wil ik dan ook de hoes-tekst van de maxi-cd citeren:

"Samen met het boek "De Ouwe Limburger" is deze CD een bewaar-document voor iedere Limburger en een absolute must voor elke schutter"

Voor f 24,95 (boek) en f 10,95 (CD) bent U koopman bij ieder kantoor van de Limburger en de stand van het Limburgs Schutterstijdschrift.

Piet Hermans.

DE ONTWIKKELING VAN DE MUNITIE DEEL 1

Inleiding

In de moderne metalen eenheidspatronen, zoals wij die kennen bij de schutterijen, zijn het projectiel (de loden kogel), de voortdrijvende lading (het kruit) en de ontsteking (het slaghoedje) tot één geheel samengebracht.

Om tot dit resultaat te komen is er in de afgelopen eeuwen ontzettend veel geëxperimenteerd.

Tegelijk met de ontwikkeling van verschillende soorten laad- en sluitsystemen van vuurwapens werd er ook grote aandacht geschonken aan de munitie.

De eenheidspatroon kwam tegelijkertijd in combinatie met de eerste achterladers in gebruik. Een logische ontwikkeling, want de achterlader was ontwikkeld om sneller te kunnen laden en de vuursnelheid te verhogen bij met name militair gebruik.

Vóór de komst van de eenheidspatronen was het laden van de toenmalige voorladers een tijdrovende aangelegenheid. Er moest immers via de loopmondung een aangepaste hoeveelheid kruit in de loop gebracht worden en daarna werd de kogel met de laadstok in de loop geduwd. Onder gevechtsumstandigheden werkte dit laden veel te langzaam.

Reeds in de 16e eeuw ging men een van te voren aangepaste hoeveelheid kruit in papier verpakken (=ladinghouders), welke men dan zo kon meevoeren. De loden kogels, het fijne pankruit en het lont voor de ontsteking werden los meegevoerd door de muskietier. Al spoedig hierna ging men de loden kogel samen met het kruit verpakken. Zo ontstonden de eerste papierpatronen (2e helft 16e eeuw).

Omstreeks 1800 werden er enkele belangrijke ontdekkingen gedaan met betrekking de ontsteking.

In 1807 patenteerde de Schotse dominee Forsyth het zogenaamde knalpoeder, of slagsas. Dit leidde tot de ontwikkeling van het reukflesslot, met slagsas als los poeder, het slagpijpslot, het slagschijfslot en het slagpijpslot met slagsas in vaste vorm (hierover een volgende keer meer).

Uit deze ontwikkelingen kwam uiteindelijk het slaghoedje tot stand; een koperen bakje met een hoeveelheid slagsas op de bodem, en werd het percussieslot voor voorladers ontwikkeld.

Dit percussiesysteem (waarover later meer) werd vanaf 1820 op een zeer grote schaal toegepast. Dit systeem was het hoogtepunt van de ontwikkeling van de voorladers. Er was nu eindelijk een ontsteking voorhanden die betrouwbaar, eenvoudig en niet aan weersinvloeden onderhevig was.

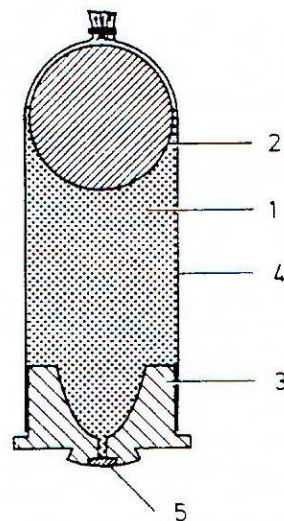
Door de ontwikkeling van het percussiesysteem werd de weg vrijgemaakt voor een geheel nieuw vuurwapen; de achterlader.

Door de constructie van de achterladers, de hoge produktiekosten en gasdrukverlies aan het sluitstuk bracht het militair gezien nog niet de grote wending in het vuurwapengebruik.

Hoewel het percussiesysteem vanaf het begin van de 19e eeuw lange tijd op grote schaal gebruikt zou worden, was in 1812 door Johannes Samuel Pauly reeds een wapen ontwikkeld dat het percussiesysteem in een klap verouderde.

De Pauly-patroon 1812

De voormalige Zwitserse officier en ingenieur Johannes Samuel Pauly vroeg in 1812 in Frankrijk patent aan op een eenheidspatroon. Daarbij ontwikkelde hij een achterlaadgeweer met een knikloop (volgens hetzelfde principe als de huidige hagelgeweren). De patroon bestaat uit een messing gedraaid bodemstuk, met een huls van gewikkeld papier (vergelijkbaar met de huidige kogelpatroon).

- 1 - kruit
- 2 - kogel
- 3 - messing bodem
- 4 - papieren hulsmateriaal
- 5 - slagsas voor ontsteking

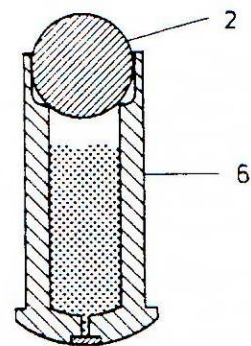
De bodem was voorzien van een doorgeboord gaatje, waarbij in de uitholling aan de onderzijde van de bodem geperst slagsas was aangebracht. Door een slag op het slagsas kwam de ontsteking tot stand. De papierhuls werd gevuld met kruit en daarboven op kwam de ronde loden kogel. Het geheel werd boven de kogel dichtgebonden en afgeknipt.

De bodem, kruit en kogel werd dus bijeengehouden door middel van papier. De Pauly-patroon wordt gezien als de eerste echte patroon. Pauly bood zijn ontwerp ter beoordeling aan bij de Franse legerleiding in 1812. Zij vonden zijn ontwerp toch ongeschikt voor militair gebruik.

Er was echter een probleem met de afdichting; doordat Pauly papier gebruikte, trad er bij het afgaan van het schot een gasdrukverlies op naar achteren.

Daarop ontwikkelde hij een pistoolpatroon waarvan de huls geheel uit messing/koper bestond, en waarbij tevens de hulsbodem beter aansloot op het sluitstuk. Hij gebruikte hiervoor een ander model hulsbodem.

Hierdoor had hij de zelfsluitende huls uitgevonden ongeveer zoals ze nu nog worden gebruikt.

- 2 - kogel
- 6 - messing huls

Pauly was met zijn ideeën zijn tijd (te) ver vooruit. Zijn achterlader was veel sneller te bedienen en had dus een veel hogere vuursnelheid dan de toenmalige voorladers. Dit woog echter niet op tegen de toenmalige moeilijke produktiemethoden en als gevolg daarvan de te hoge kostprijs van het geweer en de patronen, waardoor het jammer genoeg geen succes werd.

Zündnadelpatroon 1827 en later

Johann Nicholas Von Dreyse (1787-1867) was een leerling van Pauly van 1809 tot 1814. Hij was de ideeën van zijn leermeester niet vergeten toen hij zijn nieuw geweer ontwikkelde.

Omstreeks 1827 was Dreyse als meester-wapenmaker in Pruisen werkzaam. In dat jaar voltooide hij zijn eerste "Zündnadel-patroon". In 1828 ontwikkelde hij een voorlader die zijn eenheidspatronen kon afvuren volgens zijn systeem.

In 1841 had hij zijn achterlader klaar, welke volgens een geheel nieuw systeem geladen en afgesloten werd: de grendelsluiting.

Nadat de patroon in de kamer was ingevoerd en de grendel werd gesloten, moest de slagpin eerst nog met de hand worden gespannen alvorens men het wapen kon afvuren. Bij een modern grendelgeweer gebeurt dit automatisch.

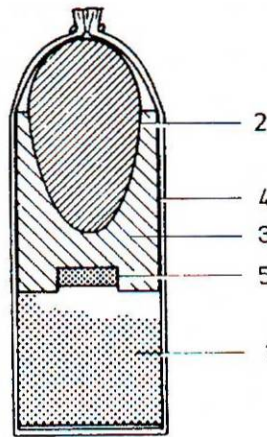
Dreyse bood de Pruisische legerleiding zijn achterlader met papieren eenheidspatroon ter beoordeling aan. Hij had meer geluk dan zijn leermeester Pauly en werd het geweer als model M 1841 bij het Pruisische leger ingevoerd.

De Dreyse-patroon bestond uit een papieren huls met een versterkte bodem waarin het kruit zat. De diameter van de peervormige loden kogel is kleiner dan het kaliber van de loop en raakt de loopwand dus niet. De kogel zit aan de onderzijde in een geperste papieren drijfspiegel, welke een diameter heeft die gelijk is aan de diameter van de loop over de trekker gemeten.

Aan de onderzijde van de drijfspiegel bevindt zich een uitholling waarin het slagsas zich bevindt. Aan de bovenzijde is de papieren huls boven de kogel dichtgebonden.

Doordat de ontsteking tussen het kruit en de kogel zat moest de slagpin door de hulsbodem en het kruit, om aan de ontsteking te raken. Hiervoor was een lange, dunne slagpin nodig waardoor het geweer van Dreyse de bijnaam: "naaldgeweer" (zündnadelgewehr) kreeg. Het was het allereerste geweer met een grendelsluiting dat in productie ging; de voorloper van de huidige grendelgeweren.

Toch had Dreyse, ondanks zijn goed functionerende grendel-afsluiting, een gasdrukverlies naar achteren bij zijn geweer. Dit was (net als bij Pauly) te wijten aan de papieren huls.

- 1 - kruit
- 2 - kogel
- 3 - papieren drijfspiegel
- 4 - papieren hulsmateriaal
- 5 - slagsas voor ontsteking

Men moet zien dat toendertijd het hulsmateriaal alleen diende om ontsteking, lading en kogel bijeen te houden. Men was beperkt in het gebruik van materialen, simpelweg omdat er niets beters voorhanden was en de produktiemogelijkheden nog zeer beperkt waren.

Toch werd het Zündnadel-systeem een succes doordat het naar verhouding eenvoudig te fabriceren was en dus prijstechnisch gunstig was.

De laatste stap om tot een betrouwbare achterlader te komen, was de ontwikkeling van de metaalpatroon. Naast het bijeenhouden van het zaakje bracht dit ook een afdichting tussen loop en sluiting tot stand.

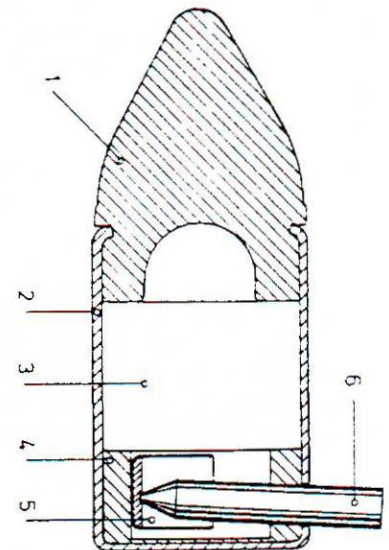
Lefauchaux-penvuur (1835)

In Parijs kreeg M. Lefauchaux patent op het eerste goed bruikbare achterlaadsysteem voor hageljachtgeweren met de daarbij behorende patroon. Aanvankelijk bestond deze patroon nog grotendeels uit karton met een messing bodem, later geheel uit messing/koper. In de bodem wordt in de binnenkant van de huls d.m.v. een papierprop een percussieslaghoedje geklemd. De lading bestaat uit kruit, een viltprop en daar bovenop de lading hagel. Het geheel werd afgesloten met een schijfje karton.

Het slaghoedje wordt ontstoken door een pen die door de papierprop zijdelings door de huls wand naar buiten steekt. De hamer van het afvuurmechanisme slaat van buitenaf op de pen, waardoor de patroon afgevuurd wordt. De penvuurpatroon heeft hierdoor een zwakke constructie, terwijl het vervoer en opslag de nodige voorzich-

tigheid vereiste. Immers een stoot of slag op de pen deed de patroon ontbranden in bijvoorbeeld een munitietas met alle mogelijke gevolgen vandien.

Zijn zoon, Eugene G. Lefauchaux, verkreeg in 1845 patent op een revolver met een verbeterde penvuurpatroon. Hij gebruikte een volledig messing huls zonder rand, die eveneens aan de bodemzijde gevuld is met een papieren prop, met in het midden een kleine uitholling waarin een percussiehoedje gevuld met slagsas is geklemd. De ontsteking verliep eveneens door een door de zijkant van de huls uitstekende pen. De ruimte tussen de papieren prop en de kogel was gevuld met kruit.

- 1 - kogel
- 2 - messing huls
- 3 - kruit
- 4 - papieren prop
- 5 - percussieslaghoedje met slagsas
- 6 - pen voor de ontsteking

Door de manier van ontsteking werd de penvuurpatroon niet echt populair. Echter de metalen huls was nu definitief aan zijn doorbraak begonnen.

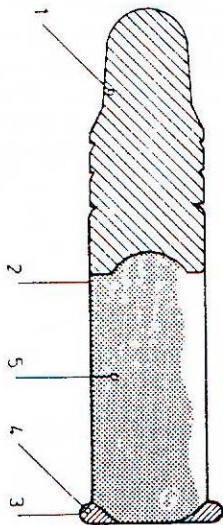
De Engelsen Hanson en Golden verkregen in 1841 in Engeland patent op een patroon waarbij een kogel op een slaghoedje werd geplaatst. Als lading werd tevens het ontstekingspoeder van het slaghoedje gebruikt.

De Flobert- of randvuurpatroon 1845

Louis Nicolas Auguste Flobert (1819-1894) was net als Lefauchaux in Parijs werkzaam.

Flobert wordt algemeen gezien als de uitvinder van de randvuurpatroon.

Hij verkreeg in 1845 een frans patent op een patroon met een zeer eenvoudige constructie; een geheel metalen huls met een holle rand. Het slagsas zat niet in een slaghoedje, maar was in de holle rand geperst. De overgebleven ruimte was gevuld met kruit met daar bovenop, vastgekrompen met de hulswand, de kogel.

- 1 - kogel
- 2 - messing huls
- 3 - rand
- 4 - slagsas voor de ontsteking
- 5 - kruit

De slagpin slaat op de rand van de huls om de ontsteking tot stand te brengen. Bij gebruikte randvuurpatronen ziet men de inslag van de slagpen helemaal aan de buitenkant van de huls. Het kaliber wordt aangeduid als .22.

In 1857 ontwierp de Amerikaan D. Wesson de .22 short patroon. Wesson had de huls van Flobert verlengd tot 10,2 mm en voegde er naast het slagsas 0,2 gram zwartkruit aan toe.

In 1887 werd de .22 long rifle op de markt gebracht door de Arms & Tool Co. De huls was wederom verlengd, namelijk tot 15,4 mm en het gewicht van de kogel verhoogd. Als lading werd allereerst zwartkruit en later nitrokruid gebruikt. Deze patroon werd wereldberoemd.

Zo kwam de ontwikkeling tot stand van de .22 long rifle patroon of flobert zoals ze in de volksmond genoemd wordt en zoals we ze nu nog kennen over de gehele wereld.

Jac Stals, Stramproy.

VOOR U GELEZEN

Jubileumboek 375-jarig bestaan St. Martinus-Vlodrop

Op zaterdag 17 en zondag 18 juni werd in Vlodrop in het gehucht Etsberg kermis georganiseerd in het kader van het 375-jarig jubileum van schutterij St. Martinus-Vlodrop. Er was een jubileumcomité in het leven geroepen, onder het mom van: "de schutterij heeft jarenlang klaar gestaan voor de gemeenschap, bij gelegenheid van het jubileum organiseert de gemeenschap iets voor de schutterij".

Aldus ontving St. Martinus-voorzitter Jan Coenen het eerste exemplaar van het geschiedenisboek van de vereniging uit handen van Bert Schmitz, voorzitter van het comité. De aquarel op de kaft geeft reeds het goedverzorgde karakter van het boek aan. Schmitz tekende een zeventiende eeuwse schutter, zoals ze op de schuttersstukken van Frans Hals voorkomen, met over zijn schouder het vaandel van Vlodrop, met op de achtergrond het kasteeltje, genaamd het "Stenen Huys" te Vlodrop.

Vervolgens worden in 21 korte hoofdstukjes enkele facetten uit de geschiedenis beschreven en een indruk gegeven van de huidige bezigheden van de schutterij. Voor de stukken over de historie tekent Piet Gootzen, de kenner van de geschiedenis van de Roerstreek. Hij beschrijft hoe de gemeente in de 18e eeuw de "schuttenkamp" verpachtte en dit stuk grond bij gelegenheid van de bouw van de brug over de Roer wilde verkopen. De schutterij kwam hiertegen in het geweer. Uiteindelijk besliste het gerechtshof dat de schuttenkamp verkocht kon worden, maar dat de gemeente de schutterij jaarlijks een bedrag en twee tonnen bier moest geven. Toen de schutterij na de Franse Tijd weer actief werd bleek dit vonnis nog steeds van toepassing en zou St. Martinus één van de oudste schutterijen zijn, die subsidie kreeg van de gemeente.

Gootzen beschrijft tevens het proces, dat in 1700 gevoerd werd tussen twee schutters, die beiden meenden de vogel afgeschoten te hebben. De ene schutter was er veel aan gelegen, daar hij keizer zou worden, hetgeen ook inhield dat hij drie jaar geen belasting meer hoefde te betalen. Van de-

zelfde hand is ook het stuk over het schutterszilver van St. Martinus-Vlodrop (zie L.S. 14; p. 16-20). Helaas is geen compleet beeld geschetst van het functioneren en de activiteiten van de schutterij tijdens het Ancien Régime. Waarschijnlijk is een gebrek aan bronnen hieraan debet. Oud-voorzitter Thei Maessen geeft een indruk van zijn koningschap in 1950. Destijds zorgden de koningen voor de uitmonstering van een aantal officieren, die het koningspaar vergezelden.

Andere hoofdstukken handelen over het OLS in 1920, georganiseerd door St. Martinus, over de vaandels en het vendelen, het schietterrein met het lokaal met de opmerkelijke naam "t Vagevuur", de vrouwen in de schutterij, de drumband en het kogelgieten. Uiteraard is een boek over een schutterij niet compleet zonder een lijst van koningen en keizers. Echter 't is vreemd dat enkel de koningen sinds 1939 genoemd worden, hoewel de schutterij in eerdere jaren ook zeer actief was. Ook de beschrijving van het huidige koningszilver is zeer incompleet, waarschijnlijk omdat dit reeds eerder gepubliceerd was.

Het jubileumboek mag zich verheugen in een zeer fraaie lay out. Buiten het feit dat de schutterij verrijkt wordt met deze beschrijving van haar geschiedenis, beoogt dit boek tevens een aanzet te geven tot inkomsten die leiden tot de aanschaf van nieuwe uniformen. Het was mij een eer ook een bijdrage aan deze publikatie te hebben mogen leveren.

Luc Wolters, Simpelveld.

PS.: Tijdens de jubileumviering, die erop gebaseerd was dat de schutterij in 1620 zou zijn opgericht, deelde dhr. Gootzen mij in vertrouwen mee, dat hij een akte had gevonden uit 1613, waarin de Vlodropse schutterij genoemd wordt. St. Martinus is derhalve minimaal zeven jaar ouder dan zij herdenkt te zijn. Omwille van de feestvreugde bleef dit een nog goed bewaard geheim. Dhr. Gootzen zou er bij gelegenheid aandacht aan besteden in "Roerstreek", het jaarboek van Heemkundevereniging "De Roerstreek".

SINT JORIS 1995 - VIER EEUWEN SCHUTTERIJ IN WESSEM -door Luc Wolters, Simpelveld-

Wessem viert op grootse wijze het vierhonderdjarig jubileum. Een comité zorgde ervoor dat een omvangrijk, uiterst verzorgd boek het licht zag. Er is veel werk verzet en het resultaat mag er zijn en verdient een plaats binnen de bestaande schutterslectuur.

In het eerste hoofdstuk stelt de jubilaris zich voor, in de volgorde zoals in de optochten gelopen wordt. De heer Toon Smeets beschrijft de historie van St. Joris-Wessem. John Schulpfen tekent voor het hoofdstuk over het koningschieten en het koningszilver. Vervolgens wordt aandacht besteed aan de organisatie, het bestuur, het damescomité, verleende onderscheidingen, een overzicht van de bestuursleden in de afgelopen eeuw, de vaandels en de uniformen enzovoorts. Ton Forschelen schreef een uitgebreid hoofdstuk over St. Joris-Wessem en de schuttersfeesten. Hierin wordt aandacht besteed aan de OLS'en, die in Wessem in 1914, 1932, 1935 en 1948 georganiseerd werden. Tevens neemt St. Joris-Wessem deel aan de dekenale schuttersfeesten voor circa 12 schutterijen uit het decanaat Thorn, de bondsfeesten van de Midden-Limburgse Bond, het OLS, het Europees Koningschieten en het LDS. Bij overige activiteiten, variërend van bedrijfsschieten, de reis naar Wenen en de deelname aan het Willibrordjaar wordt eveneens kort stilgestaan. Het boek wordt besloten met een wandeling door Wessem, waarbij de oude huizen in het Maasstadje beschreven worden, niet een hoofdstuk dat men direct in een boek over de historie van de schutterij zou verwachten, echter het zal zeker het interesse hebben van de Wessemenaren.

Kort iets over de geschiedenis van de Wessemse schutterijen, met enkele aanvullingen van onze zijde. Schutterij St. Joris is in 1898 heropgericht als voortzetting van de twee Wessemse schutterijen St. Medardus en St. Joris. Zij staan in de archieven te boek als "de Oude" en "de Jonge" schutterij, en wel in tweeërlei opzicht. De oude schutterij St. Medardus wordt als oudste genoemd, in 1595, het jaartal waarop de jubileumviering is gebaseerd. In de 18e eeuw waren de gehuwde of oudere mannen ervan lid. Overigens wordt in een akte uit 1698 ge-

wag gemaakt van het feit dat de geestelijke broederschap St. Medardus al in 1553 bestond en werd begiftigd met een stuk land door een geestelijke, die een hoge positie aan de Luikse kathedraal bekleedde.

Schutterij St. Joris daarentegen is van jongere datum. Deze wordt voor 't eerst als "Jonge Schutterij" in 1710 genoemd. In dat jaar kregen ze van hun schutterskapitein Jacobus van Campen een vaandel, dat ze in termijnen zouden terugbetalen. Als onderpand werd hun zogenaamde "St. Joris-beemd" gesteld. De schutterij bestond destijds uit de jonge mannen in de leeftijd van 20 tot 35 jaar. De Jonge Schutterij is dus jonger qua leeftijd en bestaat uit de jongeren en ongehuwden.

Er is inderdaad een aantal jonggezellen-schutterijen, dat ontstaan is of voor 't eerst genoemd wordt in de jaren 1706 tot 1716. We noemen hiervan met name Arcen en Velden (1706), St. Huibrechts-Lille (1708), Venray (1711), Susteren (1715), Roermond (1716) en Echt (1716).

Vreemd is het echter om bij de beschrijving van het zilver een schild uit 1680, maar waar een jonggezel, de "ADOLESSENS IACOBUS IACOBI" koning blijkt.

Er zijn twee mogelijkheden. Ofwel is de schutterij St. Joris in het begin van de 18e eeuw opgericht en is de plaat uit 1680 van St. Medardus-Wessem. Dat hield in dat St. Medardus toen dus ook jonge mannen en vrijgezellen in haar gelederen telde.

De zilveren plaat uit 1680 die nu interessante vragen oplevert.

(Foto: Ton Driessens, Wessem)

De andere mogelijkheid is dat St. Joris toch ouder is dan wij aannamen en dat deze plaat uit 1680 tot nog toe het oudste bewijs is van het bestaan van St. Joris-Wessem. Deze opvatting wordt gesteund door het nog in bezit zijnde schutterszilver. De schilden van St. Medardus-Wessem zijn in een periode van inactiviteit verkocht aan het Rijksmuseum in Amsterdam en later terecht gekomen in het Nederlands Openluchtmuseum te Arnhem. In Wessem bezit de schutterij nog twee schilden met de vermelding St. Joris Wessem en die betreffende plaat van de jongeman uit 1680. Als we dan ervan uitgaan dat het zilver van St. Medardus weg is en dat van St. Joris zou zijn gebleven, dan dateert de oude koningsplaat aan de Jonge Schutterij St. Joris.

Het is trouwens vreemd te moeten constateren dat bij de beschrijving van het schutterszilver de patroonsplaat uit 1599 nergens genoemd wordt. Dat is een ommissie. Daarom volgt hier de beschrijving: 'een patroonsplaat, waarop gegraveerd St. Medardus, in de rechterhand een hart houdend, ter linkerzijde onderaan het wapen Van Horne. Het Randschrift luidt: SANTUS. MEDARDUS. PATRONUS. ECCLESIAE. WESSEMENSIS. ANNO. 1599.' (In vertaling: 'De heilige Medardus, patroon van deze kerk, anno 1599).

Overigens is niet alle schutterszilver van St. Medardus terecht gekomen bij de collectie van het Openluchtmuseum in Arnhem. Want in de archieven kwam ik een tweetal zilveren koningsschilden tegen die nog nergens ooit beschreven zijn. Ook Jolles wist bij zijn beschrijving van de Limburgse schutterijen niet dat deze schilden van Wessem existeerden. Ze doken in 1952 weer op toen de heer R.H. van Schaik te Wassenaar een deel van zijn collectie aanbood op een veiling van Fredericus Muller te Amsterdam². Hoe Van Schaik aan diverse koningsplaten kwam is niet bekend. In 1952 kwamen onder meer de volgende gildestukken onder de hamer: 'een schild met opschrift "JOANNES/ HERMANS/ KONICK/ DER/ COMPAGNIE VAN/ St MEDARDUS/ IN WESSEM/ Ao 1761". En een schild met voorstelling van een viool en weefspoel op de zijkanten, waartussen het opschrift "JOANNES VAN LINDEREN ALS KONICK VAN DE COMPANI VAN

S MARDARDUS INT IAER ANNO 1749". De schilden zijn in particuliere handen.

Wessem kan derhalve twee 'nieuwe' koningen toevoegen aan de lijst. We zetten een en ander nog eens op een rijtje, voor wat betreft de vroegste eeuwen. Daarbij wordt aangegeven waar de plaat zich bevindt, in bezit van de Schutterij, in het Openluchtmuseum in Arnhem of verkocht op de veiling.

Oude Schutterij St. Medardus-Wessem

Patroonsplaat met St. Medardus, 1599 [Arnhem]

Jan van Eel, kapitein, 1725 [Arnhem]

Jost Joosten, 1728 [Arnhem]

Corst Reuten, 1728 [Arnhem]

Geurdt Schreurs, 1729 [Arnhem]

Joannes van Linderen, 1749 [veiling 1952]

Joannes Geurts, 1758 [Arnhem]

Joannes Hermans, 1761 [veiling 1952]

Jacobus Jacobi, 'adolessens', 1680, bij St. Medardus of bij St. Joris [in bezit]

Jonge Schutterij St. Joris-Wessem

Cornelis Nielissen, 1710 (genoemd in akte) [geen zilveren schild bekend]

Ludovicus Reuten, 1728 [in bezit]

Gabriël Scheren, 1777 [in bezit]

1) J.A. Jolles, 'Limburgse Schutterijen [Wessem]' in: Publications. (1937) 122.

J.L. van Hasselt en W. Sangers osc., Wessem een stadje met allure. (Beek 1975) 63.

2) Archief Nederlands Openlucht Museum Arnhem, inv. nr. 799.3, 'Gildezilver enz.', Map 1, notitie d.d. 10 mrt. 1952.

LEZERSPOST

Langs deze weg willen wij als Stuurgroep van het Gilde Marketentsters en Zoetelaarsters reageren op het ingezonden stuk van de heer Arno Roeloffzen.

Om te beginnen willen wij er op wijzen dat een Marketentstertreffen geen agendapunten kent; het is een bijeenkomst waarbij informatie en adviezen worden uitgewisseld en waarbij sprake is van een programma. Het is geen vergadering waarbij gestemd of beslist wordt hoe e.e.a. er uit zou moeten zien. Verder is tijdens de lezing over het

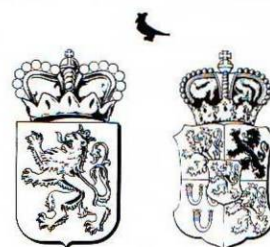
marketentstervaatje duidelijk gesteld dat het een eigen ervaring betreft met daarbij adviezen die werden gegeven door deskundigen. Dit houdt in dat hetgeen naar voren gebracht werd beslist geen wet van Meden en Perzen is.

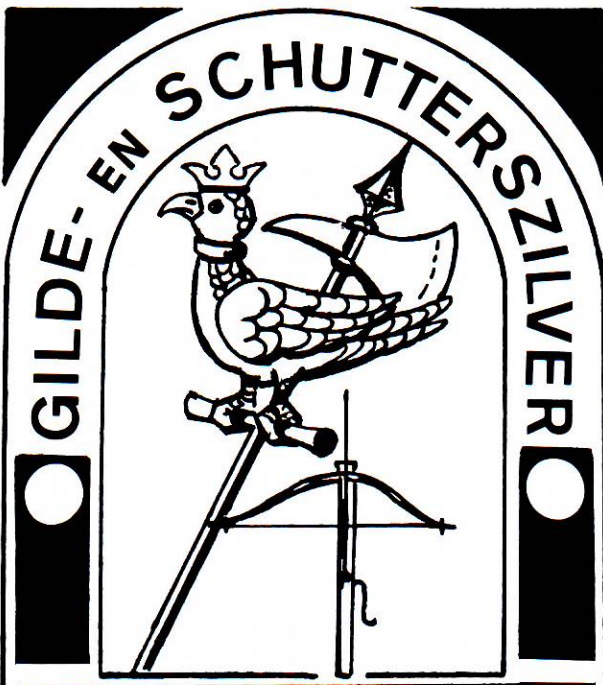
Daarnaast kan vermeld worden dat in de Normen, m.b.t. de marketenster, duidelijk staat dat er sprake is van een **houten vaatje** en geen metaal omhuld met hout.

Natuurlijk zou het een oplossing zijn om de binnenkant van het vaatje te bekleden of om er eventueel een kleinere 'container' in aan te brengen. Er dient echter rekening mee gehouden te worden dat het vaatje van hout is. Om het vaatje telkens droog te laten staan en dan in het water te leggen, komt het hout en de banden (die van metaal zijn) zeker niet ten goede. Vooral de banden zullen op den duur gaan roesten. Een vochtige doek over het vaatje leggen helpt ook wel tegen het krimpen van het hout. Hierbij geldt echter dat de banden op den duur toch zullen gaan roesten en het hout dat constant vochtig gehouden wordt, zal er ook niet op vooruit gaan. Daarnaast is ons inziens het vaatje voor veel marketentsters een sieraad in de huiskamer en een vochtige doek hierover maakt het geheel er niet mooier op. Het vaatje helemaal vullen met drank lijkt tot nu toe nog de beste oplossing. Natuurlijk kan voor het uittrekken een gedeelte van de drank uit het vaatje gehaald worden, zodat men niet met een te zwaar vaatje moet lopen.

Het moge duidelijk zijn dat er diverse mogelijkheden zijn om de problemen met het vaatje te voorkomen, maar het blijft vaak nog een kwestie van "door schade en schande wordt men wijs".

Tot slot: Misschien zou het raadzaam zijn, alvorens men een reactie instuurt op een bepaald onderwerp, tevoren informatie in te winnen of in dit geval eens aanwezig te zijn bij een Marketentstertreffen. Het zou wel eens een verhelderende kijk kunnen geven op bepaalde zaken.

GILDE- EN SCHUTTERS ZILVER

JUWELIERS - HORLOGES
Jan Andriessen
 DORPSSTRAAT 54
 5708 GJ HELMOND (STIPHOUT)
 TEL. 04920 - 50792
 FAX 04920 - 22269

Nog steeds fabriceren wij de alom bekende Drummen Buksen voor zeer aantrekkelijke prijzen in de calibers 12 en 16.

Ook verkrijgbaar toebehoren zoals:

- * Slaghoedjes van diverse merken zoals: Hirtenberger, Fiocchii, CCI, Federal, etc.
- * Kruitsoorten: TP 103, Vectan BA 10, tegen zeer scherpe prijzen.
- * Hulzen in calibers 12 en 16 precisie gegarandeerd op 0.01.
- * Scherpe aanbiedingen betreffende weegschalen;

Dillon mechanische weegschaal	f 125,00
Dillon digitale weegschaal	f 575,00
- * Tril- en Draaitrommels voor het schoonmaken van de hulzen v.a.

	f 325,00
Granulaat hiervoor - per zak	f 39,50

* **VOOR DE WINTERMAANDEN:**

Nieuw of tweede-hands luchtbuksen

- * Luchtbuksen te koop van de merken: Walther, Anschuts, Diana, Feinwerk bouw en Hammerli tegen zeer scherpe prijzen. Eventuele inruil mogelijk.

Fa. Maurice Drummen & Zn.

Valkenburgerweg 49
 6361 EB NUTH - NEDERLAND
 Tel. 045-241220, Fax 045-245330

JANFRÉ

Voornaamste punten waar u op let bij aanschaf van nieuwe uniformen:

- *Goede kwaliteit
- *Korrekte pasvorm
- *Vlotte levering
- *Betaalbare prijs
- *Behoud van pasvorm
- *Snelle nalevering
- *Uitgebreide service

Dit maken wij voor U.
 Vraag vrijblijvend offerte.
 Maak een afspraak.

**uniformen-
 petten-
 uitmonsteringen**

BRUSSELESTRAAT 124
 6211 PH MAASTRICHT
 TELEFOON 043-217712

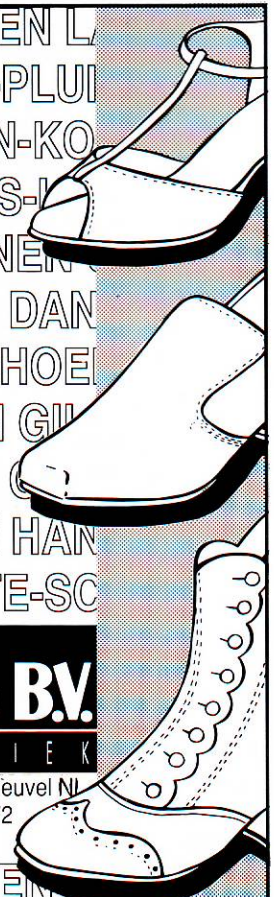
LAARZEN LAARZEN L
 PLUIMEN-VEREN-PLUI
 KOPPELS-RIEMEN-KO
 HOEDEN-SHAKO'S-I
 UNIFORMSCHOENEN
 DANSSCHOENEN DAN
 HISTORISCHE-SCHOE
 GILDESCHOENEN GI
 OVERSCHOENEN O
 HANDSCHOENEN HAN
 OPERA-OPERETTE-SC

VAN BEERS B.V.

SCHOENFABRIEK

Mgr. Völkerstraat 33, 5171 JM Kaatsheuvel NL
 Tel.: 04167-72254, b.g.g. 76548-77072
 België, BRD, 00-31 4167-72254

TONEELSCHOENEN

KOPSTUKKEN IN DE SCHUTTERSWERELD

Een sterk koppel. Frans Ackermans, secretaris van de Zuid-Limburgse Schuttersbond en wijlen Jef Meertens, de voorzitter.

Interview met Frans Ackermans te Strucht

Uit ervaring kent Frans Ackermans vrijwel alle functies die binnen de schutterij te vervullen zijn, zoals tamboer-majoor, geweerdrager, koning, officier en thans generaal, en tevens schietmeester en binnen het bestuur de taken als vice-voorzitter en secretaris-penningmeester.

Sterker nog hij heeft niet alleen de diverse functies binnen de eigen schutterij aan den lijve ervaren, maar ook in het Limburgse schutterswereldje is hij met alles uit eerste hand bekend. Laten we kort de carrière van Ackermans nalopen. De aanleiding dat hij veel tijd kreeg om aan het schutterswezen te spenderen, was weinig aangenaam. Een lang aanhoudende hernia deed hem het bed houden.

Toen hij aan de beterende hand was kreeg hij uit liefde voor het schutterswezen interesse voor het besturen. Werd bestuurslid bij Strucht, secretaris van de Zuid-Limburgse Bond aangezien hij bestuurslid was van Zuid-Limburgse Bond, Federatie-Zuid en OLS-Federatie. (zie ook LS 25, p. 42). Bij de OLS ging hij zich bezighouden met het opstellen van de statuten en het huishoudelijk reglement. Tevens was hij een tijdlang adjudant bij de ceremoniële opening van het OLS. Niet alleen alle soorten bestuurlijke baantjes heeft hij bekleed, maar hij is zelfs 10 jaar lang redacteur-uitgever van z'n eigen schuttersmaandblad "Geeft Acht" geweest. Voor iemand die nagenoeg alles gedaan heeft, is het niet meer dan vanzelfsprekend, dat hij in de

loop der tijd ook alle onderscheidingen heeft mogen ontvangen, van de zilveren en gouden OLS-medaille, opgenomen in de Edele Eedbroederschap, en begiftigd met de eremedaille in zilver verbonden aan de Orde van Oranje-Nassau. Reden genoeg voor een gesprek.

Woord vooraf

We wisten dat Frans Ackermans in Strucht niet bang zou zijn om voor zijn mening uit te komen, maar in de gezellige huiskamer pratend en onvermijdelijk discussiërend met de bijna 70-jarige, trachtten we ons er soms van te vergewissen of we spraken met een eerbiedwaardige schuttersgeneraal, dan wel met een fervent tegenstander van alle besturen en diverse instituties binnen het schutterswezen.

Enige frustratie maakte zich van hem meester toen hij moest aftreden als secretaris van de OLS-Federatie.

In de loop van het gesprek spuide Ackermans namelijk zijn kritiek op diverse zaken, die hem tegenstaan, waarvan we u deelgenoot maken.

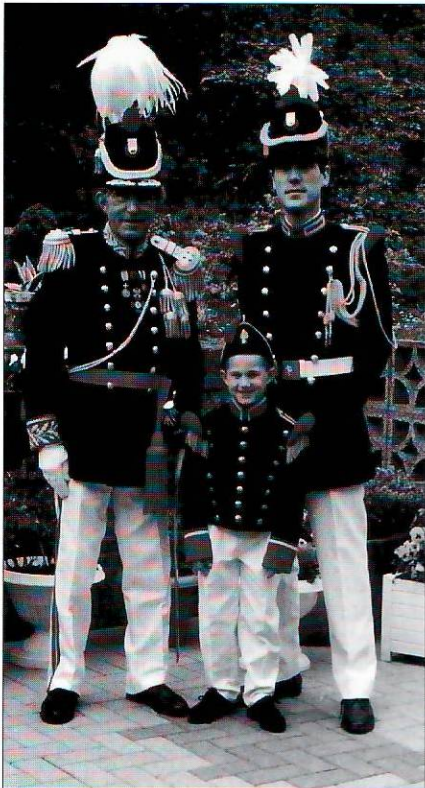
Ackermans over de OLS-Federatie

Ongezouten kritiek op de OLS-Federatie. "Zij weet niks en zij doet niks." "En dat heeft ook veel te maken met de huidige beslisstructuur van de OLS. Vroeger hadden alleen de bonden stemrecht, en werd DE MENING van een bond gepresenteerd. Tegenwoordig kunnen alle 170 verenigingen op eigen houtje iets inbrengen; dit houdt in dat 169 schutterijen bepalen hoe die ene vereniging het OLS moet organiseren".

Inderdaad hebben we het afgelopen jaar kunnen horen, dat ook de schutterij van Voerendaal bij monde van voorzitter J. Gorissen niet onverdeeld gelukkig was dat Voerendaal wat de organisatie van het OLS betreft, met handen en voeten gebonden wordt aan de regels van de Federatie.

Verschillen tussen 'Noord en Zuid'

Ackermans vervolgt met het schetsen van een beeld van de vroegere verschillen tussen Zuid en Noord in de Federatie. "In Noord-Limburg hadden de schutters vroeger alleen een pet en een sjerp. Aan de presentatie werd weinig aandacht be-

Drie generaties schutters. Generaal Frans Ackermans, met zoon Hans en kleinzoon Dennis.

steed, het enige dat telde was het schieten”.

Ik bracht daar tegenin, dat mede door toedoen van het OLS-feest thans ook de Noord-Limburgse en Belgische schutterijen zich allen mooie uniformen of kleurige gildekleding hebben aangemeten. Ackermans beaamt dit en wijst in dit verband op de verdiensten van de presidenten Haffmans en Jans, die het imago van de schutterijen sterk verbeterd hebben. “Voor de oorlog hadden de schutterijen absoluut geen goede naam. Schutters gingen soms schieten voor eenderde van hun weekloon, en dronken graag en vaak veel. De militair Jans moest er wel nog aan wennen, dat hij de schutters niet op militaire wijze kon benaderen, namelijk door commando's te geven; dat werkte niet. Hij moest zijn voorstellen meer en meer in de trant brengen van: “zullen we eens langzaam beginnen met het volgende onderdeel?”

Kwaliteit van besturen

“Een paar bestuurders binnen de ZL-Federatie of bond zou dictator willen spelen. Maar helemaal moeilijk vindt Ackermans het, om samen te werken met mensen, die van de ene op de andere dag hun mening wijzigen. Een paar personen binnen de besturen heeft zich inder-

daad gemanifesteerd als ondeskundig en ongeïnteresseerd. Het is waarschijnlijk makkelijker besturen zonder deze personen, dan met hen”. En deze kritiek op bepaalde bestuurders is beslist niet nieuw.

Ook voorzitter Gorissen van de stichting OLS-1995 vroeg zich namelijk af of de OLS-Federatie niet kwalitatieve organiserende specialisten kon bieden ter ondersteuning van de immense OLS-organisatie. Let wel, niet ‘de kwaliteiten van het Federatiebestuur’ staan ter discussie, maar van enkele leden in ‘t bijzonder. Om terug te komen op Ackermans, hij heeft zich uit de diverse besturen teruggetrokken toen hij van mening was dat zijn bijdrage daaraan niet meer optimaal zou zijn.

Ackermans waarschuwt reeds, dat hij zich “niet erg parlementair uitdrukt”, een understatement ten top. En hij vervolgt: “Het ware het beste als zij die het schutterswezen op de hoogste niveaus mee besturen, ook opgegroeid zouden zijn met de schutterij”. Hij verduidelijkt: “Wentse neet mit ze hubs sjtoan zoepe en pisse, dan kinste de sjutters neet, dan witse neet wat leaft” (uw redacteur was op dat moment zeer opgelucht zijn schutterscarrière gewoon onderaan in de schuttersgelederen te zijn begonnen). “Door het groot worden met de schutterijen zou men tevens goed aanvoelen hoe men met de tradities in het schutterswezen om zou moeten gaan”.

De tradities en de positie van de vrouw

Als voorbeeld van het hanteren van de traditie komt Ackermans met het heikele kwestie van de vrouwen in de schutterij aan. “In het noorden - bij de bonden Baarlo, Roermond en Weert- en bij onze westerburen telt enkel het schieten. Bij het zoeken naar nieuwe ledenaanwas voor de verenigingen wettigt het doel de middelen in die zin dat ze ook vrouwen toestonden lid te worden in alle rangen en functies”, zo formuleerde Ackermans zijn kritiek. Over de positie van de vrouw achter het vaandel wordt in grote delen van het Noorden en Midden van Limburg nogal anders gedacht dan in menige plaats in het Zuiden. In het Noorden en Midden is de ontwikkeling op gang gekomen dat de vrouw een volwaardige plaats heeft binnen het verenigingsverband, terwijl

de meeste schutterijen in het Zuiden hier niet aan willen, omdat zij op dat punt een andere traditie hebben opgebouwd. Ackermans is een duidelijke vertegenwoordiger van deze ‘Zuidelijke lijn’. Aan de OLS-Federatie de moeilijke taak een gulden middenweg te zoeken tussen deze polariserende meningen.

Desalniettemin moeten we hier objectief tegenover stellen dat enkele schutterijen de vrouwen toch zeer hard nodig hebben om te overleven.

Ackermans heeft niets tegen vrouwen in ‘t bijzonder. Hij is wars van alle ‘vreemde elementen’, waar schutterijen zich mee omgeven hebben, zoals majorettes en de vuisthoge mini-bielemannetjes of dito tambour-maîtres, hoe schattig ze ook zijn.

Het OLS als ‘slechte schietwedstrijd’

Wat Ackermans ook stoort, is dat op het OLS enkel het schieten telt. Hij verdedigt nog met verve zijn stelling, die hij eens in zijn tijdschrift ‘Geeft Acht’ publiceerde: “Het OLS is een slechte schietwedstrijd, om onder de schietbomen uit te maken waar we het volgende jaar zullen schieten”. Gevraagd naar enige toelichting gaf hij het volgende commentaar. “Buiten het schieten, wordt de rest -van exercitie tot drumbands en van mooiste generaals tot dito marketentsters- nog steeds ‘bijwedstrijden’ genoemd. Bovendien maken ze er altijd twee dagen van.

De ‘bijwedstrijden’ beginnen om 14.00 uur, waarom het schieten niet ook, zodat na de optocht de kaveling plaats kan vinden? Op de OLS-vergadering telt enkel het schietreglement en de consumptieprijs”.

‘Geen schutterij organiseert nog het OLS’

Ook vond Ackermans het vreemd dat “geen enkele schutterij het OLS nog organiseert”. Een stichting neemt dat voor haar rekening. Echter uw redacteur ziet terdege de voordelen in indien een stichting het OLS organiseert. Wat zou bijvoorbeeld met de schutterij van Stokkem gebeuren, als ze zich niet had ingedekt tegen een ramp als deze door middel van een stichting. Men kan het van geen schutterij eisen het risico te lopen aan het organiseren van een OLS te gronde te gaan.

Identiteit

Gevraagd naar zijn mening omtrent de identiteit van de schutterijen, schetste Ackermans het volgende beeld. "De schutterijen zijn behoudend, zij lopen niet voorop met vernieuwingen. In de loop der tijden zijn ze wel met de tijd meegegaan, kijk maar naar de uniformen die geperfectioneerd zijn en de drumbands die ontstaan zijn als vervolg op de ene of twee tamboers, die tot in de jaren vijftig de schutterij vooraf gingen".

"Het is een feit dat de veranderingen die het schutterswezen ondergaan heeft, niet tot nadeel hebben gestrekt. Daarbij kunnen we denken aan de mooie uniformen en de goede organisatie van de schuttersfeesten. Dat was in het verleden wel eens anders. Pas als we blijven openstaan voor veranderingen, die noodzakelijk zijn, dan kunnen we ons handhaven".

Schutterstijdschrift

10 jaar maakte Ackermans "Geeft Acht", een tijdschrift waar hij en zijn familie vele uren aan besteedden. Het meeste typewerk deed hij zelf en tevens het stencilen. Het blad telde circa 600 abonnees in de beide Limburgen. Het was de voorganger van het huidige Schuttersstijdschrift en het is bijna onvoorstelbaar dat één persoon een dergelijk blad een decennium heeft kunnen produceren. In maart/april 1978 bleek alles bijeen toch teveel werk. Het tijdschrift dat zich naast het schuttersnieuws van deze en gene zijde van de Maas ook kenmerkte door artikelen met een kritische visie op van alles wat zich binnen het schutterswezen afspeelde.

Het Schieten

Een punt dat minder discussie zal opwerpen is het feit dat Ackermans een deskundige op het gebied van het schieten met de buks is. Zoals zoveel schietmeesters een self-made man op het gebied van mondingssnelheid, rotatie, ballistiek, afgewogen kruithoeveelheden, veiligheidsaspecten enz. Uiteraard speelt ook de looplengte een rol. Ackermans zegt desgevraagd dat hij de nieuwe schuttersbuks met de korte loop, die nu furore maakt, geen vijf jaar geeft. 'Je gaat toch niet met een pistool schieten, als je een geweer kunt gebruiken!?' Frans Ackermans maakte de overgang naar ander kruit mee. Dat spaarde veel poetsen maar de resultaten verbeterden niet. Het was evenwel een

risico te gaan sleutelen aan de prijzige verenigingsbuksen. Ackermans kon een oude buks overnemen om ermee te experimenteren op de Muider Kruitfabriek. Hij kwam tot de conclusie dat bij het nieuwe kruit de grootte van de huls en van de kamer verkleind moesten worden. De resultaten bleken ideaal. Het verhaal deed de ronde en enige tijd later stapten ook de geweermakers op de kleinere kamers en hulzen over.

Besluit

Een interview met Ackermans over het schutterswezen brengt uitgesproken meningen ter tafel, onderbouwd met veel argumenten. Soms geeft hij terechte kritiek of een scherpe analyse ten beste, soms echter speelt de frustratie hem parten. Sommige beweringen kunnen we onderstrepen, andere komen geheel voor zijn rekening. Of zoals hij zelf onderstreept: 'Je moet principieel durven zijn'. L. Wolters.

HET 'KONINGSGELD' VAN SCHUTTERIJ HET HEILIG KRUIS-GREVENBICHT

Op de dinsdag na Pinksteren vieren de leden van schutterij het Heilige Kruis uit Grevenbicht hun jaarlijkse schuttersdag.

De jaarlijkse feestdag wordt ingezet met een H. Mis voor de overleden en levende leden van hun vereniging.

Tijdens deze H. Mis wordt er traditioneel gecollecteerd door de koning van de schutterij. De opbrengst van deze 'koningssollecte' is niet voor de kerk, maar dit 'koningsgeld' is bestemd voor de vereniging zelf en is bestemd om de leden tijdens de muzikale rondwandeling te voorzien van een natje en een droogje.

Na afloop van de H. Mis begeven de schutters zich naar het kerkhof, alwaar het koningspaar een krans legt in de kapel. Na het gebed, uitgesproken door de pastoor, worden de graven van schutters en familie bezocht, waarna de rondgang door Grevenbicht begint.

Een stevig schuttersmaal, waarbij o.a. rauw gehakt met uien op roggebrood wordt genuttigd, is onderdeel van deze feestdag voor de Grevenbichtse schutters.

In de avonduren voegen de dames zich bij het gezelschap en wordt naar goed Limburgs gebruik op gepaste wijze deze jaarlijkse feestdag naar zijn einde gebracht.

De koning in actie tijdens "de koningssollecte".

• KRANTEKOPPEN •

13 mrt Na financieel debâcle bij organisatie in Stokkem, Federatie OLS onderzoekt steunfonds tegen fiasco's • Loden kogels zijn minder gevaarlijk dan gedacht • 1 mei Schutterij Baexem in het nieuw • 3 mei Schutterij St. Joris-Wessem bestaat 400 jaar • 5 mei Subsidie schutterijen en muziekkorpsen in Weert moet omhoog • St. Joris anno 1947 • Schutterij Wessem vier eeuwen jong • 6 mei St. Joris koninklijk erkend • 9 mei Schuttersfeest bij jubileum St. Joris • Vier schutterijen delen eerste prijs in Wessem • Schutterstrijd eindigt onbeslist • 15 mei Nieuw vaandel Oranje Nassau • 19 mei Schutters verzamelen kogels • Schutterijen mogen 'rapen', maar moeten ook kogelvangers plaatsen • Schutters met minister akkoord over loden kogels • OLS-voorzitter Stals: "Dit was het hoogst haalbare" • Limburgse schutterswereld niet echt blij met akkoord • 20 mei Tienduizend gulden ontvreemd uit clubkas van Roermondse schutterij • Veertien schutterijen M-Limburg wacht verplichting kogelvanger • 22 mei Schutterij Tungalroy in het nieuw • Tien mille zoek uit kas schutterij Sint Urbanus (Maasniel) • 23 mei Sint Antonius uit Tegelen wint schuttersfeest • 24 mei Openingsfeest van Midden-Limburgse schuttersbond • Cornelius & Irene uit Posterholt winnen in Thorn • Schutterijen Echt maken kans op schootsvelden • Vandaag aangifte verduistering bij schutterij Urbanus Roermond • 26 mei Voorzitter schutterij in Maasniel doet aangifte verdwijnen kasgeld • 30 mei St. Oda uit Boshoven wint schuttersfeest • Van Eldijk denkt aan aftreden als voorzitter schutterij Urbanus • Willy Kersten persoonlijk kampioen van OLS-federatie • 1 jun Laat het Oud-Limburgs maar komen • 2 jun Record aan vrouwelijke schutters op vierde LDS • 3 jun Verduisterd schuttersgeld komt niet boven water • 5 jun Laat het Oud-Limburgs maar komen • 8 jun Recordnaam 4e LDS Roermond • Schuttersfeest in Neer met Koos Alberts • 9 jun OLS in Voerendaal nu al bevrijd van financiële risico's • Voerendaal in de ban van het OLS • 13 jun Neerse schutters winnen feest • Bussen Schutten winnen dekenaal schutterstreffen • Bondsfeest in Swartbroek: 26 schutterijen • Marketentsterpenningen bij Bond

Maas en kempen • De Schutter symbool van schuttersleven • 14 jun Straks erkent het OLS het dames-schuttersfeest • Bondsfeest bij St. Martinus Horn • St. Petrus uit Oler wint schuttersfeest • 15 jun Jubileumeditie dekenaatstreffen • 17 jun Gedenboek schutterij in Vlodrop • Jubileum dekenaal schuttersfeest • 23 jun Dekenaal schuttersfeest Merum-Herten • OLS-president Lei Stals: "Wellicht is dit m'n laatste Mercedes" • 27 jun Benefiet Stokkem: Nederlandse schutters laten het afweten • Schutters gaan Bosnië-gangers uitzwaaien • Dekenaatsbeker voor schutters Posterholt en Sint Odiliënberg • De Voerendaalse OLS-winnaars over het geheim van hun succes "De OLS-titel win je alleen met een team van echte kameraden" • Het verdriet van Wijlre over de uitsluiting van Sint Maternus • Bieleman Roel Pelzer uit Waubach: "Ik vind het nog steeds lekker om vooraan te lopen" • Jurylid lenie van den Boom uit Brunssum: "Als vrouw zie je details waar een man niet zo op let" • De 'Stals-buks' is in opmars in de schutterswereld • "Dat Voerendaal met mijn buks het OLS won, was schitterend" • Voorzitter Jacob Gorissen over de Stichting OLS 1995: "Eigenlijk zijn we maar goedwillende amateurs in dit vak" • OLS 1995: aan de organisatie zal het niet liggen • Voerendaal laat alleen het weer aan toeval over • Het schutters-ABC: van aalmoezenier tot koningszilver • 28 jun Politie verlangt wapenvergunning OLS-schutters • 30 jun Midden-Limburg heeft betere OLS-kansen dan vorig jaar • Nieuwe drapeau schutters Echt • Voerendaal klaar voor de schutters • Zondag Oud Limburgs Schuttersfeest • 1 jul Extra bussen naar OLS • Vaals met de jongste, oudste en gewichtigste schutter naar OLS • Vaandeldrager Dienstdoende Stadsschutterij verdedigt titel • Siebengewald al decennialang de verst komende vereniging • 'De schut van Buul': Brabantse eend in Limburgse bijt • Zwitserse Wacht van St. Martens-Voeren naar paardenprocessie 'om te overleven' • Voorzitter Jacob Gorissen van St. Sebastianus: 'Organisatie OLS moet uitvoerbaar blijven' • Os Limburgse Sjötters • Vijftigste maal OLS voor Harry Geerlings van Sint Sebastianus-Herkenbosch • OLS-boek vanaf 17 juli verkrijgbaar bij De Limburger • Voerendaalse schutterij is klaar voor het OLS • Worst voor clarissen levert schitterend schut-

tersweer op • Geiteclub Iris 2 weer naar OLS • Schutters hopen op koelte • 3 jul Ruim veertigduizend bezoekers bij OLS • Schutters OLS bezetten het pittoreske Voerendaal • Nog 24 kandidaten voor de OLS-titel • Een tijdsloos document over het Oud Limburgs Schuttersfeest • Voerendaal sprak over 'ons OLS' • Nog 24 korpsen in OLS-strijd • Weergoden waren met Sebastianen en met hun feest • Voerendaal laatste OLS voor gouverneur Vandermeulen en paard Nico • Uitslagen OLS in Voerendaal • Oud-Limburgs Schuttersfeest in Voerendaal • Welke schutterij brengt Um weer de Maas over? • OLS-bölkes • 4 jul Een kans op drie dat OLS terug naar Limburg komt • OLS-jury vergeet één schutterij • 'Um' • OLS-bezoekers laten grote puinhoop achter • OLS in Voerendaal verwacht zaterdag 10.000 toeschouwers • Amper 2 Nederlandse gilden voor mini-OLS • 5 jul Echt: schutterijen in gemeente aan schootsveld helpen • Niet 24, maar 25 kandidaten voor OLS-titel • 8 jul Onzin over debacle OLS Stokkem • Dagboek van OLS-schutter Ton Klaessen uit Neer • Negen Limburgse korpsen gaan voor Oude Limburger • 10 jul Bocholt wint Den Ouwe Limburger • Thieu en zijn vijf vrijgezellen van Sint Laurentius halen "Um" terug • OLS naar Bocholt • De "Um" is terug in België • Bocholt wint OLS • Bocholt loopt niet uit voor schutters • Winnaars leggen bloemen op het graf van 'de mam' • 'Solidariteits-schiëting' in Stokkem grote flop • 12 jul OLS Stokkem '94 zit nog altijd zwaar in het rood • 13 jul Pastoor Sint Odiliënberg eerste priester-schutter OLS-federatie • Pastoor Prins wil koning worden • 14 jul Belgisch stadje volgend jaar juli schuttersmekka • Bocholt wordt nog niet warm of koud van OLS • 15 jul Schuttersfeest in 'schaduw' Neubourg • 17 jul Federatiefeest in ontspannen sfeer • 18 jul Michael Bongers wint OLS-prijs • Schutterijen uit Hingen en Koningsbosch delen Mini-OLS • 21 jul Stramproyenaar wint OLS-prijs Geiteclub Iris 2 • Schutter Michael Bongers 'haef de vogel aafgesjaote' • 26 jul Michael Bongers wint OLS-prijs van IRIS 2 •

DE HEROPLEIVING VAN HET SCHUTTERSWEZEN IN DE PERIODE 1815-1830

Raymond Driessen¹ wil met onderstaand artikel reacties losmaken om zodoende de relaties te ontdekken tussen de huidige Limburgse schutterijen en de "schutterijen ten plattelande" etc. uit de vorige eeuw.

Dat de komst der Franse revolutielegers een abrupt einde maakte aan het schutterswezen in onze gewesten is meer dan bekend. Wanneer onze streken bij Frankrijk worden ingelijfd, wordt immers ook hier de wet van 1791 van kracht met als artikel 28: *"Les anciennes milices bourgeoises, compagnies d'arquebusiers, fusiliers, chevaliers de l'arc ou arbalète, compagnies de volontaires et toutes autres sous quelque forme et dénomination que ce soit, sont supprimées."*

Daarop volgt nog de wet van 7 mei 1795, waardoor de (bekende) bezittingen van de vroegere schutterijen in beslag worden genomen en in vele gevallen toegewezen aan de plaatselijke kerkfabrieken, omdat ze meestal belast waren met verplichtingen i.v.m. kerkelijke jaargetijden. Wetten uit 1801 en 1805 bevestigen nogmaals de incorporatie van "schuttersgronden" bij het patrimonium van de kerkfabrieken. Toch lijkt het er op, als wij de oude schuttersplaten mogen geloven, dat er hier en daar, na 1801 (Concordaat tussen Napoleon en de Paus) weer op bescheiden schaal schuttersactiviteiten plaatsvinden, die dan door de (locale) autoriteiten min of meer worden gedoogd.

Dat zou men ook kunnen afleiden uit een verslag van 26 augustus 1823 over het wel en wee der Kessenicher schutten, waarin we lezen: *"Te Kessenich zoo als in meest alle gemeenten in dit arrondissement ten platte lande waren er in vroeger tijden oude en jonge schutten, de eerste uit gehuwde de tweede uit ongehuwde inwoners der gemeente te zamengesteld. Zedert de invoering der fransche wetten door welke alle dusdanige corporaties zijn afgeschaffd hebben de inwoners afgedeeld zoo als van ouds in gehuwde en ongehuwde hun oud gebruik van twee of drie dagen in het jaar zich te vergaderen bij behouden en hebben op eenen bepaalden dag zich vervrolijkt met het afschieten van een houten vogel, alles onder voorkennis en toelating*

der plaatselijke besturen, op zelve wijze van deze ook blijven voortgaan met op bepaalde dagen gezamenlijk ter kerke te gaan en de processie te begeleiden ..." (Rijks Archief Maastricht, 11926).

Met de definitieve val van Napoleon, ingeleid door zijn nederlaag bij Waterloo, voelen de schutters zich een stuk vrijer om de oude draad weer op te nemen. De schaarse bronnen bevestigen dit. Zo weten we bijvoorbeeld dat op 29 juni 1816 de schutterij Sint Pieter uit Elen bij opbod haar functies verpacht en nieuwe schutten inschrijft. Maar hoe moet dat nu wettelijk? In principe gelden immers nog steeds de wetten en verordeningen uit de Franse Tijd. Daarom stuurt Gouverneur van Limburg, De Brouckère, op 9 september 1816 aan de gemeentebesturen het volgende besluit, terug te vinden in het Rijks Archief te Maastricht, Provinciaal Archief nr. 631, fol. 107 r.-v.:

"In aanmerking nemende dat het in sommige gemeentens dezer Provincie van oudsheer gewoonlijk is, om op zommige tijden van het jaar den vogel te schieten, en willende van den eenen kant deze voorouderlijke gewoonte geenszins tegengaan en ook van den anderen kant zoo veel mogelijk voorkomen dat zulks tot geene ongeregelheden en misbruiken aanleiding geeve.

Besluit:

Art. 1 In alle gemeentens dezer Provincie waar zulks voorheen te doen gebruikelijk was, zal het den Inwoners geoorloofd zijn op geregelde tijden van het jaar naar den vogel te schieten.

Art. 2 De dagen waarop zulks zal plaats hebben zullen door het gemeente Bestuur worden bepaald, en zal het aan niemand vrijstaan op eenige andere dagen zich zulks te onderwinden.

Art. 3 De geweren zullen ongeladen op de verzamelaars worden gebracht en aldaar in bijzijn der hoofden van de schutters worden geladen, ook zullen dezelve voor het vertrek van die plaats weder behoorlijk ontladen moeten zijn.

Art. 4 De Gemeente Besturen en de hoofden der Schutters worden gelast, om te zorgen, dat er geen ander gebruik van de geweren het-

zij voor de jagt of anderszins worde gemaakt, en worden dezelve persoonlijk verantwoordelijk gesteld voor alle overtredingen welke uit opgenoemde vergunning zouden kunnen voortspuiten.

Art. 5 Een afschrift dezes zal gezonden worden aan de kapitein Commandant van de Marechaussee dezer Provincie, tot deszelfs narigt, en ten einde de noodige orders te geven, om te waken tegen overtredingen die ten dezen zouden kunnen worden begaan.

En zal voorts deze door middel van het Provinciaal dagblad gebragt worden, ter kennis van de gemeente Besturen tot informatie en ten einde zich daarnaar te gedragen.

*De gouverneur
der Provincie Limburg
De Brouckère".*

Van hogerhand ziet men echter weldra in dat deze voortaan informele verenigingen met weinig kosten voor de staat gemakkelijk zouden kunnen ingeschakeld worden bij het handhaven van de orde en als militie bij de landsverdediging.

Arrondissementscommissaris van Roermond, Michiels van Verduynen, zegt het op 4 december 1824 in zijn rapport aan Den Haag aldus: *"Bij ontstentenis van publieke magt werden de schutters voor een gedeelte of alle opgeboden om bij arrestation, verwerpingen of anderszins de plaatselijke overheid te ondersteunen en over het algemeen verstrooken dezelve ter dien tijde tot groot nut, dewijl men altijd meer dan het noodige aantal gewapende manschappen zonder kosten voor den staat bereid vond om het vereischt wordende gezag te kunnen uitoefenen..."*

De herstelling der schutterijen ten platten lande in elk dorp afzonderlijk, zoude in meest alle gemeente van dit arrondissement met geestdrift worden aanvaard. Door eene algemeene regelmatige organisatie zoude de dienst der schutters op eenen goeden voet kunnen worden ingerigt, en dewijl er thans in alle dorpen manschappen aanwezig zijn die bij de milicie hunnen diensttijd volbragt hebben, zoude er in elke gemeente een aantal perso-

nen gevonden worden die met het gebruik der wapenen en met de dienst-oefeningen bekend zijn welke de herstelling der schutterijen merkelijk zoude bevorderen" (*Rijks Archief Maastricht, Provinciaal Archief 11927, nr 906*).

In Den Haag deelt men dezelfde mening, getuige de wet van 11 april 1827, waarin we lezen:

"Art. 213 In alle gemeenten, welker bevolking binnen den besloten kring of omtrek der gebouwen, 2500 zielen en daar boven draagt, worden van ouds schutterijen opgericht, tot behoud der inwendige rust; deze schutterijen dienen in tijden van oorlog en gevaar, tegen de aanvallen van de vijand. In andere gemeenten worden, in tijd van vrede, rustende schutterijen ingesteld, welke ingeval van oorlog, gezamenlijk met de vorengemelde, dienen als een landstorm, tot verdediging des vaderlands".

Daarna volgen nog een Koninklijk Besluit (K.B.) van 21 maart 1828 "houdende reglementaire bepalingen tot invoering der wet op de schutterijen van de 11 april 1827" en een tweede K.B. d.d. 5 april 1828 "bepalende de uniforme kleding voor de leden der schutterij, de officieren daaronder begrepen". Een tiental circulaires ter verduidelijking wordt verder nog door de provinciale overheid vanuit Maastricht naar de verschillende gemeenten verzonden.

Omdat de "folkloristische" schuttersactiviteiten zoals het begeleiden van de processie en het konings-schieten echter blijkbaar niet te verenigen vallen met de nieuwe officiële staatsdragende functies van de "schutterijen ten platten lande", respectievelijk "Burgerwacht", respectievelijk "Garde Civique", ziet men als het ware twee loten aan dezelfde oude stam ontstaan, de officiële "Burgerwacht" en de meer vrijblijvende schutterijen.

Voor een groot gedeelte, gezien de betrekkelijke grootte van de betreffende dorpen, hebben beide verenigingen allicht gemeenschappelijke leden. Daarop lijken in ieder geval de beperkte gegevens te wijzen, waarover men bij de huidige stand van het onderzoek kan beschikken. Verder uitpluizen van de oude archieven blijft geboden om deze voorlopig sterke aanwijzingen te bevestigen of te nuanceren.

R. Driessen.

Reactie van Wim Pijpers

De op 15 februari 1815 ingevoerde wet omtrent de oprichting der Schutterijen² gold niet voor de Belgische provincies die enkele maanden later met de Verenigde Nederlanden werden samengevoegd.

De taken die men de schutterijen toebedacht waren het handhaven van de openbare orde en rust, daarenboven het dienen in oorlogstijd als landstorm. In gemeenten met minder dan 2500 inwoners bestond alleen registratieplicht. Wel werden de rustende schutterijen op papier georganiseerd, maar zij werden in vreedstijd niet geoefend. In de grotere steden was er de dienstdoende schutterij, die wel werd geoefend.

In het stuk van 9 september 1816 ziet Gouverneur De Brouckère klaarblijkelijk een mogelijkheid om ook de Limburgse schutterijen een taak te geven in het handhaven van orde en rust. Toch geeft De Brouckère gelijktijdig de beperking aan van zijn plan door te spreken over "sommige gemeentes dezer provincie". Hoe de ordehandhaving moest worden uitgevoerd in de plaatsen waar geen schutterij was, laat De Brouckère onbeantwoord. In de periode 1815-1827 zijn in Nederlands-Limburg geen dienstdoende of rustende schutterijen actief geweest.

In 1826 diende de regering bij de Tweede Kamer een nieuw wetsontwerp in "houdende oprigting van Schutterijen over de geheele uitgestrektheid des Rijks". Deze wet die op 11 april 1827³ afgekondigd werd, bleef van kracht totdat 80 jaar later de rustende en dienstdoende schutterijen bij wet werden opgeheven. Vanaf 1827 wordt er ook gestart met het oprichten van dienstdoende en rustende schutterijen in de Belgische provincies, maar door de opstand van 1830 weer wordt gestopt.

In de periode 1828-1830 zijn in Nederlands-Limburg slechts de dienstdoende schutterijen van Maastricht, Roermond en Venlo actief geweest en geen enkele rustende schutterij.

De hierna volgende gegevens laten aan duidelijkheid niets te wensen over.

Toen op 25 augustus 1830 in Brussel de opstand uitbrak, was er in Nederlands-Limburg sprake van een anti-Hollandse stemming.

Op 11 november 1830 namen Belgische troepen, onder bevel van generaal Daine, Venlo in '... waarbij de hulp der plaatselijke schutterij van groot gewicht was'.

In Maastricht achtte de Nederlandse commanderende generaal Dibbets, slechts twee officieren van de dienstdoende schutterij betrouwbaar. De commandant van de dienstdoende schutterij in Maastricht bijgestaan door een zestal officieren van de dienstdoende schutterij Maastricht, kweekten een opstandige geest onder de schutters. Op 3 oktober 1830 maakte generaal Dibbets daarom bekend '... dat de schutterij alléén op zijn bevel onder de wapenen mocht komen'. De commandant der schutterij bepaalde echter op 15 oktober '... dat de schutters zich bij alarm vóór het stadhuis dienden te verzamelen, alwaar dan munitie zou worden uitgereikt'. Toen generaal Dibbets het bericht ontving dat Venlo, met behulp van de plaatselijke schutterij in Belgische handen was overgegaan, was bij hem de maat vol. Op 15 november 1830 '...gelastte hij de ontwapening der schutterij'. De protesten van de officieren vonden geen gehoor, waarop zij voorstelden de schutterij dan maar te ontbinden. Op dit voorstel ging Dibbets onmiddellijk in.

Een Koninklijk besluit uit 1867⁵ droeg de gemeente Maastricht op om de dienstdoende schutterij weer op te richten. Overigens zou het tot augustus 1870 duren alvorens de dienstdoende schutterij van Maastricht weer actief werd.

In de periode 1830-1868 waren er in Nederlands-Limburg geen dienstdoende of rustende schutterijen actief. Dit kwam door het gedwongen lidmaatschap van het Hertogdom Limburg van de Duitse Bond.

Samenvattend zou ik willen zeggen dat n.m.m. het schrijven van Gouverneur De Brouckère en de diverse Wetten op de schutterijen nauwelijks invloed hebben gehad op de heroprichting van onze schutterijen in de periode 1815-1830.

De invloed van de Wetten op de schutterijen was ook niet aanwezig in de rest van Nederland en België, want van een heroprichting van de aloude schutterijen/schuttersgilden ten plattelande is geen sprake in deze periode.

Noten:

- 1) Raymond Driessen, En sal niemand van dit geselschap wijcken, Maaslands schutterswezen vroeger en nu vanuit Elers perspectief, 1994, ISBN: 90-9007258-b.
- 2) Staatsblad 1815, no 19 en 20.
- 3) Staatsblad 1827, no 17
- 4) In sommige stukken wordt gesproken over burgerwacht, de gegoede burgerij of gewoon dat een dronken wacht de Belgische troepen binnenliet.
- 5) Staatsblad 1867, no 100.

St. Hubertus Ubachsberg

Traditiegetrouw werd op Hemelvaartsdag (donderdag 25 mei jongstleden) door onze schutterij het jaarlijkse koningsvogelschieten georganiseerd. Ditmaal echter werden de leden verzocht om op een eerder tijdstip in het schutterslokaal aanwezig te zijn dan gebruikelijk. De reden hiervoor was dat aan de vereniging een nieuwe dimensie zou worden toegevoegd, namelijk marketentsters.

Na veel wikken en wegen bij zowel het bestuur alsook bij de leden van de vereniging, was op de najaarsvergadering besloten om ook de vrouw binnen onze vereniging een plaats te geven. In de afgelopen maanden was het

bestuur aan de slag gegaan om samen met de vijf kandidaat-leden zorg te dragen voor de totale out-fit. Met ondersteuning van de marketentsters van zustervereniging St. Sebastianus-Voerendaal werd deze moeilijke hobbel genomen. Op antwoord wijze werd een model uniform gezocht en gevonden hetgeen in harmonie is met het uniform van onze vereniging zelf. Onder leiding van de commandanten werd tevens driftig gemarceerd en de overige exercitie-oefeningen onder de loep genomen.

Op de dag van de installatie stonden dan ook vijf stralende jonge vrouwen aangetreden om toegelaten/geïnstalleerd te worden als marketentster van schutterij St. Hubertus.

Na enige inleidende woorden van de voorzitter, gaf Marlies Hoen namens de Stuurgroep Gilde der Marketentsters en Soetelaarsters enige tekst en uitleg omtrent het item marketentster. Het moge gezegd zijn dat zij dit op voortreffelijke wijze deed, waarbij de vrolijke noot in het totaal niet ontbrak.

Tezamen met onze beschermvrouwe Mevrouw Wolfs-Peeters reikte Marlies de penningen uit die behoren bij de installatie van marketentsters aan de dames Ilse van Berkel, Claar Ernes, Belinda Janssen, Jolanda Pegtol en Joyce Senden.

Na de plechtige installatie werd afgemarceerd naar het terrein waar het koningsvogelschieten zou plaats vinden. Onderweg ontvingen de nieuwbakken marketentsters menig welgemeend applaus van de passanten en toeschouwers. Ook tijdens het koningsvogelschieten zelf stonden zij in het middelpunt van de belangstelling. Tijdens de wedstrijden lieten zij zich reeds van hun best zijde zien en reikten op een bijzonder charmante wijze hapjes uit aan de aanwezigen.

Nu reeds staat vast dat de marketentsters een aanwinst zijn voor onze vereniging, die mede hierdoor het geuniformeerde ledental ziet uitgroeien tot bijna 70 personen.

A propos, koning van onze schutterij werd bieleman Wiel Vanhommerig, welke voor de tweede maal in successie (ook nog in het jaar dat hij 25 jaar geleden in het huwelijksbootje is gestapt) als koning van schutterij St. Hubertus zal fungeren.

W.B.A. Hoenen,
St. Hubertus-Ubachsberg.

19 november 1995
5e Marketentstertreffen
in St. Huibrechtslille

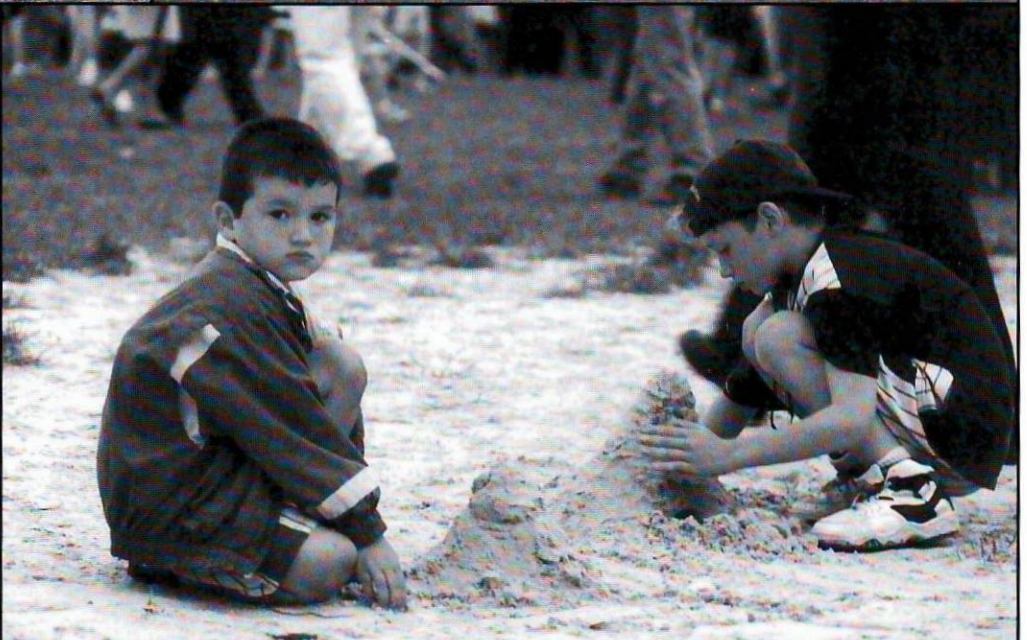
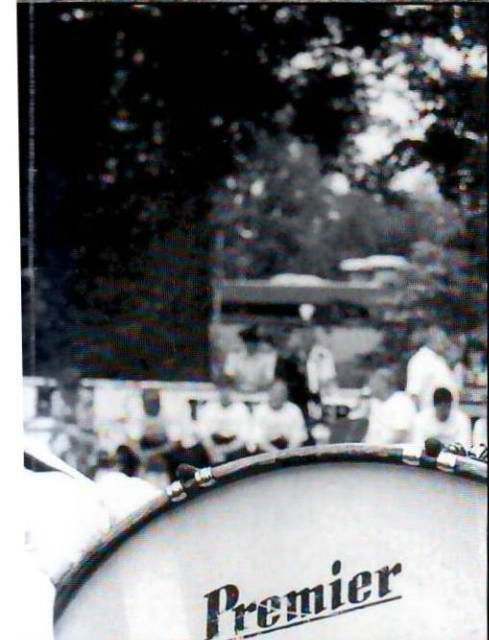
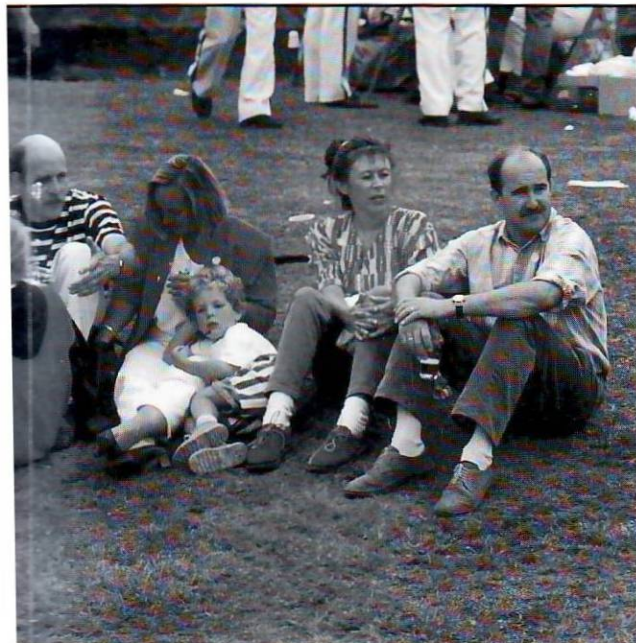

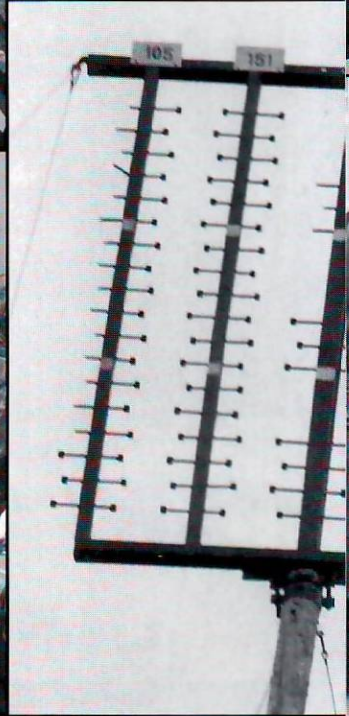

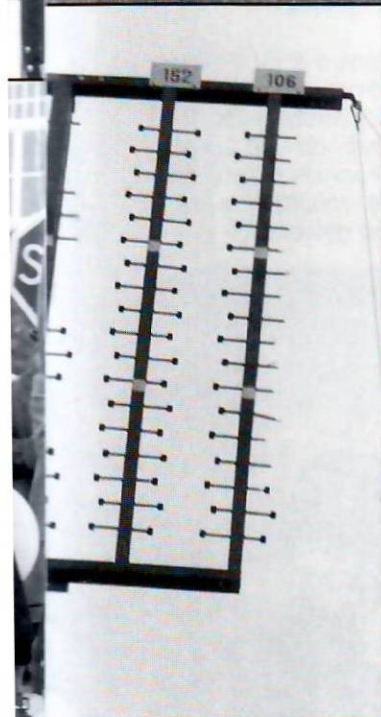
Maar liefst
foto's van h
in Voer
Foto's uit c
gemaak
Jean va

f 6 pagina's
et OLS 1995
endaal.
le collectie
kt door
n Nunen

ZES JUBILARISSEN GEHULDIGD IN BAARLO

Zaterdag 3 juni was het groot feest bij schutterij St. Antonius & St. Petrus in Baarlo. De Baarlose schutterij huldigde in de feesttent op de schuttersweide 'De Cleyne Bondingh' in Baarlo zes jubilarissen. Jeu Beurskens (74) spant de kroon, hij is al 50 jaar lid van de schutterij. Wim Rosenberg (53) en Jan Caris (51) zetten al 40 jaar hun beste beentje voor in de schutterswereld. Herm Coenen (54) en Hay Schell (59) waren de zilveren jubilarissen, terwijl Sjaak Beurskens (52) al 25 jaar het secretariaat in handen heeft.

De receptie van de zes jubilarissen werd druk bezocht.

De jubilarissen

Nestor Jeu Beurskens heeft zo'n 25 jaar in het bestuur gezeten. Het schuttersbloed zit in de familie, want de vader van Jeu was lid van de schutterij en de zoon van Jeu, Frits, is nu ook lid van de schutterij.

Wim Rosenberg is misschien wel een der markantste schutters van de Baarlose schutterij. Hij begon als lid van de drumband. Aan het OLS heeft hij meer dan 25 jaar deelgenomen. Vanaf 1972 is hij achteropsjöt. Hij werd derde in Ubachsberg en Wijre en enkele jaren geleden nog 4e in Koningsbosch met het Baarlose zestal. Hij won ooit het individuele OLS-kampioenschap na 1391 schoten!! Niet alleen als schutter is Wim Rosenberg actief voor de Baarlose schutterij. Hij is ook lid van de schietcommissie en buksmeester. Hij is ook tien jaar voorzitter van de schutterij.

Jan Caris begon als lid van het trommelkorps. Hij heeft twee maal in het zestal van het OLS gestaan. Hij is actief als lid van de schietcommissie en als buksmeester. Hay Schell is de muzikale man bij uitstek van de jubilarissen. Hij was én is instructeur van drum- en brassband Voorwaarts en bij de op-

tochten is hij nog steeds tamboer-maitre. Sjaak Beurskens is al langer dan 25 jaar lid, maar hij is 25 jaar secretaris van de Baarlose schutterij. Tevens is hij bestuurslid van de dekenale bond Helden. Naast het secretariaat is hij actief als buksmeester, lid van de schietcommissie en als commandant van de schutterij. Vanaf 1965 schiet hij in het OLS-zestel als vooropsjöt.

Herm Coenen is acht jaar voorzitter geweest van schutterij St. Antonius & St. Petrus. Hij schiet al jaren mee op het OLS. Als Wim Rosenberg niet meedoet is Herm Coenen achteropsjöt. Is Wim erbij, dan schiet Herm als voorlaatste sjöt.

Schutterij St. Antonius & St. Petrus uit Baarlo mag trots zijn op haar zes jubilarissen. Zij hebben het hart voor de schutterij op de juiste plaats zitten. Ze kunnen niet buiten hun schutterij. De schutterij is een deel van hun leven geworden.

De zes jubilarissen onder de schietbomen. V.l.n.r. Jac Beurskens, Herm Coenen, Wim Rosenberg, Jan Caris, Jeu Beurskens en Hay Schell. (Foto: Ger Peeters)

DE ST. MARTINUSSCHUTTERSILDE(N) VAN DILSEN-HOUTISSEN (slot)

1991: Links Koningin Liza Zoons en Koning Wampers J., rechts Keizerin Geelen Truda en Keizer Mathijssen Pierre.

Na de hervatting van de schutters-activiteiten in 1948, kende de schutterij van Dilsen-Houtissen een nooit voorheen gekende ontwikkeling. Maar zoals dat bij vele zaken gaat, kwam stilaan sleet op de groei en bloei van de vereniging. Daar kwam echter verandering in toen de huidige voorzitter Pierre Mathijssen in 1990 het bestuur overnam van zijn broer Jos. De schuttenkamer die na allerlei omzwerven gevestigd was in het café Mia Hendriks in de Ogenstraat (beter bekend als "bij de Bats") kreeg een nieuwe accommodatie op de Bakkershoef, waar de heer Jaak Coolen, tevens secretaris van de schutterij, een deel van zijn eigendom belangeloos afstond aan de vereniging.

Door de intense inzet van de leden ging een lang gekoesterde droom in vervulling door de bouw van een eigen "sjötterskamer", waar van dan af jaarlijks de vogel wordt geschoten en allerlei andere activiteiten en vergaderingen plaats grijpen.

Ofschoon uitgerust met allerlei nieuwe structuren en goed onderhouden schietoefeningen, blijven de resultaten onder de middelmaat. Ieder jaar wordt deelgenomen aan de "Oude Limburger" het OLS met de hoop ooit eens deze begeerde trofee naar Dilsen te halen, wat niet wil lukken. Pierre Mathijssen slaagt er niet in het juiste zestal op de been te krijgen. "Maar ooit", zegt hij, "zal het ons lukken en dan zal Dilsen te klein zijn".

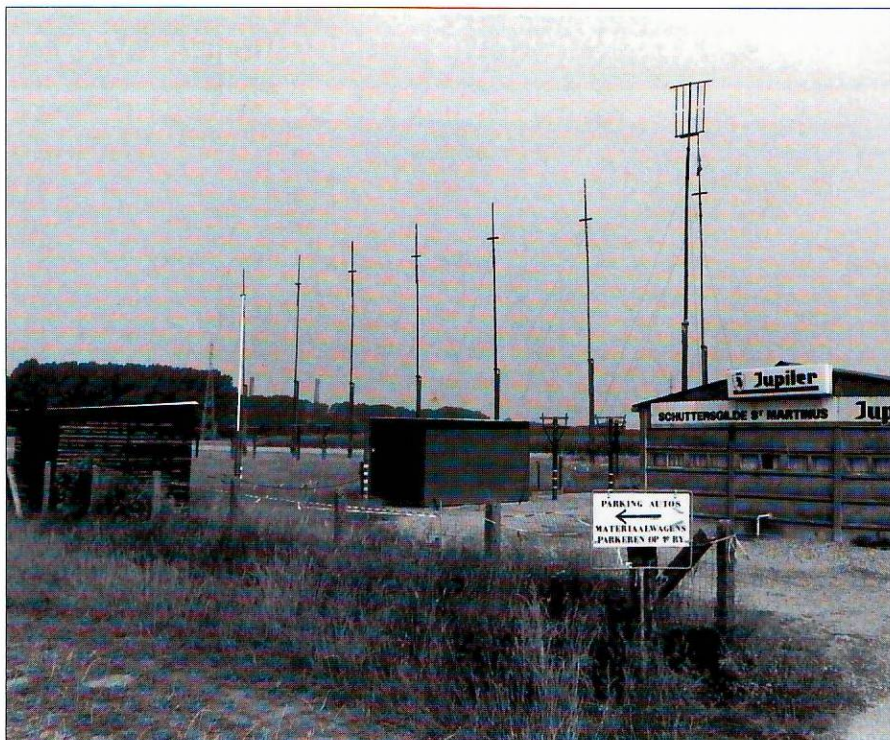
Bij leven en welzijn zal de Koninklijke Schutterij van Dilsen-Houtissen toekomend jaar (1996) haar 400-jarig bestaansjubileum vieren. Reeds nu al is het bestuur druk in de weer een aangepast programma samen te stellen om deze viering met de nodige luister en steun van gans de Dilserse bevolking op waardige wijze te herdenken.

Wij danken Joannes Daamen voor zijn artikelenreeks over de schuttersgilden van Dilsen. Hij heeft ons reeds op de hoogte gesteld van de volgende artikelen die zullen handelen over de schutterij van Rotem.

De huidige ledenlijst van de Koninklijke Schutterij Sint Martinus-Dilsen Houtissen ziet er uit als volgt:

1. Mathijssen Pierre
voorzitter (Keizer)
2. Werrens Gerard
onder-voorzitter
3. Mathijssen Georges
penningmeester
4. Coolen Jaak
secretaris
5. Geelen Truda
bestuurslid-Keizerin
6. Nelissen Jan
bestuurslid
7. Ramaekers Mathieu
8. Vranken Eddy
9. Vranken Bonny
10. Mathijssen Bart
Koning 1995
11. Kalders Frank
12. Geelen Albert
13. Zoons Liza
14. Geelen Jan
15. Peeters Hendrikus
16. Coenen Frank
17. Bocken P. René
18. Rumen Pierre
19. Haldermans Pierre
20. Haldermans J. Paul
21. Johan Haldermans
22. Vranken M.J.
23. Kalders Marleen
24. Jeurissen M.J.
25. Schurgers Nancy
Koningin 1995
26. Van Haen Leon
27. Van Haen Hubert
28. Van Haen David
29. Van Haen Christof
30. Gallucci Evy
31. Gallucci Claudio
32. Haldermans Ronny
33. Haldermans Petra
34. Schrijvers Benny
35. Colson Frank
36. Peeters Berlinda
37. Wanten Willy
38. Moors Willy
39. Peeters André
40. Piredda Rina
41. Vranken Christel
42. Kalders Kelly

De schutterij in 1596 gesproten uit de Sint Martinusbroederschap van Dilsen, is een van de oudste dorpsverenigingen. Ze speelde sinds 4 eeuwen een kleur- en zinrijke rol in de Dilserse gemeenschap. De aloude gilde heeft een taai leven gekend. Vaak opgehouden in moeilijke tijden zoals bezetting door vreemde troepen, oorlogen en natuurrampen, werd ze telkens door moedige Dilsenaren, die van tradi-

Schutterij-accommodatie op de Bakkershoef anno 1995.

tie en folklore hielden, heropgericht. Zoals reeds gezegd, dingt de gilde ieder jaar mede naar de verovering van het OLS of kortweg gezegd, de "Oude Limburger" titel waarop iedere Limburgse schutterij fier is hem in de wacht te hebben gesleept.

Moge ooit deze begeerde titel ten deel vallen van de jubilerende schutterij, dan zal dit de bekroning zijn van het vier eeuwen taaie leven van de Koninklijke Schutterij van heel Dilsen. Het weze hun van harte gegund.

Einde,
Joannes Daamen.

LIMBURGSE KAMPIOENSWEDSTRIJDEN IN BRUNSSUM

Drumband Schutterij St. Paulus grootse winnaar

Op zondag 27 november 1994 werden in de sporthal "RUMPEN" de Limburgse Kampioenswedstrijden van de Limburgse Bond van Tamboerkorpsen afgewerkt.

Van de 24 afgevaardigde korpsen (18 tamboerkorpsen en 6 majoret-tengroepen) waren 6 schutterijkorpsen, die de strijd aanbonden. Tijdens de bondsconcoursen hadden deze korpsen hun trend reeds gezet en ook tijdens deze kampioenswedstrijd bleek eens te meer dat ook de schutterijkorpsen op een zeer hoog niveau staan. De werken hebben steeds een hoge moeilijkheidsgraad en ze worden in alle divisies bijna perfect uitgevoerd. Er viel in Brunssum van de derde tot de ere-divisie van zeer goede muziek te genieten.

Limburgs kampioen werden:

St. Lambertus-Broeksittard		
2e Div	Sektie A-b	2,33 pnt
St. Jan-Nieuwstadt		
2e Div	Sektie E-a	85 pnt
Animato-Heel		
2e Div	Sektie D	86 pnt
St. Paulus-Roggel		
Ere-Div	Sektie A-b	94,92 pnt
St. Petrus & Paulus-Susteren		
Ere-Div	Sektie E-a	91,20 pnt

Allen van harte proficiat.

In de 1e divisie -sektie A-b deden 4 korpsen mee voor de Limburgse titel. Ofschoon zij de wimpel niet behaalden, wisten de muzikanten van drumband St. Petrus-Roggel een fantastisch resultaat neer te zetten - 87,33 punten.

Proficiat!

BURGEMEESTER BROCKEN OFFICIEEL GEÏNSTALLEERD ALS BESCHERMHEER VAN SCHUTTERIJ ST. ANNA-MAASBREE

Zondag 4 juni -Eerste Pinksterdag- is drs. Clemens Brocken, burgemeester van de gemeente Maasbree, officieel geïnstalleerd als beschermheer van schutterij St. Anna uit Maasbree. Dat gebeurde tijdens een officiële bijeenkomst in clublokaal Niëns in Maasbree. Uit handen van schutterijvoorzitter Dré Timmermans ontving burgemeester Brocken het fraaie zilveren schild, dat speciaal voor het beschermheerschap door edelsmid Tonny Silvrants uit Baarlo werd gemaakt. Bij dit beschermheerschap behoorde ook een oorkonde, gemaakt door lid Frits Wijnen. Mevrouw Lia Brocken deelde ook in de hulde. Zij mocht een bos bloemen in ontvangst nemen.

Stijlvol

De feestelijke dag begon met de kerkelijke inzegening van het zilveren schild van de beschermheer en de nieuwe koningsmedaille tijdens een stijlvolle eucharistieviering in de Maasbreesse parochiekerk.

Pastoor Thijssen en het Maasbrees Mannenkoor zorgden voor een indrukwekkende H. Mis. vervolgens trok de schutterij naar clublokaal Niëns, waar een goed gevulde koffietafel op hen wachtte. Onder de aanwezigen bevonden zich ook voorzitter Wim Smedts, voorzitter van schutterij St. Martinus-Maasbree, een delegatie van het bestuur van schutterij St. Antonius & St. Petrus uit Baarlo en de leden van het jubileumcomité 400 jaar schutterij St. Anna.

Voorzitter Dré Timmermans schetste in zijn speech in het kort de geschiedenis van schutterij St. Anna en de betekenis van de schutterij in het heden en verleden in de Maasbreesse gemeenschap.

In zijn speech kaartte hij ook de problematiek van de loden kogels aan, waarbij hij hoopte dat de gemeentebesturen en het provinciebestuur van Limburg in deze zaak het gezonde verstand blijven hantieren.

Foto: Voorzitter Dré Timmermans (links) toont de oorkonde van het beschermheerschap, terwijl burgemeester drs. Brocken (rechts) het fraaie beschermheerschild draagt en zijn echtgenote Lia (midden) toekijkt.

(Foto Jeu Zeelen, Maasbree)

Vervolgens ging hij in op het beschermheerschap: "Het moge duidelijk zijn dat we steeds attent blijven om onze cultuur-historisch bezit niet uit handen te geven. Geen wonder dat schutterijen een beschermheer of beschermvrouw hebben om vooral zich niet alleen te weten in hun doen en laten. Vandaag 4 juni 1995 zal onze schutterij zich bij de schutterijen voegen, die een beschermheer hebben. Een beschermheer die er voor zal waken, dat de cultuur-historische waarden die verbonden zijn aan onze schutterij bewaard en gerespecteerd zullen worden. Die een vraagbaak zal zijn voor al die pro-

blemen die een oplossing vragen binnen onze schutterij zo die niet door bestuur en leden op te lossen zijn. Die als rechten heeft om bij alle activiteiten van onze schutterij aanwezig te mogen zijn. Steeds een ereplaats mag innemen tijdens de feesten zoals die door onze schutterij gehouden en gevierd worden. Alleen hij is gerechtigd om het zilver dat hiermee verbonden is te dragen. Het is voor onze schutterij 'Regiment la Ligne' St. Anna-Maasbree een grote eer dat drs. Clemens Brocken, burgemeester van de gemeente Maasbree, zich bereid heeft verklaard om deze zo belangrijke functie binnen onze schutterij te willen vervullen. Dat hiermee ook het schuttersgebeuren zoals het binnen onze gemeente door schutterij St. Antonius & St. Petrus-Baarlo, schutterij St. Martinus-Maasbree en schutterij St. Anna-Maasbree in stand wordt gehouden, een nieuwe impuls krijgt, moge duidelijk zijn. Moge het schutters- en gildewezen in de beide Limburgen tot in lengte der dagen groeien en bloeien".

Na de officiële installatie door voorzitter Dré Timmermans kreeg kersverse beschermheer Clemens Brocken het woord. "Ik beschouw het als een grote eer om beschermheer van schutterij St. Anna te worden. St. Anna heeft eindelijk een heer gekregen. Een schutterij is een sleutel tussen het verleden, heden en toekomst. De schutterij heeft altijd een sociale betekenis gehad. Kerk en overheid konden op de schutterijen rekenen. Ook op het gebied van de sociale voorzieningen heeft de schutterij zijn betekenis in het verleden gehad. Een schutterij behoort tot ons culturele erfgoed, dat we ook in de toekomst moeten koesteren. Nu onze maatschappij steeds meer individualiseert, kan de schutterij juist een bindende functie vervullen, waarbij het individu toch een saamhorigheidsgevoel krijgt aangereikt. Immers in een schutterij ben je onder de schietboom een individu, maar tegelijkertijd ook een deel van het grote geheel; 't zestal, de hele schutterij. Samen win je of verlies je met schieten. Samen draag je in optochten en andere culturele manifestaties jouw schutterij naar buiten uit. Misschien zijn schutterijen, waar kameraadschap en vriendschap hoog in het vaandel staan, het juiste antwoord op die individualisering.

Ik zal de tekenen van mijn beschermheerschap op waardige wijze dragen".

Na de installatie werden Clemens en Lia Brocken door de aanwezigen gefeliciteerd met het beschermheerschap van Clemens Brocken.

Mat Nellen.

BIER

Toegegeven. Een onderwerp als bier leent zich vooral voor comparatief onderzoek. Praktisch gericht; aan de tap of met een batterij flesjes van verschillende brouwerijen. Dit wil echter geenszins zeggen dat een theoretische studie naar de geschiedenis van bier maar een droge boel is. Dat bewijst de tentoonstelling *BIER! De geschiedenis van een volksdrank*, die tot en met 7 januari a.s. te zien is in het Limburgs Museum in Venlo. De historie van brouwers en drinkers is even bruisend en sprankelend als een goed getapt glas bier. Zeker wanneer die geschiedenis op de aanstekelijke manier wordt gebracht als in Venlo het geval is. Langs paden van archeologie, archiefonderzoek en cultuurgeschiedenis maakt de bezoeker een ontdekkingsreis in de tijd. Overigens zijn de inrichters zich terdege bewust van het mogelijk dorstverwekkend karakter van de expositie. Op vertoon van het toegangkaartje krijgt iedere bezoeker gratis een glas Gouverneur aangeboden, gebrouwen in de jubilerende brouwerij Lindeboom te Neer. De jeugd kan eerst deelnemen aan een speurtocht en vervolgens de dorst lessen met een glas fris.

BIER! De geschiedenis van een volksdrank, laat tal van voorwerpen zien die met de productie en consumptie van bier te maken hebben. Meest in het oog springend is wel een tweetal brouwerijen, één uit de dertiende eeuw en één uit de vijftiende eeuw. De reconstructie is schaal 1:1, waardoor de bezoeker zich een goed beeld kan vormen van de brouwmethoden in de middeleeuwen. Spectaculair is ook de nagebouwde stender, waarmee water de brouwerij werd binnengebracht. Stadskeuren, registers en andere archiefstukken laten de bemoeienis van de overheid zien met bier. Ook de biergilden met hun patroonheiligen Sint Rombout en Sint Arnoldus komen aan bod. Opgravingen van brouwerijen maken duidelijk dat de mens in het verleden steeds weer nieuwe en betere produktiemethoden zocht en uitprobeerde. Naarmate de vraag toenam, ging ook de techniek met rasse schreden vooruit.

Limburg heeft in de Nederlandse biergeschiedenis altijd een belangrijke rol gespeeld. Met acht brouwerijen speelt de provincie, numeriek gezien, tegenwoordig zelfs de eerste viool. Geen wonder dus dat de geschiedenis van de Limburgse brouwnijverheid als een rode draad door de expositie loopt. Zonder zweem van chauvinisme, want de grote Hollandse biersteden uit de zestiende eeuw krijgen alle aandacht.

De tentoonstelling *BIER! De geschiedenis van een volksdrank*, is geopend van dinsdag tot en met vrijdag van 10.00 - 16.30 uur en op zaterdag, zondag en 26 december van 14.00-17.00 uur.

BOND ERKENT 22 MARKETENTSTERS

Plechtige installatie in Sint Huibrechtslille

Marketentsters, bondsbestuur en genodigden.

Op 3 juni kwam men samen in herberg "De Kompel" aan de Schutterrijstraat in St. Huibrechtslille om de marketentsters een penning te overhandigen ten teken van erkenning door de Schuttersbond Maas en Kempen.

Na het drinken van een jenever uit een "pollepel" heette de plaatselijke voorzitter ons welkom. Hij noemde de marketentsters een "frisse wind" in de schutterrij.

Mejuffrouw Josee Elst gaf uitleg over het tot stand komen van het initiatief en las een stukje voor uit het Limburgs Schutterstijdschrift (december 1991).

Pater Karel de Wilde scherpte over de vroegere marketentster die een "lange broek" droeg om haar "ezel" (de man) te volgen. Hij vertelde over Helena, de eerste marketentster in het Romeinse leger en over de patrones St. Elisabeth. Vervolgens wijdde hij de penningen.

Jef Sniikers begeleider van de marketentsters namens de bond, toonde zich blij met zulk een groep

te mogen werken en hij dankte iedereen die meehielp. Ook bondsvoorzitter Jan Grondelaers was fier over de mooie groep jonge meisjes en vrouwen. Hij dankte Bob Degol en vooral Josee Elst die "de kar van de marketentsters heeft getrokken". Het bondsbestuur reikte vervolgens de penningen uit.

Daarna stelde men zich buiten op aan het beeldje van de "schutter" met de tekst: "Ode aan de Gul(dekamer) 1545 - 1655-1995. Josee Elst sprak haar marketentsters nog eens toe en legde hen hun opdracht nog eens uit. Ze tapten daarna een glaasje voor de genodigden. Tijdens de heerlijke koffietafel smaakte de Limburgse vlaai heel lekker en noemde Bob Degol de marketentsters een verrijking voor de bond.

Namens ons tijdschrift wensen wij de volgende dames proficiat met hun "marketentsterpenning": Emma Schreurs van St. Martinus-Niel bij

As, Mia Breukers van St. Martinus-Kinrooi, Agnes Vandael en Nelly Corstjens van St. Martinus-Groot Beersel (allen begonnen in 1986).

Verder: Lena Houben en Maria Grispen van St. Martinus-Kinrooi, Thil Verhaegen, Bea Coolen en Jozefina Drijkoningen van St. Trudo-Opitter, Christine Nouwen, Louisa Daens, Liliane Van Vlierden en Tina Vandervelden van St. Sebastiaan-St. Huibrechtslille, Maria Creemers en Petra Flipkens van St. Catharina-Beek, Agnes Aben van St. Martinus-Groot Beersel, Hilda Blockx van St. Martinus-Niel bij As, Lisette Creyns, Maria Hurkmans en Rita Gijzen van St. Sebastiaan-As. Rosa Berger van St. Martinus-Niel bij As (marketentster sedert 1985) en Marie-Josée van St. Catharina-beek zullen hun medaille later ontvangen. Namens St. Jozef-Oud Winterslag werd aan Alice Hondy en Josée Leys ook een medaille overhandigd.

Werner Smet.

WIE WORDT KAMPIOEN VAN DE BEIDE LIMBURGEN?

Onderstaand artikel ontvingen wij ruim een maand na de sluitingsdatum van het vorige nummer. Wij zijn echter van mening dat wij U de gegevens niet mogen onthouden.

De schutterij waarvan een schutter in het vorig jaar de titel "Kampioen der beide Limburgen" behaalde, mag het daaropvolgende jaar de schietwedstrijd om het individuele kampioenschap van de OLS-Federatie organiseren. In 1994 werd Jan Willems, lid van schutterij Sint Sebastiaan-Dorne, Kampioen der beide Limburgen.

Bij de organisatie van het Kampioenschap der beide Limburgen behoort een reglement van de OLS-Federatie dat nageleefd moet worden. Eén van de bepalingen in dit reglement luidt: "Op de laatste zondag van april wordt de wedstrijd georganiseerd, met daaraan verbonden een schietwedstrijd voor drietallen. Hieraan mogen zowel heren als dames uit de beide Limburgen deelnemen". Het reglement voorziet dat er op zondag vanaf 13 tot 21 uur mag ingeschoten worden. Sinds enkele jaren is bij het Persoonlijk Kampioenschap van de beide Limburgen een speciale schietwedstrijd voor dames met een afzonderlijke prijzenpot en een wisselbeker.

Zo schreven op zondag 30 april 256 mannelijke schutters in en werden er 206 kaarten volgeschoten, dit wil zeggen: ieder zes treffers. Aan de dames werden 69 kaarten verkocht met een totaal van 46 volgeschoten kaarten. Alle schutters kwamen uit 34 schutterijen van de OLS-Federatie.

Voor de schietwedstrijd voor drietallen werden 147 kaarten verkocht waarvan 102 met 9 punten. Deze wedstrijd kreeg op zondag zijn beloop en na 25 kavelronden waren er bij de invallende duisternis (100 lux) nog 17 drietallen die de prijzenpot mochten verdelen.

Kaveling op de eerste dag

Op zaterdag 6 mei mochten de buksmeesters hun buks testen vanaf 09.30 uur op drie blokjes naast de middenlat. Het werd een hele bedoening.

Om 10 uur stipt gaf de Vice-voorzitter van de OLS-Federatie Edmond Vranken het sein om te beginnen.

Hij werd bijgestaan door Jan Grondelaers en Jaak Roosen, respectievelijk voorzitter en ere-secretaris van de Bond Maas en Kempen.

Eerst drie ronden van zes schoten op blokjes van 1,5 x 1,5 x 1,5 cm ribbe. In deze ronden sneuvelde 99 schutters waarvan 77 heren en 22 dames.

Na de middagpauze werd er verder geschoten op blokjes van 1 x 1 x 1 cm ribbe. Het werd een felle strijd. Het aantal deelnemers slonk stilaan. Om 17.30 uur werd een koffiepauze ingelast. De leden van de organiserende vereniging hadden de handen vol en moesten aan de lopende band harken bijmaken voor de elf schietbomen.

In de namiddag bezocht OLS-President Lei Stals de schietwedstrijd en sprak hij met de aanwezigen. Hij moedigde de twee schutters van schutterij St. Cornelius-Swartbroek aan en verzocht hen de titel mee naar Swartbroek te nemen.

Naarmate de avond begon te vallen, slonk ook het aantal deelnemende schutters. Bij een lichtwaarde van 100 lux meldde Edmond Vranken: "We stoppen met schieten, morgenvroeg om 10.00 uur herbegint de wedstrijd".

Zo konden 25 heren en 7 dames met een hele opluchting zeggen: "We zijn er nog bij". Zij hadden 18 + 78 blokjes geschoten op zaterdag.

Kaveling op de tweede dag

Om half tien de buksen testen en om tien uur klonk het weer: "De kaveling kan beginnen". Van de 13 overblijvende schutterijen, die ook supporters hadden meegebracht, hoopte iedereen dat "die van hen" het zou halen.

Om 13.00 uur stond de zon juist op de buks en werden met veel meer moeite dan op andere tijdstippen van de dag de ronden afgewerkt. Nu mocht de Vice-President herhaaldelijk zeggen: "Volgende ronde, toestand ongewijzigd".

Van tijd tot tijd miste een schutter. Volgende toestanden deden zich voor: 4 ronden van 19 heren en 4 dames. Daarna weer 4 ronden met 12 heren en 3 dames.

Na de koffiepauze bleef de toestand 6 ronden stabiel en moesten de leden van Dorne regelmatig de harken vernieuwen.

Rond 20.30 uur haalde Vice-President de lichmeter boven. Er was nog voldoende licht, maar ronde na ronde werd dit minder en om 21.00 uur kwam voor de nog in strijd zijnde schutters het bevrijdende: "De kaveling wordt gestopt, volgende zaterdag 13 mei om 10.00 uur wordt de kaveling voortgezet".

De overblijvende twee dames en de vijf heren hadden toen al voor het inschieten 6 en de eerste drie ronden 18 blokjes van 1,5 x 1,5 x 1,5 cm verder op zaterdag 78 en zondag 210 blokjes van 1 x 1 x 1 cm afgeschoten of een totaal van 312 rake treffers.

Kaveling op de derde dag

Alle hoop was nu gevestigd op zaterdag 13 mei. De organiserende vereniging had buiten de 12.000 blokjes die besteld waren en opgepind, nog eens 3.000 blokjes bijbesteld. Ge kunt immers nooit weten! Wie gaat het worden?

Bij de dames die verder moesten kavelen waren Yvonne Janssen-Dijcks van St. Joseph 1886 Koningsbosch en Mathilda Maas van St. Joris-Kaullie twee geduchte concurrenten gevreesd vanwege hun schutterskwaliteiten.

Bij de heren waren het Math Dijcks van St. Joseph 1886 Koningsbosch, P. Kneepkens van St. Antonius-Nederweert. Van Belgische zijde waren nog in de strijd: Jos Heyninx en Paul Bloemen; beiden van St. Joris-Kaullie. Verder was er nog Willy Kersten jr. Hij bleef nog in de race nadat 'de PAP' enkele ronden eerder reeds had gemist.

Het weer was omgeslagen op 13 mei, meer wind en regelmatig wat bewolking.

Na de gebruikelijke mededelingen, werden de tuidraden nog eens extra gespannen. Toch bleef de hark heen en weer wiebelen. De kaveling begon met de 52ste ronde.

Na de tweede ronde die dag, mocht Yvonne Janssen-Dijcks zich winnares noemen van de fel begeerde wisselbeker. In het totaal 6 + 18 + 301 treffers. Mathilda Maas had haar eerste blokje van die ronde laten staan.

In de derde ronde miste ook een schutter bij de heren.

In de tweede ronde na de middagpauze viel de laatste schutter van

Kaulille uit en bleven er nog twee kanshebbers over. Na nog 15 ronden miste Math Dijcks het laatste blokje van de zes uit de 76ste ronde en werd Willy Kersten jr voor de derde keer Kampioen der beide Limburgen.

Alle winnaars van harte proficiat,
Jaak Roosen.

Uitslagen Heren

10. Rik Ooms	
St. Laurentius-Bocholt	265
9. Veuskens	
St. Harlind & Relin-Ellikom	267
8. Rik Rijnkens	
St. Joris-Kaulille	284
7. Jos Creemers	
St. Joris-Kaulille	321
6. Wim Kersten	
St. Laurentius-Bocholt	325
5. P. Kneepkens	
St. Antonius-Nederweert	348
4. Paul Bloemen	
St. Joris-Kaulille	390
3. Jos Heynincks	
St. Joris-Kaulille	396
2. Math Dijcks	
St. Joseph-Koningsbosch	485
1. Willy Kersten	
St. Laurentius-Bocholt	486

Uitslagen Dames

4. Martha Schoutende	
St. Martinus-Niel As	130
3. Ingrid Vanbaelen	
St. Martinus-Kinrooi	207
2. Mathilda Maas	
St. Joris-Kaulille	300
1. Yvonne Janssen	
St. Joseph-Koningsbosch	301

ONDER DE SCHIETBOOM

St. Antonius-Stramproy

Schutterij St. Antonius, de uit 1475 stammende schutterij uit Stramproy presenteerde zich op Eerste Paasdag in haar nieuwe uniformen. De presentatie vond plaats bij gelegenheid van de opening van het schietseizoen.

Trots toonde de schutterij de uniformen aan de bevolking tijdens een muzikale rondwandeling. Voorafgaande aan de rondwandeling waren de uniformen ingezegend in de St. Willibrorduskerk door Pastoor Mutsaerts. De uniformen zijn gemaakt naar het

model van de artilleristen behorende tot het Russische Garderegiment uit de periode 1908-1914. De geslaagde keuze kwam tot stand in goede samenwerking tussen onze uniformencommissie en uniformkleermaker Janfré uit Maastricht. Het tenue bestaat uit een zwarte broek, een van een zwart voorfront voorziene groene jas die is afgezet met rode biezen. Verder hoort bij het uniform een zwarte pet met een pluim van paardehaar.

De aanschaf van de 57 nieuwe uniformen werd mogelijk dankzij een eigen bijdrage, subsidie van de gemeente en door giften van bedrijven, organisaties, instellingen en particulieren uit Stramproy.

In de namiddag vond onder grote belangstelling in het verenigingsgebouw het Heyerheufke de opening plaats van het schietseizoen. Tijdens deze opening spelde bondsvoorzitter Bèr van Hoef medailles op voor de jubilarissen Harrie Maes (40 jaar tamboer), oud-penningmeester Theo Maes en secretaris Bèr Creemers (25 jaar lid). Voor foto: zie rubriek "Wij feliciteren". De feestelijkheden rond de uniformen, de jubilarissen en het begin van het schietseizoen gingen door tot in de kleine uurtjes.

Bèr Creemers, Secretaris.

Gestoken in de nieuwe uniformen mocht het zestel van schutterij St. Antonius-Stramproy op 8 juli de felicitaties in ontvangst nemen na het behalen van de tweede prijs op het OLS. Bij terugkeer in Stramproy wachtte hen een groots onthaal door de Stramproyer bevolking.

Super-schot

Op zondag 23 april liet Al Haan ons eens even zien wat een super-schot is. Was het een super-schot, óf was het toeval?

Als kersvers lid van schutterij St. Joseph-Sweikhuizen droeg hij zijn uniform nauwelijks twee uur of hij mocht zich reeds koning noemen. Bij het 78e schot wist hij de vogel af te schieten.

Naar mijn mening moet dit haast wel een record zijn. Ik ken schutters die het nog nooit hebben gepresteerd om de vogel af te schieten.

Solistenconcours

Op zondag 23 april j.l. werd door schutterij St. Sebastianus-Eys wederom het solistenconcours van de RK Zuid-Limburgse SchuttersBond georganiseerd.

Dit concours in 1982 in het leven geroepen om met name de drumbandleden in het stille seizoen meer te activeren en te motiveren, blijkt op de schuttersagenda een bijzondere plaats in te nemen. Naast de leden uit de verenigingen van de bond zelf blijken steeds meer solisten uit de bond St. Gerardus-Amstenrade, Schuttersbond

Eendracht Born-Echt, alsook Schuttersbond Berg en Dal-Noorbeek de weg naar dit concours gevonden te hebben.

Zoals de laatste jaren reeds gebruikelijk was, mocht ook deze organisator zich verheugen in een bijzonder grote belangstelling, waarbij te-

vens geconstateerd werd dat het muzikaal niveau van de solisten of ensembles stilaan in opwaartse tendens is.

Het hoogste aantal punten van het totale concours werd behaald door klaroenblazer Sanne Teheux van schutterij St. Martinus-Houthem. Deze soliste behaalde met 109,5 punten een eerste prijs met lof der jury in de ere-divisie en ontving daardoor de overwinningbeker, geschonken door de Gemeente Eys.

De verdere uitslagen:

Jeugddivisie tambours:

- 1e T. Erven-Ubachsberg
105,5 pt, 1e pr met promotie
- 2e R. Lurken-Nieuwenhagen
104,0 pt, 1e pr met promotie

Jeugddivisie klaroenblazers

- 1e V. Dullens-Houthem
100,0 pt, 1e prijs
- 2e A. Sintzen-Eys
99,5 pt, 1e prijs

Derde divisie tambours

- 1e B. Bus-Brunssum
105,5 pt, 1e pr met promotie
- 2e A. en A. Purschel-Nieuwenhagen
104,5 pt 1e pr met promotie

Derde divisie klaroenen

- 1e H. en S. Grooten-Eys
104,0 pt, 1e pr met promotie
- 2e T. Lahaye-Eys
97,0 pt, 1e prijs

Tweede divisie tambours

- 1e T. Kusters-Vijlen
105,0 pt, 1e pr met promotie
- 2e J. Baetsen-Geleen
104,5 pt, 1e pr met promotie

Tweede divisie klaroenen

- 1e M. Vanhommerich-Ubachsberg
90,0 pt, 2e prijs

Eerste divisie tambours

- 1e M. Bours/P. Seuren Meerssen
106,0 pt, 1e pr met promotie

Eerste divisie klaroenen

Geen deelname

Ere-divisie tambours

- 1e J. Odekerken-Eys
108,0 pt. 1e pr met lof
- 2e J. Maassen-Vaals
105,5 pt, 1e pr met lof

Ere-divisie klaroenen

- 1e S. Teheux-Houthem
109,5 pt, 1e pr met lof

W.B.A. Hoenen, Bondssecretaris.

St. Barbara-Tungelroy

Zondag 21 mei was voor de kleine schutterij St. Barbara-Tungelroy een heugelijke dag. Om half tien 's morgens hadden de schutters zich verzameld aan de Piuszaal. De schutters waren van pluim tot schoen in het nieuw gestoken. Door het jarenlang ophalen van glas en oud papier en giften van enkele organisaties had men de aanschaf van de nieuwe uniformen kunnen realiseren. Alle leden van de schutterij, de oudste is de 84-jarige Frits Geelen en de jongste is de 8-jarige Wener Stals, hadden een nieuw uniform gekregen.

Na een laatste inspectie trok men met slaande trom de St. Barbara-kerk binnen en nam men plaats voor het St. Barbara-altaar. Daar stond ook een nieuwe aanwinst voor de schutterij te pronken, namelijk een nieuw vaandel. Het nieuwe vaandel is ontworpen door de van Tungelroy afkomstige Els Maes-Verdonschot en geeft de patrones van de schutterij, een schietboom, een buks en de kerk van Tungelroy weer. De vervaardigster is Nicolette Stienen uit Stramproy, die het ontwerp met frisse kleuren op het doek heeft gebatik. De 29 jaar oude drapeau, die de schutterij vanaf de oprichting meedroeg, sierde de andere kant van het altaar.

Tijdens de plechtige H. Mis werden de communicanten 1995 aan de aanwezigen voorgesteld. Onder hen ook het jongste lid van onze schutterij, Werner Stals, die trots zei dat de schutterij zijn grootste hobby is. Wie de jeugd heeft ...

Aan het einde van de Eucharistieviering zegende pastoor G. van Asdonk S.M.M., het vaandel en de uniformen.

Vervolgens maakte de schutterij 'gruëts' een rondgang door het dorp.

Om 15.00 uur toog men naar de schietboom waar de vogel in de stralende zon stond te pronken. Na afscheid genomen te hebben van de koning 1994, de 14-jarige Dave Mertens, begon de strijd om het koningschap.

Naar welke buurt zou dit jaar de vogel vliegen? Naar Tuurke, Pelmersheide, Keent of bleef hij in het 'törp'? De 25-jarige John Muijers uit de Jean Amentstraat gaf de vogel het genadeschot, waardoor de vogel toch nog een jaar in het 'törp' bleef.

Na de inhuldiging van de nieuwe koning en het versieren van zijn woning, werd de dag afgesloten. Jack Rutten, beter bekend als Jaak van Meije, sloot de dag af met de opmerking: "Zoeë sjoën heet de sjötterie dur nog noeëts opgestange!"

Peter Korten.

Schuttersbond Eendracht

Bij schrijven van 18 mei 1995 en in een gesprek heeft het bestuur van de schuttersbond Eendracht Born-Echt e.o. getracht om de door hun toedoen geschonden persoonlijkheid van de vorige bondssecretaris P.J.T. Janssen te herstellen.

Tijdens de najaarsvergadering van de schuttersbond op 16 oktober 1993 werd het lidmaatschap van de heer Janssen beëindigd. Als voorname reden voerde het bondsbestuur toen aan een door de heer Janssen gedane uitspraak na afloop van het laatste bondsschuttersfeest te Holtum.

Nu heeft het bondsbestuur ontdekt dat de heer Janssen tijdens het bondsschuttersfeest in Holtum een terecht uitspraak heeft gedaan.

Eerherstel, rehabilitatie van Peter Janssen als persoon?

Het wachten is nu op de terugkeer van Peter Janssen als bondssecretaris.

St. Thomas van Aquino-Blerick

Tijdens het Koningschieten (zaterdags voor Pinksteren) in 1993, zei Pastoor Bronnenberg tegen de voorzitter van deze schutterij (Riet Fleuren) dat het eigenlijk zonde was om nog steeds met het oude vaandel van de schutterij uit te trekken. Pastoor Bronnenberg doelde op het vaandel dat dateert uit 1875 en hoognodig aan vervanging toe was. Het 120 jaar oude vaandel is gemaakt van dubbele zijde en geborduurd met wol. De letters "St. Thomas van Aquino" zijn vervaardigd van gouddraad. De randen van het vaandel zijn van goudband.

De hoeken van het vaandel waren oorspronkelijk voorzien van 'edelstenen' (geslepen glas). De kleur (donkergroen) van het vaandel paste ook niet meer zo goed bij de blauwe uniformen die de schutterij thans draagt.

Na lang zoeken is de schutterij er in geslaagd een ontwerpster én een borduurster te vinden en wel in de persoon van Netty Haanen uit Venlo. Netty werd naderhand geassisteerd door een zuster.

Netty Haanen ontwierp een vaandel bestaande uit voornamelijk blauwe zijde met daarop de beeltenis van Thomas van Aquino. Op de voornamelijk gele achterzijde van het vaandel is het wapen van Thomas van Aquino afgebeeld met de spreuk "Ludimus non laedimus".

Links Netty Haanen, ontwerpster van het nieuwe vaandel.

Riet Fleuren draagt het oude vaandel over aan Drs. J. Schatorjé.

Tijdens het Koningschieten van 1994 werd het nieuwe vaandel overgedragen aan schutterij St. Thomas van Aquino-Blerick. Tijdens het Koningschieten 1995 was Drs. Jos Schatorjé (conservator van het Limburgs Museum) aanwezig om het oude vaandel, inclusief de zware vlaggestok, in ontvangst te nemen. Ter zijner tijd zal het vaandel te zien zijn in de collectie van het Limburgs Museum.

St. Joseph-Waubach

Tijdens het koningsvogelschieten op Hemelvaartsdag manifesteerde zich een eclatant feit onder de Waubachse vogelstangen. Twee nieuwkomers in onze schutterij eisten de eer op als koning en als burgerkoning 1995-1996. Na een eerverende strijd viel na het 156ste schot de verenigingskoningsvogel naar beneden en ging de 30-jarige Martin Dautzenberg op de schouders. Opmerkelijk is dat "d'r Tien" tijdens ons laatste patroonsfeest op 19 maart onder de "Vereinsvaan" officieel geïnstalleerd werd als nieuw lid. Natuurlijk gebeurde dit na de gebruikelijke proefperiode van een seizoen van schuttersactiviteiten binnen onze vereniging. Opmerkelijk gegeven is ook dat de naam Dautzenberg in de geschiedenis van de Waubachse schutterij geen onbekende is. Sedert de oprichting werden al zes Dautzenbergs gesierd met de koningskroon van de schutterij. De eerste die zich tot koning schoot was Wilhelm Dautzenberg in het jaar 1918.

Met gepaste sjtolz zal d'r Tien dan ook de Waubachse schutterij het komende schuttersseizoen vertegenwoordigen.

Ook bij de zogenaamde Burger- of Vrije vogel werd een nieuwkomer Vrij-koning. Het was de 54-jarige Nic Thomas die op het eerder genoemde patroonsfeest zijn entrée maakte bij onze schutterij als adspirant-lid. Dit adspirant lidmaatschap impliceert dat men nog geen officieel lid is en aldus ook niet op de schutterijvogel mag meeschieten. De Vrije vogel is bedoeld voor burgers of donateurs.

Met deze Burgerkoningseer in zijn schuttersransel kan Nic Thomas gedurende het komende seizoen ruimschoots ervaring opdoen in de schutterswereld zodat hij volgend jaar misschien de verenigingsvogel naar beneden kan schieten.

St. Joseph-Vijlen

Donderdag 25 mei hield schutterij St. Joseph-Vijlen haar jaarlijkse koningsvogelschieten. Tijdens de rondgang door het dorp werden het konings- en keizerpaar afgehaald en naar de feestweide begeleid. Om 14.00 uur opende voorzitter Ger Houben het koningsvogelschieten. Na het gebed van Pater Hafmans, brandde de strijd los met als inzet het koningszilver.

Ook dit jaar streed burgemeester John van Dijk met echtgenote weer volop mee naar het koningschap. Het was uiteindelijk Henri Beenen die met het 317e schot het laatste restje van de vogel naar beneden haalde.

Henri Beenen is sinds 1994 lid van onze schutterij als Rode Kruis-soldaat. tevens is hij lid van de schietploeg. Zaterdag 24 juni werd de koningsden gepland bij de woning van onze nieuwe koning.

Ook was er dit jaar weer het schieten met flobertbuksen voor het "Persoonlijk Kampioenschap van Vijlen" en het "Tombolaschieten". Om 20.00 uur werd de nieuwe koning gehuldigd en mocht hij de felicitaties ontvangen van de talrijke toeschouwers. Hierna werd uiteraard tot in de kleine uurtjes feest gevierd.

Op zaterdag 10 juni werd Henri Beenen, samen met de nieuwe koning van schutterij St. Paulus-Vaals, Piet Peska, ontvangen op het gemeentehuis te Vaals.

Montfort in de optocht op het ZLF te Gulpen.

St. Urbanus-Montfort

Schutterij St. Urbanus uit Montfort heeft zich onlangs in het nieuw gestoken. Het is een prachtige groep geworden in het ceremonieel tenue van het Regiment Van Heutsz, de lt.-generaal, die rond de eeuwwisseling als houwdegen in het voormalige Nederlands-Indië overwinningen boekte.

Opvallend is ook de grote aanwas van jeugdleden in de Montfortse schutterij. En allemaal in uniform. Een goed teken voor deze schutterij, die zeer goed voor de dag komt.

St. Anna-Maasbree

Schutterij St. Anna-Maasbree heeft altijd een koningsmedaille in bruikleen gehad van Frits Timmermans. Dit lid heeft in Indonesië een nieuwe zilveren koningsmedaille laten maken, waarvan de ketting het levenslicht zag in Portugal. Deze nieuwe koningsmedaille overhandigde Frits Timmermans op zondag 4 juni 1995 aan schutterij St. Anna. Deze opvallende koningsmedaille zal Peter Steeghs, die dezelfde middag de nieuwe koning van schutterij St. Anna werd, bij alle officiële activiteiten dragen.

Het was net een droom....

St. Sebastianus-Beegden

Op 25 juni vertrok een gezelschap van ons gilde met 4 auto's naar Deinze in België om daar deel te nemen aan de viering in het kader van het 40-jarig bestaan van de Europese Gemeenschap van Historische Schuttersgilden (EGS). De Gildedag werd georganiseerd rond kasteel Ooidonk.

Met 40 gildes uit diverse landen ging het in optocht door het middeleeuwse dorpje via een lange laan richting kasteel. Wat ons hierbij opviel was dat ieder zijn/haar eigen wapen reeds meedroeg in de optocht. Na het defilé voor het kasteel Ooidonk was er een Brabantse opmars, een slangendefilé en een massale vendelgroet. Het spelen van de volksliederen en de Europese hymne gaven een extra dimensie aan deze viering.

Na de pauze waren er wedstrijden in de kasteeltuinen. Geschoten werd met voetboog, kruisboog, handboog en karabijn.

Ofschoon het vendelen ons geen prijzen opleverde, waren we toch maar wat blij met het wandbord dat ons werd uitgereikt door EGS-president Graaf 't Kint de Roodenbeke.

We hebben echt het gevoel gehad dat we in de Middeleeuwen waren. Helaas werd deze droom verstoord toen we huiswaarts gingen. De herinneringen aan de mooie dag zullen in onze gedachten blijven. Het wandbord heeft als tastbare herinnering een ereplaats gekregen in ons gidelokaal. Gildebroeders en -Zusters, bedankt voor deze schone dag.

Anton Spijkers, Beegden.

OLS-1995

Nico, het Gelders tuigpaard van het Koninklijke Schuttersgilde St. Lambertus uit Helden gaat met pensioen. Het prachtige paard lijdt al enige tijd aan nachtblindheid. Maar liefst 20 jaar lang fungeerde Nico met zijn ruiter Gijs Gerris als standaardruiter bij het OLS.

Het is te hopen dat de Heldense schutterij een nieuw paard aanschafft of dat een andere schutterij de taak overneemt. Het zou een verlies zijn als het OLS het zou moeten doen zonder standaardruiter.

EGS

De bisschop van Breda, Mgr. Dr. M. Muskens, is de nieuwe proost van de Europese Gemeenschap van Historische Schuttersgilden. De keuze viel op Mgr. Muskens vanwege zijn grote betrokkenheid met het schutterswezen. Mgr. Muskens wordt in zijn taak bijgestaan door Pater Karel de Wilde.

St. Sebastianus-Grote Brogel

Traditiegetrouw hield de Broederschap St. Sebastianus haar jaarlijkse vogelschieting op kermisdag 10 juli. Het was trouwens de veertigste vogelschieting na de heroprichting van de Schuttersbroederschap in 1956.

Als eregasten was het dit jaar niemand minder dan de Kon. St. Jorisdigilde uit Kaulille, een digilde die ook 40 jaar geleden aanwezig was op de vogelschieting 27 mei 1956.

Met een bloemenhulde aan het oorlogsmonument '14-'18, '40-'45, 'het stenen kruis der gevallen', 'Dondersdag 1648' en een korte optocht

door de dorpskom, werd in de parochiekerk St. Trudo door Proost E.H. Smeets de gildemis opgedragen waarin talrijke oude schuttersgebruiken werden uitgebeeld.

Na de gildemis begaf men zich onder een drukkende hitte naar de "Guldekaemer", waar de optocht naar de vogelboom werd gevolgd met het "Poul Houwe" en het drie maal om de schietboom trekken. De Kapitein der gilde hield een gestoffeerde toespraak en las eveneens het reglement, verbonden aan de vogelschieting welke nog steeds met geweren gebeurt, voor. De ertochten werden gelost door vertegenwoordigers van Kerkelijke en burgerlijke overheden, de aftredende koning en de Kapitein van ons gilde.

Na een spannende strijd schoot Guido Vandeweyer (welke ook lid was van het zestal dat in 1987 het OLS te Kinrooi won) met het 104e schot de laatste resten van de vogel van de schietstang. Als koningin koos Guido zijn liefvallige echtgenote Francine Daenen. Hartelijk proficiat aan dit knappe koningspaar dat getooid is in een uniform van het "Koninklijk Hof" uit de tijd van Rembrandt.

De Kon. Fanfare St. Cecilia kwam de plechtigheid muzikaal opluisteren, wijl de vendeliers van het St. Jorisgilde-Kaulille de Koningsvendelgroet brachten. Ook de drumband van St. Sebastianus bracht een prachtige serenade ten gehore. Koning der genodigden werd niemand minder dan de Kapitein van het St. Jorisgilde uit Kaulille. Ondanks de tropische hitte waren er heel wat kijkers aanwezig om te genieten van dit onvervalst schuttersschouwspel welk pas bij het éérste hanegekraai van de volgende dag werd afgesloten...

Gérard Brebels, Kapitein
St. Sebastianus-Grote Brogel.

St. Martinus-Kessenich

De Malbroekverbranding is een jaarlijks terugkerende toneelopvoering door schutterij St. Martinus-Kessenich ter gelegenheid van de plaatselijke kermis. Reeds eerder maakten wij melding over de historie van de Malbroekverbranding. Ook dit jaar kon de toneelopvoering (die haar oorsprong vindt bijna 300 jaar geleden) op 6 juli zich verheugen op meer toeschouwers.

ZLF-1995

Met de zeer geslaagde viering van het 400-jarig bestaan van schutterij St. Hubertus Gilde-Gulpen nog vers in het geheugen, was zondag 16 juli de dag waar onze schutterij met spanning naar uitkeek.

Op zaterdag 15 juli werd begonnen met een samenkomst om 18.00 uur voor de leden van onze schutterij en genodigden in het verenigingslokaal "Life-Palace". Onder muzikale begeleiding van onze drumband ging het vervolgens in marstempo naar de St. Petruskerk waar het Zuid-Limburgs Federatiefeest 1995 werd ingezet met een plechtige Eucharistieviering voorgegaan door OLS-Moderator Mgr. René Maessen, geassisteerd door Deken J. Haffmans. Voor de muzikale opluistering zorgde het Kerkelijke zangkoor. Na afloop van de H. Mis werd er een koffietafel aangeboden door schutterij St. Hubertus.

Op zondag 16 juli benadrukte Burgemeester Jos Som nog eens de waarde van dit feest en van het schutterswezen in en buiten Gulpen. Stichtingsvoorzitter Bram Looij droeg na een korte toespraak het ZLF-1995 over aan de voorzitter van de Zuid-Limburgse Schuttersfederatie. Deze ging ook in op de waarde van ons culturele erfgoed in ons Limburg.

Na de officiële opening werden de genodigden muzikaal begeleid naar het defilé door Harmonie St. Petrus. Om 14.00 uur schalden de geluiden van het kamerschieten door Gulpen, hetgeen de start van de optocht aanduidde. Schutterij St. Maternus uit Wijlre had de eer om deze optocht te openen en zich te tonen aan de vele duizenden toeschouwers langs de optochtroute.

Het talrijk opgenomen publiek, met name de toeristen, kwamen ogen en oren tekort bij het aanschouwen van dit folkloristische schouwspel. Ook op het feestterrein was er veel te zien en te horen. Iedereen zette zijn/haar beste beentje voor om zo een zilveren schild of medaille in de wacht te slepen.

In de feesttent werd de stemming er goed in gehouden door de Mergelland Buben met Anita; zij vermaakten jong en oud met hun muziek. Iets later dan gepland was het de beurt aan Pint Beastwood om alle aanwezigen te amuseren. Ook zij hadden geen moeite om de stemming in de tent er goed in te houden. Als klap op de vuurpijl werd het ZLF-1995 afgesloten door het optreden van de "Nachroave". Toen zij hun hit "Sjeng aon de geng" inzetten, was de feesttent te klein voor de zingende en hossende menigte.

"Malbroek" wordt naar de brandstapel geleid.

Als we terugkijken op het ZLF-1995, dan kunnen we gerust stellen dat het een geslaagd, zonnig en kleurrijk feest was. Dit heeft ongetwijfeld bijgedragen aan de goede stemming. Schutterij St. Hubertus Gilde uit Gulpen is daarom trots op de leden van de stuurgroep, op alle medewerkers en natuurlijk op haar leden. Zonder de medewerking van hen was het niet mogelijk om dit feest zo goed te organiseren.

Bij de schietwedstrijden was er een gedeelde 1e en 2e prijs voor schutterij St. Joseph 1886-Koningsbosch en schutterij Wilhelmina-Hingen. Schutterij St. Joseph-Buchten mocht de dagbeker, geschonken door Mevrouw Janssen, en de wisselbeker mee naar huis nemen.

J.M. Braken, Vice-voorzitter
St. Hubertus-Gulpen.

St. Gertrudis-Amsterrade

Op 31 juli heeft Cep Roberts van schutterij St. Gertrudis uit Amsterrade zijn 80e verjaardag gevierd. Hij werd bij die gelegenheid in het café van zijn zoon door tal van vrienden en bekenden uit Amsterrade en omgeving in het zonnetje gezet.

Dat de schutterij daarbij niet mocht ontbreken spreekt welhaast voor zich. Cep is al meer dan 60 jaar lid van onze schutterij, waarin hij alle rangen heeft doorlopen. Jarelang is hij een belangrijke steunpilaar geweest van de schutterij en ook nu nog is de vereniging niet weg te denken uit zijn leven. Dagelijks is hij nog in het café van zijn zoon te vinden waar hij uit liefhebberij nog steeds de handen uit de mouwen steekt. Ook is hij steeds bereid om voor de leden van de drumband de zaal te openen op de tijdstippen dat het café eigenlijk gesloten is.

De hele schutterij was present op zijn receptie en de drumband bracht Cep en zijn eveneens jarige zoon Jan een muzikale hulde. De dames zetten de jarigen letterlijk in de bloemetjes.

Sinds enkele jaren is Cep op de schuttersfeesten van de Bond Gerardus de "oudste schutter in uniform". Hij is terecht trots op deze titel en de schutters van schutterij St. Gertrudis hopen dat Cep deze titel nog lang mag dragen.

Foto: Cep Roberts na afloop van de optocht van het bondsschuttersfeest in Limbricht op 21 mei j.l.

St. Stephanus-Dieteren

Op zaterdag 5 augustus vierde onze schutterij haar patroonsfeest. De dag begon zoals gebruikelijk met een H. Mis ter nagedachtenis aan alle overleden leden en erelden waarna een bezoek werd gebracht aan het kerkhof. Hierna volgde een gezellig fröhschoppen.

Om half zes marcheerde de schutterij door Dieteren, waarbij het bestuur en leden alle inwoners en allen buiten Dieteren dankten voor de financiële steun die ze mochten ontvangen bij de jaarlijkse rondgang. 's Avonds vond de feestavond plaats voor de leden en erelden. Tijdens deze feestavond werden drie leden in het zonnetje gezet vanwege hun inzet en verdiensten voor de schutterij en bij gelegenheid van hun 25-jarig lidmaatschap. De drie jubilarissen, Mart Pieters was voordat hij in Dieteren kwam wonen al enkele jaren lid van St. Martinus-Holtum, Jos Schulpen en Jos Bogie, werden onderscheiden door de bondsvoorzitter met de zilveren OLS-speld. Tevens was een afvaardiging van de Limburgse Bond van Tamboerkorpsen aanwezig om Jos Schulpen en Jos Bogie te onderscheiden met de zilveren spel van de FKM vanwege hun 25-jarig lidmaatschap.

Wisselkruis gemeente Susteren

Op het schietterrein van St. Stephanus-Dieteren vond de kaveling plaats om het Wisselkruis van de gemeente Susteren. Na een eerste middag schieten op zondag 21 mei en op zaterdag 3 juni waren er nog 11 schutters overgebleven.

Op 6 augustus bonden 10 schutters (2 van St. Sebastianus-Susteren, 4 van St. Gregorius-Illikhoven en 4 van St. Stephanus-Dieteren) de strijd aan.

Na een korte maar spannende kaveling was de uitslag:

6e Mevr. M. Schreurs-Pistorius van St. Gregorius-Illikhoven met 98 punten. 5e H. Parren van St. Gregorius-Illikhoven met 100 punten. 4e Tjeu Schulpen van St. Stephanus-Dieteren met 102 punten. 3e Jac Geelen van St. Stephanus-Dieteren met 103 punten. 2e Col Schulpen van St. Stephanus-Dieteren met 104 punten. De 1e prijs ging naar Leon Maassen van St. Stephanus-Dieteren met 105 punten.

Stuurgroep Marketentsters

Het 5e Marketentstertreffen zal plaatsvinden op 19 november a.s. bij schuttersgilde St. Sebastiaan-St. Huibrechtslille. Omdat dit tevens het eerste lustrum is van de Stuurgroep van de Marketentsters en Zoetelaarsters, willen wij dit ook op een gepaste manier vieren. Het aantal deelnemende marketentsters zal ook dit jaar weer groter zijn.

Heeft U nog geen inschrijfformulier ontvangen voor het 5e Marketentstertreffen? Bel dan Bep Louwen, tel. 04406-42322 (na 10 oktober: 043-6042322) of vraag bij Tina Ras-Vandervelden Schoolstraat 4 3910 St. HuibrechtsLille.

Als Stuurgroep juichen wij het toe dat steeds meer schutterijen hun gelederen versterken met marketentsters en dat de marketentsters officieel geïnstalleerd worden. Op dit moment hebben we al 270 marketentsters geregistreerd; we hopen dat de overige marketentsters spoedig zullen volgen.

Sinds kort geeft de Stuurgroep twee keer per jaar een nieuwsbrief uit. U kunt zich hierop abonneren door storting van f 5,00 op bankrekeningnummer 1528.35.288 o.v.v. Nieuwsbrief.

St. Joseph-Buchten

Op zaterdag 16 september 1995 vindt op het sportcomplex 't Anker in Buchten weer het jaarlijkse koningsvogelschieten plaats. Nadat in ons schutterslokaal is geloot om de volgorde waarin geschoten wordt, halen we beschermvrouwe Mevrouw Lebens-Rademakers en vervolgens het oude koningspaar, Leon Cremers en Nicolle Vrancken, aan huis af. Omstreeks 15.30 uur begint het vogelschieten.

's Avonds volgt om 20.00 uur het Koningsbal in het Gemeenschapshuis en is er gelegenheid om het nieuwe koningspaar te feliciteren.

De avond begint echter met de hulding van twee jubilarissen, namelijk Jac. Janssen die reeds 50 jaar lid van onze schutterij is en Hub. Janssen die 40 jaar deel uitmaakt van onze schutterij. Beide heren zijn in de schutterswereld zeker geen onbekenden. Jac. in vroeger jaren kanonnier, is tegenwoordig regelmatig als optekenaar onder de schietboom te vinden en Hub is al zo'n 35 jaar penningmeester van schutterij St. Joseph.

Beschermvrouwe, koningspaar, bestuur en leden van "St. Joep" wensen beiden nog een heel lang en gezond (schutters-) leven toe!

St. Aldegundis-Buggenum

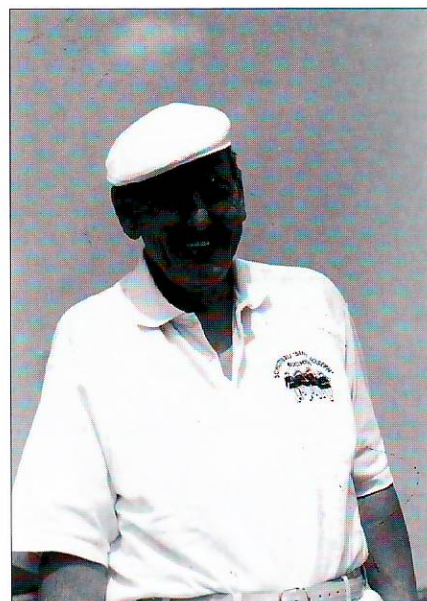
Vanwege de belangeloze inzet als burgerwacht tijdens de wateroverlast in 1993 en 1995 is aan schutterij St. Aldegundis-Buggenum een zilveren schild geschonken door de stichting Leefmilieu Buggenum e.o. Op het schild staat een symbool van de patrones van de schutterij afgebeeld. In de golven onder haar staf staat 20.56 gegraveerd; verwijzend naar de hoogst gemeten waterstand bij de laatste overstroming. Verder een korte tekst waarin de dankbaarheid van de Buggenumse burgerij is verwoord. Het zilveren schild is toegevoegd aan het koningszilver van de schutterij.

Te Koop

Aangeboden Koninginnejurk, maat 42/44. Kleur geel, geheel compleet. te bevragen bij telefoon nummer 04499-2403.

Hub Janssen.

Jac Janssen

OLS-1996 in de steigers

In Bocholt is men al enige tijd druk doende om het OLS-1996 gestalte te geven. Schutterij St. Laurentius-Bocholt is bijzonder ingenomen met Burgemeester Jos Michels als voorzitter van de Stuurgroep OLS-1996, ook de benodigde werkgroepen zijn al in de actief. De OLS-Federatie (bij monde van Jan Grondelaers en Edmond Vranken) heeft de terreinen en de opzet van het OLS-1996 al goedgekeurd. Het OLS-1996 zal plaatsvinden op en rond de terreinen gelegen aan de Damburg.

Doordat het OLS een volkscultureel gebeuren is, kon het opgenomen worden in de festiviteiten rond het Gulden Sporenfeest. Dit kon een trotse George Thijs mededelen aan het einde van het OLS-1995 toen hij de Gulden Spoor uitreikte aan het winnende zestal van schutterij St. Laurentius-Bocholt. De erkenning door deze organisatie zorgt voor een extra bekendheid van het OLS in die delen van België waar men (nog) geen weet heeft van ons schutterswezen. De affiches van het OLS-1996 zullen nu door heel België gaan prijken.

Voor diegenen die al willen gaan oefenen kunnen wij mededelen dat de lengte van de optocht 1600 meter zal zijn.

Als redactie wensen wij schutterij St. Laurentius-Bocholt, de Stuurgroep OLS-1996 en diegenen die betrokken zijn bij de voorbereidingen en organisatie van het OLS-1996 veel succes toe.

St. Gerardus-Heer

Binnen de gemeente Maastricht zal binnenkort weer een schutterij worden heropgericht. Het betreft hier schutterij St. Gerardus in de wijk Heer die in 1924-1925 rustende werd en bij die gelegenheid het koningszilver aan de plaatselijke St. PetrusBandenkerk gaf ter bewaring.

Aanleiding voor de heroprichting was een artikelje in het plaatselijke parochieblaadje gevolgd door een grote dosis enthousiasme van schutters uit omliggende plaatsen. Schutterij St. Gerardus-Heer heeft inmiddels een echt bestuur, telt 18 leden en is bereikbaar via de heer H.M.M. Darding Concordiastraat 58A 6226 GE Maastricht-Heer, tel. 043-630227. Mocht U gegevens hebben over de vroegere schutterij St. Gerardus-Heer dan kunt U eveneens op eerder genoemd adres terecht.

Wij wensen schutterij St. Gerardus veel succes toe en hopen hen spoedig te mogen begroeten bij een schuttersfeest.

Nieuwe abonnees

Nieuwe abonnees voor het Limburgs Schutterstijdschrift kunnen worden opgegeven bij het redactieadres Brouwerslaan 25 NL 6093 GG Heythuysen, tel. 04749-2868.

WIJ FELICITEREN

Gouden huwelijk

In Meijel vierden op 6 juni het echtpaar Harrie Basten (78) en To Slaats (78) hun gouden huwelijksfeest. Harrie is al vijftig jaar lid van de schutterij: eerst bij schutterij St. Nicolaas-Meijel en later bij St. Willibrordus-Meijel.

Erelid OLS-Federatie

Het bestuur van de OLS-Federatie heeft bij schrijven van 24 april 1995 de heer Bob Degol (73) benoemd tot erelid van de OLS-Federatie. Bob Degol was lange tijd voorzitter van de Stichting SAS. Uit dien hoofde had hij zitting in het bestuur van de OLS-Federatie. De heer Degol is nog steeds bestuurslid van de Stichting SAS en vice-president van de Europese Gemeenschap van historische schutterijen en Schuttersgilden (EGS).

Keizer bij St. Joseph-Koningsbosch

Zaterdag 29 april werd in Koningsbosch geschoten op de houten vogel voor de titel schutterskoning. De oude koning der schutterij Sef Laumen had reeds twee keer achter elkaar de vogel afgeschoten. Nu bestond de mogelijkheid voor hem dit voor de derde keer te doen. Als dat zou lukken kon hij zich keizer van onze schutterij noemen. Het was een spannende strijd. En jawel hoor, onder veel applaus en gejubel haalde met 120 schoten inderdaad Sef Laumen de laatste resten van de vogel naar beneden. Voor het eerst in de historie heeft schutterij St. Joseph 1886-Koningsbosch een keizer. In 1970 en 1971 had Jo Herffs en in 1983 en 1984 J. Richter, toenmalige leden van de schutterij, ook de mogelijkheid om keizer te worden. Dit lukte hen toen helaas niet.

Er werd een tweede vogel geplaatst om koning te schieten. Met 30 schoten haalde A. van Egdom de vogel neer. Wederom een historisch gebeuren bij schutterij St. Joseph 1886; een vrouwelijke koning bij onze schutterij.

Beiden van harte gefeliciteerd met de behaalde titels namens bestuur en leden van schutterij St. Joseph 1886-Koningsbosch.

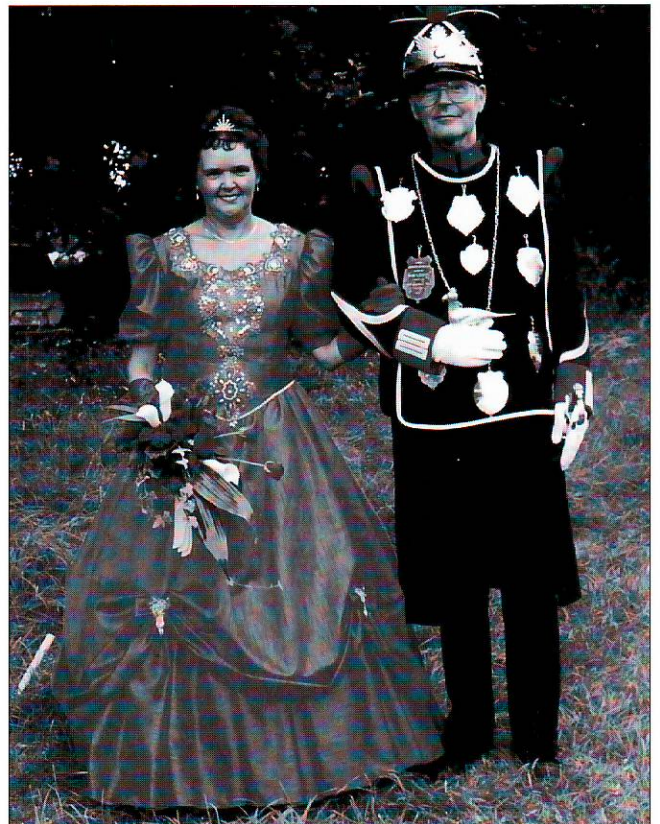
Drie keer de vogel aaf

Math Dijcks en dochter Yvonne Janssen-Dijcks van schutterij St. Joseph 1886-Koningsbosch scoorden bijzonder goed tijdens het individueel kampioenschap van de beide Limburgen (zie elders in dit nummer). Op 16 juli werd het echtpaar Carlo Janssen en Yvonne Janssen-Dijcks verblijd met de geboorte van twee zonen. Op 30 juli was het hele gezin al te vinden onder de schietbomen bij het bondsschuttersfeest in Einighausen. Math, Carlo en Yvonne weten wat goed is voor hun kinderen; de sjötterie natuurlijk!

Schutterskoningen

Henri Beenen St. Joseph-Vijlen (317e sch)
 Jean Breugelmans St. Monulphus & Gondulphus I-Maasmechelen (85 sch)
 Richard Briels St. Sebastianus-Herkenbosch
 David Burns St. Martinus-St. Maartensvoeren (1152 sch)
 Jos Cleber HH Marcellinus en Petrus-Geleen (152 sch)
 Jan Custers St. Sebastianus-Eil
 Martin Dautzenberg St. Joseph-Waubach

Jan Deneer St. Joris-Wessem
 Maria van Deursen dameskoning St. Willibrordus-Meijel
 Martijn van Deursen jeugdkoning St. Willibrordus-Meijel
 A. van Egdom St. Joseph 1886-Koningsbosch
 Riet Fleuren St. Thomas van Aquino-Blerick
 Ger Geelen Bussenschutten-Neer
 Ronald Geeven Jeugdkoning Bussenschutten-Neer
 Peter Göttgens Wilhelmina-Nieuwenhagen (193e sch)
 Bert Habraken St. Nicolaas & St. Antonius-Budel (570 sch)
 Al Haan St. Joseph-Sweikhuizen
 Jac Jennekens St. Mauritius-Strucht
 Willy Kersten St. Laurentius-Bocholt
 Wil Leurs St. Willibrordus-Obbicht
 Jo van der Linden St. Paulus-Epen (184e sch)
 Nic Martens St. Willibrordus-Meijel
 Har van Melick St. Andreas-Melick
 John Muysers St. Barbara-Tungelroy (56 sch)
 Piet Peska St. Paulus-Vaals (314e sch)
 Wiel Peters St. Michaël-Thorn
 Gerard Philips Dorpskoning Meijel
 Jo Ritterbeeks St. Laurentius-Spaubeek
 Martien Royen St. George-Simpelveld (662e sch)
 Yvonne Ruijten-Forschelen St. Joris-St. Joost
 Pieter Scholtes St. Sebastianus-Mheer
 Wiel Smeets St. Sebastianus-Heel
 Peter Steeghs St. Anna-Maasbree
 Ron Timmermans St. Aldegundis-Buggenum
 Jean Ulrichs St. Elisabeth-Stokkem
 Guido Vandeweyer St. Sebastianus-Grote Brogel
 Wiel Vanhomerig St. Hubertus-Ubachsberg (2e x)
 Han van Vucht Jeugdkoning St. Joris-Wessem
 Sandra van Wersch burgerkoningin St. Paulus-Vaals
 Henri Wevers St. Martinus-Niel bij As (193e sch)
 Ger van den Woldenberg Ons Genoegen-Siebenge-
 wald
 G. Wijers St. Barbara-Leveroy

Koningspaar Jos en Maria Cleber.

Op de groepsfoto van schutterij St. Barbara-Tungelroy zien we kersverse koning John Muijsers en in het midden (met baard) Bèr Heijlen die al 25 jaar schutter is en bijna net zo lang secretaris van de schutterij.

JUBILARISSEN

25 jarig lidmaatschap

Jos Bogie	St. Stephanus-Dieteren
Herm Coenen	St. Ant. & Petrus-Baarlo
Bèr Creemers	St. Antonius-Stramproy
J.P.B. Cremers	St. Salvius-Limbricht
Ton Dierx	St. Joris-Wessem
J.H.E. Dreesen	St. Lambertus-Neeritter
Th.H. Frenken	St. St. Paulus-Roggel
Bèr Heijlen	St. Barbara-Tungelroy
L. Hoffmans	St. Petrus & Paulus-Susteren
M. Hoffmans	St. Petrus & Paulus-Susteren
J. Kanders	St. Petrus & Paulus-Susteren
J.H.A. Kusters	St. Lambertus-Oirsbeek
M. Laskarzewski	St. Salvius-Limbricht
Theo Maes	St. Antonius-Stramproy
Mart Pieters	St. Stephanus-Dieteren
Hay Schell	St. Ant. & Petrus-Baarlo
Jos Schulpen	St. Stephanus-Dieteren
W.J. Sillekens	St. Pulus-Roggel
J.T.P.M. Stals	St. Antonius-Nederweert
Mv L. Suijlen	Oranje-Boukoul
Mv T. Vincent	Oranje-Boukoul
M. Wijnen	St. Antonius-Nederweert

40-jarig lidmaatschap

P. de Beer	St. Urbanus-Maasniel
H.J. Debije	St. Lambertus-Oirsbeek
Jan Caris	St. Ant & Petrus-Baarlo
P.J. Driessens	St. Lambertus-Neeritter
Harrie Maes	St. Antonius-stramproy
H. Roberts	St. Lambertus-Oirsbeek
Wim Rosenberg	St. Ant & Petrus-Baarlo

50-jarig lidmaatschap

Jeu Beurskens	St. Ant & Petrus-Baarlo
J.F. Bukkems	St. Job-Leuken
J.F. Janssen	St. Job-Leuken
L.J. Jeurninck	St. Lambertus-Oirsbeek
W. Kusters	St. Salvius-Limbricht
P.J.M. Stroeks	St. Job-Leuken

De kersverse koning van St. Joseph-Waubach; Martin Dautzenberg op de foto.

Op de foto v.l.n.r. Bèr Creemers, Harrie Maes en Theo Maes van St. Antonius-Stramproy.

Proficiat Beppy Kraft.

**Op 13 mei j.l. was één van je liedjes
te horen op Radio Nacional de Angola.**

Jeu Claassens, een voorbeeldig schutter, al 60 jaar lang. (Foto GHL-Persbureau)

Jeu Claassens 60 jaar lid van St. Jan-Grubben-vorst

Zondag 11 juni was de dag van Jeu Claassens. Het moest een feest worden, 60 jaar lid zijn van een vereniging verdient enige aandacht.

Toen Jeu in 1935, in navolging van zijn broer Lei, lid werd van schutterij St. Jan heeft hij niet geweten dat hij meer dan 60 jaar lid zou blijven.

In 1939 werd hij schutterskoning en dat hij een echt lid was van St. Jan, bewees hij in de oorlogsjaren 1940-1945. Voor iedereen wist hij het koningszilver en het verenigingsvaandel te verbergen zodat het zilver nu nog steeds fier op de borsten van de schutterskoningen gedragen kan worden. Ook na de oorlog heeft Jeu zich verdienstelijk gemaakt voor de schutterij. Te denken aan de afbraak van boerderij Sanders en de bouw van het schuttersgebouw wat tijdens de huldiging door een der sprekers "het Schutterspaleis" genoemd werd.

Naast het werken kon hij ook schieten, diverse jaren was hij lid van het A-zestel dat St. Jan vertegenwoordigde op het OLS.

In zijn privé-leven was hij zelfstandig voerman. Met paard en wagen verzorgde hij een pakketdienst tussen Roermond en Gennep. In de Maasdorpen was hij daarom geen onbekende. In 1960 stapte hij in dienst bij transportbedrijf Frans Maas. En natuurlijk waren paard en wagen beschikbaar. Tot 1971 heeft hij nog heel wat pakjes bezorgd in de stad en daar buiten.

In de loop der jaren is het schieten wat minder geworden, maar bij goed weer komt Jeu nog regelmatig een praatje maken op de Schuttershof.

Trouw, broederschap en dienstbaarheid stonden en staan nu nog bij Jeu Claassens hoog in het vaandel.

Om dit alles nog eens in herinnering op te roepen werd hij j.l. zondag 11 juni met de koets thuis afgehaald en naar de Schuttershof gebracht waar de hele familie aanwezig was.

Dat velen van de gelegenheid gebruik maakten om Jeu Claassens te feliciteren heeft hem en zijn vrouw een onvergetelijke dag bezorgd. Door het gemeentebestuur werd hem de Legpenning van Verdiensten aangeboden. Het gouden kroontje van de Oud-Limburgse Schuttersfederatie werd hem door bondsvoorzitter Louis Litjens opgespeld.

WIJ GEDENKEN

Harry Bekkers, plaatsvervangend vaandeldrager van St. Hubertus-Schaesberg. Overleden op 7 mei in de leeftijd van 56 jaar.

Jac Verheggen, lid en oud-bestuurslid van St. Martinus-Asenray. Overleden op 10 mei in de leeftijd van 73 jaar.

Hank van den Berg, ruim 10 jaar lid waarvan 9 jaar als vaandeldrager van St. Urbanus-Maasniel. Overleden op 14 mei in de leeftijd van 48 jaar.

Math Roberts, 36 jaar lid en luitenant-kolonel van St. Hubertus-Nattenhoven. Overleden op 19 mei in de leeftijd van 78 jaar.

Nol Hamers, 1e luitenant bij Broederschap St. Sebastianus-Klimmen. Overleden op 7 juni in de leeftijd van 78 jaar.

Tjeu Hendriks, bestuurslid van St. Joseph-Stein. Overleden op 12 juli in de leeftijd van 69 jaar.

Jo Kersten, correspondent van het Limburgs Dagblad. Jarenlang verzorgde hij de verslaggeving over het schutterswezen. Overleden op 15 juli in de leeftijd van 58 jaar.

Hubertus Korsten, 58 jaar lid van St. Martinus-Linne. Overleden op 21 juli in de gezegende ouderdom van 97 jaar.

Leny Tinnemans-Evers, oud-penningmeester van St. Severinus-Grathem. Overleden op 28 juli op de leeftijd van 41 jaar.

Jo Weerts, meer dan 48 jaar lid van St. Sebastianus-Eys. Overleden op 29 juli op 60-jarige leeftijd.

Jo van den Berg, Meer dan 15 jaar lid en majoor van de Stadsschutterij St. Sebastianus-Heerlen. Overleden op 2 augustus in de leeftijd van 76 jaar.

Sjef Somers, lid en ere-voorzitter van St. Sebastiaan-Heerlerheide. Overleden op 6 augustus in de leeftijd van 79 jaar.

Huub Niessen, 8 jaar lid van St. Urbanus-Maasniel. Overleden op 10 augustus in de leeftijd van 41 jaar.

IN MEMORIAM

Jaak Janssen

** Kinrooi 1 september 1923*

† Maaseik 23 april 1995

In het St. Josephziekenhuis te Maaseik overleed Jaak Janssen lid van schutterij St. Ambrosius-Hagendoorn Kinrooi.

Onze vriend Jaak laat nu bij zijn familie een leegte achter, maar het moge voor hun een troost wezen dat Jaak ook bij zijn schuttersvrienden een grote leegte

achter laat. Sinds de oprichting van onze schutterij in 1953 is Jaak steeds een werkend lid én actief schutter geweest. De schutterij was een deel van Jaaks leven geworden en ze was hem zeer dierbaar. Indien we nu nagaan wat Jaak heeft betekend voor onze schutterij dan meen ik dat we zeker moeten stilstaan bij drie facetten die Jaaks

leven zo hebben gekenmerkt.

Eerst en vooral was er de 'mens' Jaak, de kameraad van ieder. Hij stond open voor jong en oud en hij kon ook met iedereen overweg. De jongeren onder ons keken naar hem op omdat hij een vaste waarde betekende in onze schutterij en omdat Jaak een bindfiguur was tussen het heden en het verleden van het schuttersleven. Voor de voorzitter en de bestuursleden betekende Jaak een echte steun mede door zijn inzet, maar vooral door zijn uitgesproken waardering voor hun werk en de door hun genomen beslissingen.

Ten tweede wil ik de betekenis van Jaak aanhalen als 'werkend lid' van onze vereniging. Voor allerhande werkjes en taken kon de schutterij steeds op hem beroep doen. Zelfs op een respectabele leeftijd gekomen was het altijd Jaak, die hoog op de ladder, de zware bovenbomen op hun plaats bracht telkens als er op het schietterrein een wijziging aan de opstelling van de schietbomen moest gebeuren. Jarenlang was Jaak de commandant van onze schutterij en genoot hij ook op die manier het respect van zijn medeschutters.

Ten derde en zeker niet het minst belangrijk was Jaak door de jaren heen een actief en prima schutter. Op vele bondsfeesten en schietwedstrijden werd zijn aanwezigheid opgemerkt, want Jaak eindigde dikwijls bij de besten. Het zou te ver voeren om alle prijzen en trofeeën op te sommen die Jaak in zijn schutterscarrière behaald heeft. Twee er van wil ik toch onder Uw aandacht brengen. In 1970 te Louwel behaalde het zestel van onze schutterij, met Jaak daarin op de eerste plaats, de fel begeerde Ouwe Limburger. Terecht is hij altijd enorm fier en trots geweest op deze prestatie. En dan op het einde van het vorig schuttersseizoen behaalde Jaak op het laatste bondsfeest in Meeswijk, samen met zijn broer Cornelis, de eerste prijs bij de drietallen. Het ging hem toen al wat minder op het vlak van zijn gezondheid en hij was dan ook intens gelukkig met deze overwinning.

We mogen dan ook gerust stellen dat Jaaks voorbeeld een grote stimulans was voor al onze andere schutters. De velen onder ons die Jaak dan tijdens zijn ziekte hebben bezocht, waren telkens blij en verwonderd dat Jaak toch nog erg hoopvol gestemd was over de toekomst. Het heeft echter niet mogen zijn.

Beste Jaak, voor ons blijf je de minzame man die altijd klaarstond om de handen uit de mouwen te steken. Een echte SJUT, met hart en ziel. Zo willen wij je blijven herinneren.

Luc Everts, Secretaris.

Harrie Bekkers

Op 7 mei j.l. moest onze schutterij afscheid nemen van ons zeer gewaardeerd lid Harry Bekkers van schutterij St. Hubertus-Schaesberg. Harry overleed op de jonge leeftijd van 56 jaar. Harry was één van de stuwende krachten binnen onze vereniging en had het vermogen om met zijn humor altijd een gezellige sfeer binnen de groep te maken. Voor velen van ons was hij een baken. Vooral voor de jeugdleden stond hij altijd klaar en voorzag hij hen van goede raad en steun. Een van de gedenkwaardigste momenten voor Harry was het optreden in Bronbeek bij Arnhem. Hier mocht Harry exerceren met het 30 kg zware vaandel van de vereniging van Oud-KNIL-ers "Madjoe"; dit was op 20 augustus 1994 (zie ook LS nr 25, pagina 33).

Op 11 mei heeft onze voltallige schutterij Harry naar zijn laatste rustplaats begeleid, evenals deputaties van andere schutterijen en andere verenigingen waar Harry lid van was. Namens schutterij St. Hubertus-Schaesberg sprak voorzitter Peter Berben. Hij wenste de familie veel sterkte toe om dit zware verlies voor de familie te kunnen dragen.

Chris Hissel.

Jo Weerts (1935-1995)

Dankbaar en indachtig de vele goede herinneringen die ons resten, hebben we op donderdag 3 augustus Jo Weerts ten grave gedragen.

Decennialang was Jo de caféhouder van het schutterslokaal "Oad Ees". Hij had graag groepen mensen om zich heen, vertelde met hen en luisterde naar hun verhalen. 'Gèf os nog ing rungde', klonk het dan zo vaak.

Het café had Jo van zijn vader overgenomen, evenals zijn liefde voor de schutterij en het schieten. Sinds jaar en dag was het café aan de Grachtstraat de thuishaven van schutterij St. Sebastianus Eys. Uitbater Johan Weerts sr. was sinds jaar en dag lid en in 1931 koning. Zijn zoon Jo groeide op met het café en met de vereniging, waar hij reeds op 12-jarige leeftijd lid van werd.

Enkele tientallen jaren maakte Jo deel uit van het A-zestal en behoorde in 1972 en 1982 bij de zes schutters, die het OLS naar Eys schoten. In 1992 stopten Jo en Maria met het café. Daarna had Jo de tijd zich toe te leggen op het koningschap. Inderdaad lukte het hem in 1994 de koningsvogel af te schieten. Jo zei ons nog, toen hij zijn zilveren plaat met naam en jaar schonk, Nou hang ik er ook aan.

Jo, het afscheid is te vroeg gekomen. Je bent niet meer onder ons, maar als koning ben je vereeuwigd en maak je deel uit van de historie van de eeuwenoude vereniging, waar je zo graag bij hoort. Op die manier blijf je bij ons.

Jo bedankt voor alles wat je voor de schutterij gedaan hebt.

Bestuur, leden, ereleden en damescomité
Schutterij St. Sebastianus Eys

**De derde "Schuttersdag" zal
plaatsvinden op zaterdag 13 januari 1996
in Gemeenschapshuis Baexheimerhof
in Baexem (tegenover de kerk).
In het volgende nummer vindt u een
uitvoerig programma etc.**

SJUTSEBLÓD

*Sjutseblód
is nit tse krieje
mit infuus
in 't sjpiktaal.
Sjutseblód
sjtreumt durch de oare
leëf-tsiet
is doabij ejaal*

*Sjutseblód
is jet bezónges,
is jet sjuns
vuur deë 't hat,
sjutseblód,
zicher went me jónk is
wie e erfsjtuk
kriet me dat*

*In ós herlieg
sjtuksje Limburg
tselt ing sjutserij
nog mit
zicher bij d'r miensj
deë Limburg leef hat
en 't van jónk aaf aa
al wit*

*Sjutse-fester
bringt der bets-te
lieët d'r richtieje
sjuts ós zieë,
mit sjtoale nerve
sjist heë 't iets-te
hat jraat dat
jans kling bisje mieë*

*Der Sjuts deet 't nit
vuur tsoldaat tse sjpille
of vuur 't beer
wie me sjrieve deet;
d'r wil en moraal
um folklore tse wille
dat is woa 't d'r
jouwe sjuts um jeet*

*Oes 't rich-tieje
hoots je-sjneië
mit va binne
't sjutseblód
mit hats d'r vuur
leuft heë in de reië:
zoenne sjuts
deet 't joare jód*

*Gulpen 9 juni 1995
Frans Stollman.*

Jejreëve in 't Kirckröadsjer Plat.

INHOUDSOPGAVE

<i>Artikel</i>	<i>pag.</i>
Colofon + Voorwoord	1
OLS Voerendaal: Een geweldige happening	2
Limburgs SchutterijenMuseum	3
Dreiländereck schuttersfeest 1996	4
Wijzigingen	4
Nieuw vaandel voor St. George-Simpelveld	5
Limburgs DamesSchuttersfeest-1995	5
Limburgse schutters steunen Limburgse Jagers	6
Uit het marketentstermandje	6
Schuttershuwelijk in Slovenië opgeluisterd door St. Sebastianus-Eys	7
"DE OUWE LIMBURGER" een verrassend veelzijdig boek	8
De ontwikkeling van de munitie deel I	9
Voor U gelezen	11
Lezerspost	13
Kopstukken in de schutterswereld	15
Het 'Koningsgeld' van schutterij het Heilig Kruis-Grevenbicht	17
Krantekoppen	18
De heropleving van het schutterswezen in de periode 1815-1830	19
St. Hubertus-Ubachsberg	21
Foto-collage van het OLS-1995	22
Zes jubilarissen gehuldigd in Baarlo	28
De St. Martinusschuttersgilde(n) van Dilsen-Houtissen (slot)	29
Limburgse kampioenschappen in Brunssum	30
Burgemeester Brocken geïnstalleerd als be- schermheer van schutterij St. Anna-Maasbree	31
Bier!	32
Bond erkent 22 marketentsters - Plechtige installatie in St. Huibrechtslille	33
Wie wordt kampioen van de beide Limburgen?	34
Onder de schietboom	35
Wij feliciteren	43
Wij gedenken	45
In memoriam	45
Sjutseblód	48
Redactie	48

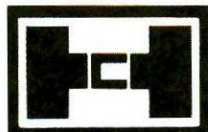
REDACTIE

- ★ Hoofdredacteur: Wim Pijpers Brouwerslaan 25
6093 GG Heythuysen; Tel. 0475-492868 fax 0475-
492868.
- ★ Drs. Jos Gerits Soppestraat 12 6176 AM Spau-
beek; Tel. 046-4432296 fax 046-4435548.
- ★ Piet Hermans Hegstraat 13 6001 EW Weert; Tel.
0495-544548.
- ★ Werner Smet Breeërsteenweg 124 3640 Kinrooi;
Tel. 089-563132.
- ★ Cor Voorter Maj. Evanslaan 1 6114 KR Susteren;
Tel. 046-4491539.
- ★ Drs. Jean Walraven Borgeind 21 6041 AP Roer-
mond; Tel. 0475-318124.
- ★ Drs. Luc Wolters Dr. Schweitzerstraat 4 6369 XL
Simpelveld; Tel. 045-5442585.

HENDRIK
VAN DER PUTTEN

SLAGHOEDJES
SCHUTTERIJKRUIT
REPARATIE
HERLAAD APP.

Zwartbroekstraat 28
Roermond
Telefoon 04750-30688

Mr Cas van Heugten

ADVOCAAT EN PROCUREUR

Rijksweg Noord 214, 6136 AE Sittard
Telefoon: 046-528899 – Telefax: 046-528900

Algemene rechtspraak, civiel recht, strafrecht,
sociaal verzekeringsrecht, adviezen, incasso's, slachtofferhulp,
verkeerszaken, letselschades, schaderegeling met verzekering-
maatschappijen en contacten met Duitse en Belgische advocaten.

Heerstraat Noord 69
6099 AW Beegden (NL)

Postbus 5033
6097 ZG Heel
Telefoon 0475-57.16.51
Telefax 0475-57.28.91

HERSTEL UW TRADITIE IN ERE: KEVELAERER VAANDELS: RESTAURATIE EN NIEUW.

KEVELAERER FAHNEN + PARAMENTEN GmbH

Kapellenplatz 27, 47623 Kevelaer 1 / BRD
Telefoon: 02832-5734 / Fax: 02832-50075

Wij hebben de vakkennis en kunde in huis om nieuwe vaandels te vervaardigen en oude vaandels te restaureren.

Wij gebruiken de meest zeldzame, kostbare en functionele materialen om via hand- of machineborduurwerk en de onmisbare kunsthistorische achtergrond een ambachtelijk werkstuk van allure af te leveren.

U kunt ook contact opnemen met:

Stadelmaier Nijmegen B.V., Postbus 1011, 6501 BA Nijmegen
Telefoon 080-224384 / Per 10-10-'95: 024-3224384
Fax: 080-232255 / Per 10-10-'95: 024-3232255

LIMBURGSE BIER SPECIALITEITEN
VAN DE MERGELLANDBROUWERIJ

**GULPENER
SJOES**

LIMBURGS
'KONINGSPAAR

**Maar liefst 6 pagina's
foto's van het OLS 1995
in Voerandaal.
Foto's uit de collectie
gemaakt door
Jean van Runen**

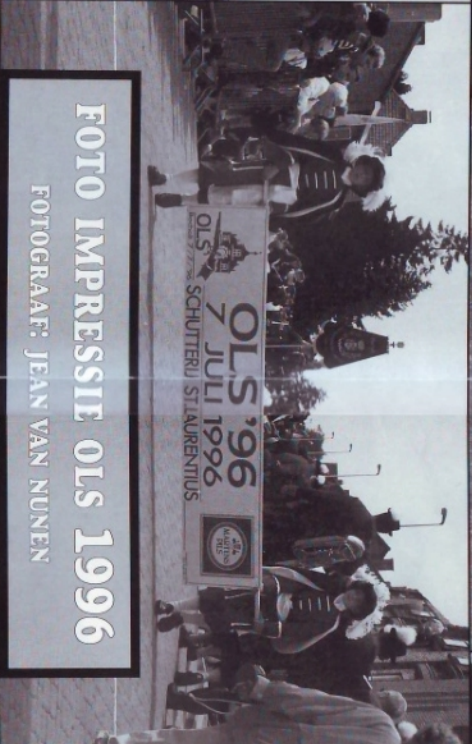

FOTO IMPRESSIE OLS 1996
FOTOGRAAF: JEAN VAN NUNEN

